

הוצאת והכנס לאינטרנט

סדר www.hebrewbooks.org

ע"י חיים תשס"ז

הגדה של פסח

עם הוספות האלו

לדינים השייכים לחג הפסח: מכירת חמץ, והנעלה
ואפיית המצות, וכו', ודיני הסדר בלשון ערבי, ושיר
השירים עם חפסיר ערבי של רבינו סעדיה גאון ז"ל
גם ציורים נאים. וגם אחד מי יודע, וחד גדיא, כי
לו נאה כי לו יאה, ופיוט נאה לפסח אסכת
לאדרי אנשא, וברכת קידוש של שלש רגלים
כמנהג התכלאל, ושירים לפסח, ועוד... הכל
באותיות מנוקדות, גדולות. מאירות ומוהירות.
ובנייר משובח, ויפה.

כמנהג ק"ק ערן יבע"א י"ל פעם שניה

על שם שני הנערים

הבן היה שלום ון שלום עדני יע"א
והבן היה בן ציון בן סאלם דאוד התמני יע"א
ע"י המו"ל סאלם דאוד התמני ושותפי

בעיה"ק ירושלים הובב"א

שנת ה'ת"ס לא ינום ולא יישן עומר ישראל"ל לפ"ק

בדפוס יהודה וירושלים"ל מול בתי אוריגשמיין

אזהרה

אסור למי שהוא, להדפיס את סדר הגדה הזו בלי
רשותי בכל מקום במשך י"ב שנה. אשר מלבד איסור
השגת גבול, יענש על פי חוקי הממשלה. והשומע
ישכון בטח. ותעב"ט.

המו"ל

ה כ ת ו כ ת

סאלם דאור התימני מזכרת משה בבית אברהם
עטקין ירושלים.

סאלם סגור עדן

Salem David Jerusalem (Palestine)

Salem Segur Aden

הגדה של פסח

דיני מבירת חמין

חמין של ישראל שעבר עליו הפסח אסור בהנאה אפי' הניחו שוגג או אנוס. ואף שבטלו כנהוג עכשיו אסור. אם לא שמכרו קודם פסח לנכרי במכירה גמורה. ואפי' לנכרי שעמו צביחו. והנה יש מחלוקת בין הפוסקים אם כסף קונה חלל נכרי או משיכה והעיקר דלכתחלה בעינן תרוייהו. או הקנאת מקום. לכן לריק למכור לו החדר עצמו והחמץ אגב קרקע. (ואם החדר מושכר חללו ישכיר לו החדר ויקנה לו החמץ אגב קרקע.) ורשאי ישראל להבטיח לנכרי שיחזור ויקנה מאתו אחר הפסח. ויתן לו ריוח אח"כ. ואם ירצה יכול להתנות עם הנכרי שלא ימכרנו לשום אדם בעולם כי אם שיחזיק לעצמו ויעשה בו כרצונו. ולריך להכניס כל החמץ מה שיש לו להחדר דוקא קודם שיתן לו הנכרי הכסף וקודם מסירת השטר ויראו הכל ויפרש לו כל מה שיש לו שם. והכל במדה ובסכום דמים. גם חלילה לסגור במסגרת ושיהיה המפתח ביד ישראל או לחתום בחותמו ח"ו אפי' בדיעבד אסור. כי אם שימסור המפתח ביד הנכרי. או לחתומו בסיכתא. ויתן רשות להגוי ליקח לעצמו אימת שירצה ויליך שמה בלי שום מוחה כלל. וגם ימכור לנכרי הכלים שבהם החמץ דלא להוי כליו של מוכר ברשות לוקח דלא קנה. והעיקר דלא להוי כחוכא ואטלולא כי אם מכירה גמורה

דיני הגעלה

(א) בלי מחכות ושל עץ ושל אבן שנשתמש בהן חמץ בחמין לריכים הגעלה הן וידועיהן בכלי ראשון שהרתיתו בו מים על האש ועודנו רותח. ואם נשתמש בהם על ידי האור לריכים ליבון: (ב) כלי שיש בו מלאי וקדמה לו בליעת האיסור ישרפה בנחלים ויגעילנו (ג) הסכונים לריך להשחזם וללבן הגומות ולהגעילם: (ד) כלי חרס לא מהני הגעלה: (ה) כלי זכוכית טוב להשתמש בחדשים או במיוחדים לפסח: (ו) כסוי מחבת של קדרה לריך הגעלה: (ז) מוהגים לשטוף במים

במים קרים אחר הגעלה: (ח) חֵין להגעיל כלי בשר וכלי חלב ביחד
 אה"כ ה' מהן היו בן יומו: (ט) בע"פ יותר טוב להגעיל קודם
 שעה חמישית. כי אחר זה לריך לדקדק בכמה דברים וביהיו חֵין בני
 יומן. כתב היסו"ה החרד לדבר ה' ישתמש בכלים חדשים אם אפשר לו:

הבאת מים למצת מצוה

(א) בשלשה עשר לחדש ניסן אחר תפלת המנחה ילך להביא
 מים למצת מצוה. וכשחל ע"פ בשבת ישאבו אור ליום
 ו' בין השמשות ליל י"ג. וכתב הגד' מג"ע בשם הקה"י סי' פ"ט
 ובהגיע העת לילך לשאוב מים של מצת מצוה חף שהוא רב או פרום
 וגניד בישראל לא יקפיד על כבודו להמנע מלכת בעלמו. וכ"א מישראל
 יזדרז בשמחה של מצוה שיזכהו הקב"ה בחיים לשאיבת מים של מצת
 מצוה לשנה הבאה ולשאוב מים בששון ממעיני הישועה כשמוכה לראות
 בעיניו מים חיים מצארה של מרים הגבירה ויבחר כלים נקיים
 שלא יהיה בהם שום לכלוך לשאוב בהם מי מצוה. (ויקח שני כלים,
 לכל לילה מצ' לילות ש"פ כלי ה' כמו שנהג מהרי"ל) וגם ראיתי
 להרבה גדולי ישראל כשהיו שואבים מים היו לוקחים כלי קטן והיו
 סופרים בכל פעם שיספוך כזה ה' ב' ג' ד' עד שהיו סופרים כל
 כ"ב אותיות שבתורה כדי להמשיך קדושת האותיות שבתורה אל הוך
 המים (ה"ה מו"ז) בעהמ"ס' לחם תודה וס' הן טוב זל"ל היה מזכיר שלא
 לדבר עם שום אדם בעת שאיבת המים. כ"א לומר בפה מלא ה'
 ב' ג' ד' וגו' כל כ"ב אותיות וחוזר ושונה אותן כל זמן שעוסק
 בשאיבת המים) (וכן יעשה לכלי שני של מי מצוה השייך לליל שני)
 ואם הוא איש זקן או שיש לו איזה חולי ואינו יכול לילך בעלמו לשאוב
 מים אזי ימתין וישמור על פתח ביתו. וכשרואה הנושאים מים של מי
 מצוה ירון לקראתם ויקחם ויביאם לביתו. וכן נהגו הרבה גאונים.
 והיו מזהרים להעמיד המים במקום קר ונקי שאין שם לכלוך וסרחון.
 ומצב מאוד שלא תגע במים אשה גדה. ויהיו המים מכוסים במעטפת
 נקיה. כי הגילוי אסור מלד הנחש והסע"א. ובהליכתו לשאוב המי
 מצוה ובחזרתו עם המים שאובים. לא ידבר עם שום אדם כ"א בלה"ק.
 כי עבודת הקודש בכתף ישאו. וקודם השאיבה ירחן ידיו תחלה עכ"ל

כתב הרמ"א טהגים ליקח כלי חרס חדשים למזל מזה ואין לשנות
המנהג: אבל בשל עין חין להקפיד. וכשמוליך המים תחת איור הרקיע
יש לכסותו עכ"ל: עוד כתב לכתחלה יש לשאוב מן הנהרות ולא מי
הבארות. אבל כשהנהרות גדולות מהפסדת שלגים וגשמים טוב יותר לשאוב
מן הבארות ואין לשפוך מים שלנו מכאן או תקופה הגופלת דשומר
מזה לא ידע דבר רע. וכתב הרמ"א מ"מ לכתחלה טוב לשים במים
ברזל (חדש או נקי ויחלה במשיחה תוך המים. אבל לא ישים
ידו תוך המים שהיד מחממת המים). בשעת השאיבה יאמר (לשם
מצת מצודה) מהרי"ל ומהרי"ו. טהגים לסנן המים. מהרי"ל:
ובתב השל"ה הקדוש ד' קמ"א וו"ל וילך מחיל אל חיל ממזה למזה.
דהיינו לאחר שיטב מים למזל מזה יבדוק חמץ. כי שאיבת
מים היא סמוכה לבהש"מ כמ"ס רמ"א בהג"ה סי' תכ"ה ואז תיקף
להצאת מים יבדוק עכ"ל. (וכתב הבאה"ט שם דמן הדין לשואבן בה"ס
ממש. ולפי שאין הכל יודעין לכוון שיטור בה"ס לכן שואבין אותו
סמוך לבה"ס אחר שקיעת החמה. וע' ט"ז שכתב שיותר טוב
להקדים קלת משיאחר ח"י):

דיני והנהגת בדיקת החמץ

(א) **אור** ל"ד בודקין את החמץ. וכשחל בשבת בודקין אור ל"ג.
וחזי שעה קודם לה"כ חסור להתחיל במלאכה. ולאכול.
וגם בלמוד. ולריך להפסיק ולבדוק תיקף אחר לה"כ. ויהיה לו נר
של שעה לבדוק בו בחורין ובסדקין. ומזה בו יותר מבשלומו. ויבדוק
בכ"מ שיש בו חשש חמץ. ויקח בידו כלי א' שישים בו כל החמץ
שימלא. כי מזה ליחזו בפ"ע. ואל יאמר הרי הנשים ובני הבית
כבדו הכל יום י"ג ולא נשאר שום מקום שלא פנו ומה לורך לבדיקה
זו כי לא אמלא דבר אפ"ה לא יסמוך ע"ז. כי המזה מוטלת
עליו כלילה הזה. והוא מזה מדברי סופרים לבדוק הכל לכתחלה
כאלו לא נעשה דבר (מנ"ע).

כתב הקה"י פרק פ"ט וו"ל קבלה בידי מרבתי להניח חמץ ב'

מקומות נגד' מסות שהביא הקב"ה על המלרים. וכנגד עשרה

הגדה של פסח

דינים שהקב"ה יעשה לעתיד להרשעים. וכנגד זה הקב"ה יקדש את
 א"י ב' קדושות. וכמו שהוא מחפש ומגדל חמץ מחורים וסדקים
 ע"י אור הנר של שעה שבידו. כן הקב"ה יבער כל זיהמת סט"א
 אשר הסט"א עתידה להטמן ולהחבא מפני אור השכינה אשר
 יופיע הקב"ה לחפש את ירושלים בנרות. ואז יתבטל ויתבער היל"ר
 וכל הסט"א מן העולם. ותטהר כל הארץ בעשר קדושות העלויות
 במהרה בימנו אמן:

בתחלת ליל ע"פ בודקין את החמץ ויברך ברכת הבדיקה ויטל
 לבדוק כמה בתים בצרכה אחת וזאת היא:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
 קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל
 בְּעוֹר חָמֵץ:**

אחר הברכה חין לו לדבר ולהסיח דעתו עד שיגמור הבדיקה ואח"כ
 יטל החמץ בלבו ויאמר זה:

**כָּל חֲמִירָא דְאִיכָא בְּרִשּׁוֹתַי דִּלָּא חֲזִיתִיה וְדִלָּא
 בְּעֶרְתִּיהָ לָהּוּי בְּטִיל וְחָשִׁיב בְּעַפְרָא דְאַרְעָא:**

ואח"כ יזוה לב"ב שלא יתנו חמץ בשום מקום. והחמץ שיש להם
 לאכול אותה הלילה ולמחרת יקשרנו במטפחת ויניחנו במקום שמור
 ולעת האוכל יתירו ויתחזקו ויקשרנו עד הבקר:

הנהגת ע"פ יום י"ד ניסן

(א) מתפללין בהשכמה וא"א (מזמור לתודה ולא) למנוח ולא
 א"א (ב) הזכורים מתעניין בצ"פ וכשחל בשבת
 מתענין

מתענין ציוס ה'. ובסעודה צרית. מילה או פדה"צ נהגו להקל. וכתב מ"א דבמדינתנו נהגו להחמיר: (ג) מותר לאכול חמץ כל ד' שעות שהוא שליש היום. ומתחלת שעה חמישית אסור לאכול ומותר בהנאה. ומתחלת שעה ששית אסור ג"כ בהנאה. ובשנת העיבור שהיום ארוך מותר לאכול חמץ עד שליש היום אף שהוא יותר מד' שעות. וחושבים מעלות השחר עד לזאת הכוכבים. ועמוד השחר הוא כשהרקיע מתחיל להאיר קו לבן מלד מזרח מתחת לארצו בין לפון לדרום. וזהו עמוד השחר. כ"ה צרמב"ס ובתו"ט:

ובן כתב הקה"י פרק ג' וכתב שם ורבים בעוה"ר מקילים מאד ואוכלים לאחר ד' שעות ציוס. וזהו בדוק ומנוסה והוא מקובל בידו מרבותיו מי שמיקל לאכול חמץ אחר ד' שעות לא יפטר מסיבה גדולה באותה שנה. ואפי' אם לא יעבור עליו שום סיבה באותה שנה ח"ו יש לדאוג יותר. כי בודאי מאספים עליו עונשים קשים כדי להאבידו בפעם אחת מהעולם באיזה סיבה רעה. ע"כ כל איש הירא וחרד לדבר ה' ישים בהשקמה כדי שלא יהיה נכשל ח"ו באכילת חמץ אחר ד' שעות על היום עכ"ל בקלרה:

(ד) **בסוף** שעה חמישית קודם שתגיע שעה ששית יעשה לו מחורה בפ"ע וישרפנו ויבטלנו ויאמר זה:

כָּל חֲמִיצָא (וחמיעא) דְּאֵכָא בְּרִשּׁוֹתַי דְּחִזְיָתִיהּ וְדָלָא חִזְיָתִיהּ דְּבַעֲרָתִיהּ וְדָלָא בִּיעֲרָתִיהּ לְהוּי בְּטִיל וְחָשִׁיב בְּעַפְרָא דְּאֵרְעָא:

(ה) **אסור** לאכול מזה כל היום. ומזה כפולה ונפוחה ג"כ אין לאכלה כל היום דשמא מזה היא: (ו) קודם חלות דוקא יסתפר לכבוד יו"ט. ונהגו להסתפר על ידי גוי אחר חלות. אבל ע"י ישראל אסור: (באה"ט תס"ח ס"ק אה) וכתב מהרי"ו ומהרי"ל דגם נטילת לפרטים אסור אחר חלות. ומותר בנטילת לפרטים אם שכח ליטול קודם חלות. ונהגו שלא להקזיז דם בשום ערב יום טוב: (ז) אחר חלות הוא יו"ט בשביל קדושת קרבן פסח ולא יעסוק אלא

הגדה של פסח

אלא בעינן החג. ילך למרחץ ויטבול לכבוד הרגל. ואמרו חז"ל חייב אדם לטהר עצמו צרגל. אין הפירוש שיטהר עצמו צרגל ממש דוקא. אלא לריך לטהר עצמו קודם כניסת הרגל כדי שיקבל הרגל בקדושה ובטהרה :

ואח"כ יעסוק בזהבה רבה ובשמחת המקום ב"ה בעשיית המצות בקדושה ובטהרה ובשמירה יתירה. ולא יסמוך על אג"י ביתו. רק בעיניו יראה הסקת התעורר א"ס הגחלים הולטות בכל התעור. כי לא די בזהבה ההולכת ויזהר בעסק המצות שלא יהיה רגע בלא עסק :

ויזהר לאפות מלת מלוא אחר חלות דוקא. שהוא בזמן הקרבת קרבן פסח. וכשחל בשבת אופין כך בערב שבת כדין העור והש"ע וכמה פוסקים בשם הירושלמי שאין יולאים י"ח כלל במלת מלוא א"ל שנאפה דוקא בע"פ אחר חלות. ואף אם נאפה בע"פ קודם חלות אסרו רבותינו כמבואר בעור צס"י תנ"ח. לכן ראוי להזהיר ולהוכיח ג"כ להמון עם על זה. וכתבו הספרים לומר הלל בעת לישה ועריכה ואפייה של מלת מלוא. ועכ"פ יהיה בשמחה. (יוש"ה) : וכתב האר"י ז"ל שאם עוסק עד שמוע הוא תיקון גדול לקרי. בשעת נתינת קמח וכן בהטלת מים לעיסה וכן בעריכת המלה יאמר (לשם מצת מצודה) בשעת לישה יאמר :

כל פירותי שגפלו (מעיסה זו) בשעת לישה ועריכה והגדבק ממנה בגלים יהיו הפקר בעפרא דארעא :

וינקה כלי הלישה היטב בין עיסה לעיסה. המגלגלים ישניחו א"ס נדבקה צידיהם עיסה וירחצו ידיהם משיעור מיל לשיעור מיל. וכן ישניחו על העצים שמגלגלין בהם שיהיו נקיים ולהחליפם בזמן הנזכר וכן כלים שמנקבין בהם וכל המדקדק יותר תע"כ (חיי אדם) : נהגו דאין טעלין חלה מן העיסה אלא אחר אפייה מניחין כל המצות במקום אחד וטעלין חלה. (שם) : ויבדק

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
 קִדְּשָׁנוּ בְּמִצּוֹתָיו וְצִוָּנוּ
 לְהַפְרִישׁ חֵלֶּה:

דיני עירובי תבשילין

(א) אמרו חז"ל אין יו"ט מכין לשבת וע"י עירוב מותר. דהיינו
 שיקח צעיו"ט פת ובשר או דג או ביצה ויבדק על מלות
 עירוב: (ב) החכם של העיר כשעושה עירוב של הסדר הזה יזכהו
 על ידי אדם אחר להיות מותרין בו כל בני העיר:
 ובתב העמק ברכה גם ראוי שכל א' יעשה בשביל כל בני העיר
 ויזכה את העירוב ע"י אחר. כי אולי ישכח אחד מבני העיר
 ולמען יהיה למליל למי שאינו יודע. וכבר ראיתי רבותי נוהגים ג"כ
 ככה בכל ע"ש צעירובי חלירות וכמו שעשה מהרי"ל. ואשרי לאדם
 הזוכה ומזכה: וכך יאמר לו

זָכָה בְּעִירֹב זֶה לְהֵיוֹת מוֹתָרִים בּוֹ כָּל בְּנֵי הָעִיר:

ומתנו לזוכה ואומר זָבִיתִי ומגביהו טפח. וחוזר המזכה ומוטלו
 ממנו ומבדק:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
 קִדְּשָׁנוּ

קִדְשָׁנוּ בְּמִצּוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל

מִצּוֹת עִירוּב: ואומר

בְּהָדִין עֲרוּבָא יְהֵא שְׂרִי לָן לְאַפּוּי וְלִפְשׁוּלִי
וְלִאֲטָמוּנִי וְלִאֲדִלּוּקִי שְׂרָגָא וְלִמְעַבְדָּא בְּלִ
צְרָקָא מִיּוֹם טוֹב לַשַּׁבָּת לָנָא וְלָקַל יִשְׂרָאֵל
שְׁבַעִיר הַזֹּאת:

ולריך לשמור העירוב שלא יאבד עד שישלים לבשל נרטי שבת

דיני הסיבה וד' כוונות

(ב) יְהֵא שלחנו ערוך מצע"י שמעוה למהר ולאכל כדי שלא יישנו
התינוקות. אבל קודם שתחשך אסור אפילו לומר הקידוש
משום דהנזק של קידוש הוא א' מד' כוונות וכולן זריזין להיות
בלילה: (סי' תע"ב) (ב). יסדר שולחנו בכלים נאים כפי כחו. ויבין
מקום מושבו שיבט בהסיבה דרך חירות ואפי' עני שאין לו כרים
ישב על הספסל וכן מותר לסמוך על ירך חצרו אבל לא על ירך
עלמו דמחזי כדואג (שס): (ג) כשהוא מיסב לא יטה אלא על זר
שמאלו ואין חילוק בין היטר לאחר (שס): (ד) בן אצל אביו זריך
הסיבה אפי' הוא רבו מובהק דמסתמא מוחל לו. אבל תלמיד לפני
רבו א"ל הסיבה. אפי' אין רבו מובהק אלא"כ יתן לו רבו רשות ות"ח
מופלג בדורו אף שלא למד ממנו כלום חשוב כרצו וא"ל הסיבה
ודוקא שאוכלין על שולחן א' אבל אם אוכל על שולחן בפ"ע זריך
להסב (שס): (ה) לכתחלה יסב בכל הסעודה. וכל מי שזריך הסיבה
ואכל או שתה בלא הסיבה או היסב ולא על זר שמאל (פר"ח) לא
ילא י"ח. ולריך לחזור לאכול ולשתות בהסיבה. וכתב מור"ס דדוקא
בשני כוונות ראשונים. אבל בכוס ג' או ד' לא. דנראה כמוסיף על
הכוונות. ע"כ. פי' כיון שחייב לצרך מדינא דגמולך שהרי אסור לשתות

ביניהם א"כ כשמצרך נראה כמוסיף על הכוסות. ולכן עוב שחיה
 דעתו בתחלת ההסיבה לשתות בין הראשונות ואז אם טעה ושתה
 בלא הסיבה יחזור וישתה בלא ברכה (מ"א) והסכמת כל הפו' נראה
 דבכל גוגא אין נראה כמוסיף כיון ששתה בלא הסיבה לא קיים
 מלות חבמים וכ"פ מרן בס' ת"ף וכ"פ ט"ז והפר"ח ס' תע"ב
 נגד רמ"א ע"ה: ואינו חייב להסב כי אם בשעת אכילת כזית מלה
 וכזית אפיקומן ובשתיית ד' כוסות. ושאר אכילתו אם היסב ה"ז משובח
 (רמב"ם והגהות שם): (ז) נשים נהגו שלא להסב כי סומכות על
 הראב"ה שבזמן הזה אין להסב (פ"מ ס' תע"ב): שיעור הכוס רביעית
 ושתה ממנו רובו וכן אם הכוס מחזיק אפי' כמה רביעיות י"א
 שצריך לשתות רוב הכוס ואם אין שותה ממנו רובו לא ילא. לכן
 יקח כוס קטן של רביעית וישתה רובו (שם במ"א): (ז) מי שאינו
 שותה יין מפני שמזיקו או שונאו לריך לדחוק עלמו ולשתות לקיים
 מלות ד' כוסות (שם): (ה) היטקות שהגיע לחינוך מזה ליתן לכל
 א' כוס לפניו. ואין ליקח כוס שפיו נר מפני שלא יוכל לשתות רביעית
 בב"א (שם): (ט) נשים חייבות בד' כוסות ובכל מלה הנהגות
 באותו לילה: (י) מלה לחזור אחר יין ארום אם אין הלצן משובח
 ממנו (שם).

סדר ליל פסח

(א) אחר ערבית יבוא אל ביתו ויסדר הקערה. ויעשה החומץ חזן
 לקערה. ולריך שיהיה החומץ מבושל ומסונן בבגד עב
 ואם שח לבשלו ולסנו מע"י אזי יקח מעט מלח בכלי ויתן בו
 מעט מים וכהב הגאון רי"ע מי מלח עזין היינו ב' שלשים מלח
 אפי' מעט אסור לעשות ביו"ט. אבל עושה הוא מי מלח מועטין
 בלתי חזקים לצורך עיבול הלילה: (ב) התחוסת יעשה מפירות שנמשלו
 בהם ישראל כגון תפוחים תאנים תמרים אגוזים וסקדים ונותנים
 עליהם קנה וקמחון הדומים לתבן שהיו מגבלין בהם העייט: (ג) יעשה
 הב' תבשילין א' זכר לחגיגה ונהגו בבשר מזרוע וצילה. (ושניהם
 מבושלים דוקא לדעת השל"ה, וגאכלים בליל ב'). ולריך להיות הקערה
 רחבה

הגדה של פסח

רחצה שיהיו מונחים זה על הסדר ואפילו אינו יודע סודן של דברים
רחמנא ליבא בעי ואנחנו מכוונים שיהיה מעשינו מלווה עם הידועים
ומכוונים כהוגן: (ד) לא יקדש אלא עד שתחשבך: (ה) יזהר שלא
יהיה הכוס פגום וימוזג היין לפי החזק שלו. (ו) יין למוקים מוקדשין
עליו והוא שיהיה בהם לחלוחית קלת קודם שרייה (פ"מ): (ז) יסדר
הקערה כמו שיבואר לקמן בשם האר"י ז"ל ויכרוך את המנות במפה
לכסות חרפת הפת שמקדימין היין לפניו לקידוש:

(ח) **כתב** תע"ח וז"ל. ירא שמים יזהר שלא יפסיק בדברים בטלים
ושיחה שאינה לורך הלילה בין ד' כוסות הללו. כי הם
כנגד ד' אותיות השם הקדוש ואין ראוי להפסיק ביניהם כי הם
תליין (כ"מ להאר"י ז"ל) ולכן לשחות עשן דרך שפופרת בין ה'
לשני חין ראוי וכן היה מנהג מו"ז זלה"ה כשהיה רואה שלא השלימו
לעשות לרכי הלילה היה מרשה למסובין שישתו עשן **התפארת** קודם
הקידוש עד שישלימו הנשים לרכי הלילה ויקדשו יחד לפי
שאחר הקידוש שוב לא ישתו שלא לעשות הפסק בין ד' כוסות ואעפ"י
שכפי הדין חין איסור מ"מ ראוי והגון לחוש לדברי מורינו האר"י
ז"ל. וז"ל הרב גו"ר כלל ג' סי' כ"ה לשחות עשן קודם הבדלה וכו'
וע"ש ואעפ"י שראוי לקדש תבוא אחר יליאתו מזהב"ג ולא לעשות
הפסק כמ"ל מ"מ אינם יכולים לעשות כן שעדין טרודים בהכנת
לרכי הלילה. ובלילה הראשון אפשר שלא מזהב"ג וכבר הכל מוכן
ומתוקן ולא כן בליל שני שאסור להבין מיו"ט לחברו ולכן אינם יכולים
להחמיר שלא לעשות הפסק ומוטב לשחות עשן כאן ולא אחר הקידוש
דחמיר טפי: עוד כ' ודע דכ"ש שאסור לשחות עשן על שולחנו ולא
כאותן שמהגין שהופכים פניהם מן השלחן ושותים עשן ואף בשאר
ימים יש להחמיר מכ"ש כאן ע"ש:

צפת אל קערה ודיני הסדר בד ערבי

יציב לחן וסיע או תבן ויכ' ליה קודאמה פוק אלמיו. ויטרח פיה ת'לחתה
אקראך מנות פוק אלכול קבאל וגהה (אלכהן לפיק ותחתה לוי
ותחתה ישראל) ומן-בערה יכ' לי אל זרוע ואלדוכה מן כרחק ידה אל ימנא.
אלזרוע

אלגודע פוק ואלדוכה תחתה. ומן צעד יכ'לי אל ציץ ואל כרפס (צקל)
פי טר'ף יסארה. אל ציץ פוק ותחתהם אל צקל ופי אלגודע יכ'לי אלמרוור
ותחתה כ'ס (מרור) ואלכל'ל או מאי אלמלח יערחה פוק אלמיו מן צרא
ללחן או לאתבק :

והחומץ חוץ לקערה

קדש מן צעד כ'רונה מן אלמעלאמה ויגי אלל ביתה. יאכ'ד
טוב בראב ויקדש עליה. ומא יליר יקדש אילל למא
יכון ליל דהייט צעד אללהאר אלנגוס. ויסרבה וכו מתדכי עלל
יסארה :

ורחיץ יג'סל ידונה מליח ולא יבארך על נטילת ידיס :
כרפס יאכ'ד מן אלצקל אקל מן כזית ויסבג'ה בלכל'
או מאי מלח. ויברך עליה בורא פרי האדמה ויטרח
באלה ליפטור אלמרוור מן ברכת בורא פרי האדמה. ויאכל
בלל דכייא :

הגדרה של פסח

יחי' יאכ"ד אלקרן אלולטאני ויקסמה נולפין. נזיך יכליה בין אלחמין
אלחמח. ואלנניך אלחמני ירבעה פי מלך או מגדיל. וירבעה
לאפיקומן ואלדסטור ירבעה ויערחה פוק כתפה לחגל לא יבסא:

מגיד יבא'ד פי ידה נקף אלקרץ. אלזטאני ויקול צבהילו ילאנו
ממלרים האלחמא עניא וכו' ובעד יסכבו כוס שגי ויקרא
אלהגדה ויטרח צאלה אנהו קאעד יקיים מזות עשה אלרי יחבי ציזיא'ת
מלרים פי האדי אללילה :

רחצה יג'סל ידונה מליח ויבאחרך על גטילת ידיס בתפליח

מוציא מצה יאבד' אלתלאת אלמנות קורלין אללחאח ואלנניף
אלדי בינאתהם ויבארך המוליד לחם מן הארץ.
ומן בעד יסייב אלקרן אלתחאני ויבסר מן אתניגהס מן אלסלס
ומן אל נוף קדר תמנעשד דרהס. ען וזן כ'מס רוביית יקסס לכל
ויאחד ויברך על אכילת מלה ויסבג'הס במלת ויאכלהס באל דבייא
וינחבה יבון יבארך כלמה כלמה :

מרור יאכ"ד כזית מראר ויסבג'ה פי אלדובא ויצארכ על אכילה מרור. ויטרח צאלה אלדי יפטור אלמרור חק אלכורך מן אלצרכא. ויאכל בלא דכייא :

בורך יאבד חלקך אלמנה אלתאלת ויבסר מנה קדר חסעדרהס
לכל ואחד ויטוי עליה כל מזרר ויסבג'הא פי אלדוכא ויקול
מנה ומררר וכו' ויאכולהא :

שֶׁלֹּחַן עֵרֶךְ יִקְדְּמוּ לֵה אֲלֵעֵשָׂא וַיֵּאכְל קָלִיל לֶאֱגֹל יֵאכְל
אֲלֵאֲפִיקֹמֶן זֶשֶׁהוּא :

צפון יכ"ג אלפי קומן ויכסר מנה קדר אלבילה דהיינו ח"י (18) דרהס. ואנכאן מא יקדר. יאכל גליף דאלך ויאכלה צאל דכ"א ולא עאלד יאכל בעדה שי :

ברך מן בעדא יסבטו לה אלכום אל תאלא ויבארך עליה ברכת המזון. ויבארך בורא פרי הגפן וישרבה ולא יבארך עליה ברכה אחרונה :

דף 55 יסבנו לה אלכום אלראבע ויקרא אלהלל כלמה כלמה קבלן
נקף אלליל. ויבארך בורא פרי הגפן וישרבה. ויבארך על הגפן
ועל פרי הגפן:

נרצה דהיינו אלדי יעמל צדקה אל לפה יגרלי קודאם השי"ת
ויזכה לשנים רבות :

קדש ורחי | צחמם עשרה תיבות הצאות לפניך נכלל כמו כל
הסדר של פסח כל או"א במקומה ואלו הן קדש
ורחן וכו' וכתב הקדוש בעל יסוד ושוה"ע סימנא מלתא היא צהני
חמם עשרה תיבות של הסדר כי נרמז בהן סודות גדולים וגפלאים.
וע"כ בעבודה זו יאמר גם הסימנים צפה מלא היינו קודם הקידוש
יאמר צפה מלא קדש. וקודם הרחילה יאמר ורחי. וכן כל
הסדר עד נרלה. ועד נכלל (ענין) וכדבריו היה טיהר
מו"ז ז"ל :

ורחי

קדש

פרס יחי

רחצה

מגיד

מוציא מצה

בורך

מרוז

שלחן עורך

ברך

צפון

הלל נרצה :

דפסקא

אנדקא

בשישון ובשמחה

צפאת אל קידוש לילת אל פסח ונציאם אל מצות אל לאומה
בהאדי אל לילה הבדא הו בעד צלאת אל מעריב ינתמע
צאחב אל בית הו ומן יריד רגאל ונסא ויקדמו אל גפן וינסלו
אר אקדאח כאל ואנב וימלוהא גפן ויבתידי אל אבבר ויקדש
והדא נציאם אל קידוש :

דוגמה של פסח

קדש לכם ראשון יעשה הקידוש מטומא. ומוזגין לו דרך חירות
ועטל הכוס בשתי ידיו ומחזיקו בידו הימנית לבד. ואם חל כמ"ס
אומר הבדלה קודם שהחיינו וסימניך יקנה"ז

תרומה הבדילנו מכל עם. ארץ חמדה הנחיל אותנו :
קדש את שמו בעולם בגלל אבות שעשו את
רצונו : גבורות רבות עשה למענהו. ואין חקר לנפלאותיו :
עדרת קדושים אותנו קרא. פדם חמדה ונטע שעשועים :
ניקראם סגולה לשמו. וראשית לקחם מכל גווי הארצות :
שהם משולים בצבא מרום. ומכוננים כבוכבי רקיע : ויהיו
עליונים בקרב תבל. ונכבדים על כל האומות : ויו פניהם
כיוו השמש. ומראה דמותם כמלאכי שרת : להם יראו
מלכים וקמו שרים וישתחוו למען ידוה אשר נאמן קדוש
ישדאל אשר כם בחר : כל רואיהם ופירוס. כי הם ורע
ברך יהוה : ויקדשנו קדושת עולם. ושמו הגדול עלינו קרא :
אותנו קרא עדה לשמו סגולה ונחלה מימות עולם : ונקרבנו
לפני דור סיני. ונישנו לפני חורב : ויורישנו דברי חיים
כתובים באצבע הדרו : ונעש לנו יהוה אלהינו נסים וגבורות.
ונאצנו מיד אויב : ונתן לנו יהוה אלהינו משפטים ושרים
ותורות אמת. חקים ומצות טובים : ויבחר בו כיום הזה
מכל תמים. וירצה בו ויקדשהו מכל הזמנים להיות מהללים
בו על פלאי מעשיו להיות מזכירים אותו בכל שנה ושנה :
להודיע כי בו הוציא ידוה את עבדיו ממצרים. מכור הבקרול
אותנו מלט. להודיע כי בו עשה ידוה נקמות באויביהם ובו
שקע

שָׁקַע צָרִיחֵם בָּיִם : לְהוֹדִיעַ בִּי בּוֹ קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם (אֵת) עוֹל
מַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן וְעֲבֹדוֹהוּ בְּלִבָּב שְׁלָם : לְהוֹדִיעַ בִּי בּוֹ עֲשֵׂה
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נִסִּים וּנְבוֹרֹת לְאוֹהֲבָיו וְנַפְלְאוֹת רַבּוֹת לִבְנֵי
יִדְיָיו :

אִם חַל נִסְכַּת לְיוֹמָר יוֹם הַשְּׁשִׁי וְכו' וְאִם חַל נְחוּל לְיוֹמָר
אֱלֹה מוֹעֲדֵי יְהוָה מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אוֹתָם
בְּמוֹעֲדָם :

סִבְרֵי מָרְנָן בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
פְּרִי הַגֶּפֶן :

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר

קִדְּשָׁנוּ מִכָּל עַם וְרוֹמַמְנוּ מִכָּל
לְשׁוֹן. בָּחַר בָּנוּ וַיַּגְדֵּלֵנוּ.
רָצָה בָּנוּ וַיַּפְאֲרֵנוּ : וַתֵּתֵן לָנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ * (שְׂבָתוֹת לְמִנוּחָה

מועדים

* בְּקִדּוּשׁ אֵין לְזוֹמֵר כְּאַתְחָה כִּי אִם רַב־סוּף פַּעַם אַחַת וּבְדַפּוּסִים נִכְפַּל
לֹא צוּרֵךְ וְכֵן הָדִין כְּתַפְּלָה כ"ב אַחֲרֵוֹנִים וּבְפֶסֶח טַעוּבִין הָאֵרִיךְ ע"ש

מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חֲגִים וְזִמְנִים
 לְשִׂשׁוֹן (אֵת יוֹם הַמָּנוּחַ הַשְּׂבִיעִי הַזֶּה) אֵת
 יוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה אֵת יוֹם
 טוֹב מְקַרָּא קוֹדֵשׁ הַזֶּה וְזִמן
 חֲרוּתֵינוּ בְּאַהֲבָה מְקַרָּא
 קוֹדֵשׁ זָכָר לִיצִיאַת מִצְרַיִם
 כִּי בָנוּ בְּחֵרֶת וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁהּ
 מִכָּל הָעַמִּים וּמוֹעֲדֵי קִדְּשָׁהּ
 בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׁוֹן הִגָּחֵלְתָּנוּ:
 בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְּקִדֵּשׁ (הַשֶּׁמֶת
 וְיִשְׂרָאֵל וְהַזִּמְנִים

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
 הָעוֹלָם שֶׁהִחְיֵינוּ וְקִיָּמָנוּ
 וְהִגִּיעָנוּ לְזִמן הַזֶּה

וירבון עלא יסרהם וישרבון. ואס חל במ"ס אומר ההבדלה תחלה
קודם שהחיינו ואינו מזכך על הצמנים ומזכך על הגר:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאוּרֵי
הָאֵשׁ:**

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמְבַדִּיל בֵּין
קֹדֶשׁ לַחֹל וּבֵין אֹר לַחֹשֶׁךְ וּבֵין יִשְׂרָאֵל
לָעַמִּים. וּבֵין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁשֶּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה.
בֵּין קְדוּשַׁת שַׁבָּת לְקְדוּשַׁת יוֹם טוֹב הַבְּדִלָּתָהּ. וְאֵת
יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשִּׁשֶּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה הַקְדִּשְׁתָּ וְהַבְּדִלָּתָהּ
וְקִדְשְׁתָּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּקְדוּשַׁתְךָ. בְּרוּךְ אַתָּה
יְיָ הַמְבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל: וַיְבָרֶךְ שֶׁחֲחִינּוּ

ואח"כ זמן וסימניך יקנה"ז יין קדוש נר הבדלה זמן:
ורחינן אח"כ נוטל ידיו כראוי ללוצך טבול ראשון ואינו מזכך על
הנטילה:

ברפס יקח מהכרפס או לטון פחות מכזית ויבדקנו מן התולעים
פן ח"ו יכשל באכילת דבר טמא ויטבול בחומץ או במי מלח
ומזכך בורא פרי האדמה. ויכוון לפטור ג"כ המרור. מזככת
צפה"א: ויברך

**בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי
הָאֲדָמָה:**

הגדה של פסח

יחי' יקח השלש מלות בידו ויבלע האמלעית לשנים. החלק הגדול ישמור לאפיקומן. ויכרכנו במטפחת. ויעיחנו על כתיפו לזכרון כאשר עשו שבטי ישראל. מנארים בעלותם. על שכמם לרורות בשמלותם. ויאמר פסוק זה:

וַיֵּשֶׁא הָעָם אֶת בָּצְקוֹ טָרֶם יַחְמִין מִשְׁאֲרוֹתָם
צָרוּרוֹת בְּשִׁמְלוֹתָם עַל שִׁבְכָם ;

והפרוסה הקטנה השצורה ישים על מקומה בקטרה:
מגיד אח"כ מוזגין לו כוס שני. וקורא עליו ההגדה בקול רם.
ובאמרו הא לחמא עניא יגביה הפרוסה בידו:

בְּהִילּוֹ יֵצְאֵנוּ מִמִּצְרַיִם הָאֵל לַחֲמָא עֲנִיא. דְּאָכְלוּ
אֲבֹהֵתָנָא דְּנִפְקוּ מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם כָּל דְּכַפִּין
יִיתִי וְיִבּוֹל. וְכָל דְּצָרִיד לְפִסַּח יִיתִי וְיִפְסַח. שְׁתָּא
הָבָא. לְשָׁנָה הָבָאָה בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל. שְׁתָּא הָבָא
אֲנִי עַבְדִּי לְשְׁתָּא דְּאֶתְנָא בְּנִי חוּרִי ;

מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל
הַלַּיְלוֹת. שֶׁבְּכָל הַלַּיְלוֹת.
אֵין אָנוּ מִטְבִּילִין אֶפֶיֶרּוֹ פַּעַם
אַחֶרֶת. וְהַלַּיְלָה הַזֶּה שְׁתֵּי
פַּעַמִּים. שֶׁבְּכָל הַלַּיְלוֹת אָנוּ
אוֹכְלִין חֲמִין וּמִצָּה. וְהַלַּיְלָה

הַיְּהוּה כָּדָן מִצֵּה. שְׂבָכָל
הַלִּילֹת אָנוּ אוֹכְלִים שְׂאֵר
יִרְקוֹת. וְהַלִּילָה הַזֶּה מְרוֹרִים:
שְׂבָכָל הַלִּילֹת. אָנוּ אוֹכְלִים
בֵּין יוֹשְׁבֵין וּבֵין מְסֻבִּין.
וְהַלִּילָה הַזֶּה כָּדָנוּ מִסְּבִין:

יש טעמן לומר זו

מא פאן כ'פר האדי אל
לילה מן גמיע אל
לילי כ'דנו אכרנא
ואגדאדנא מן כ'לד מצר
מן בית אל עבודייה ופאנו
יבדמו אל פרעון אל
מלען אבן אל מלען אל
ארור אבן אל ארור אל
מקולל אבן אל מקולל
כלטין ואל לבן וכלצנא
אללה מנחום ביד שדיפה
ו י א ד ר ע מ מ ד ו ה א
ואחכאמא עצימה גידא

מא פאן כ'פר האדי אל
לילה מן גמיע אל לילי
כ'דנו גהודנא ואכאנא
מן מצר מן בית אל
עבודייה מא פאנו ופ'עלו
פאנו ויב'לטו אל תבן פל
לבן ואל לבן פל תבן.
למן לפרעה אל רשע
אלגמור אל ארור אבן אל
ארור אל מקולל אבן אל
מקולל וארסל אללה עלא
אל מצריון ארסל. ואל

צ'פאדע. ואלקמל. ואל
 קומל. ואלוחוש.
 נאלפנא. נאלגר ב.
 נאלברד. נאלגראד.
 נאלצ'לאם. ומות
 וואאט ובראהין עלא יד
 מוסא אבן עמראן אד
 נביא אל עצים כלים כל
 רחמאן עליה אל סלאם
 וחדא אלגואב :

אלאבבאר. וחתא עגוז בגוז עליהא אלף לענה
 תגוז. פאן מעאהא מעבד מן עגנה דכל אלכלב
 ואבלהא ת'ם צרכ'ת פי תלך אללילה צראך עצים
 לקיים מה שנאמר כי אין בית אשר אין שם מת.
 וב'צין אללה בני ישראל מנהום ביד שדידה
 ואדראע ממדונה ואחכאמא עצימה וואאט ובראהין
 עלא יד מוסא אבן עמראן אלנבי אלעצים כלים
 אלרחמאן עליה אלסלאם :

וחדא אלגואב

תם יגוב אל קארי ויחבי מא גרא לגא במצר ומא
 גרא ליעקוב גרנא מעא לבן באלה וביף פאנת
 צפאת אל גאולה עלא האדא אלנצ'ם :

עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאנו יהוה אלהינו
 משם ביד חזקה. ובזרוע נטויה. ואלו לא הוציא
 הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים. עדיין אנו
 ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו לפרעה במצרים
 ואפילו

וּאֶפִּילוּ בָּלָנוּ חֲכָמִים בָּלָנוּ גְבוּרִים. בָּלָנוּ יוֹדָעִים אֶת
הַתּוֹרָה. מַצּוֹה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיציאת מִצְרַיִם. וְכָל
הַמְּאֵרִיךְ לְסַפֵּר בִּיציאת מִצְרַיִם. הָרִי זֶה מִשְׁבַּח :

מַעֲשֵׂה בְרַבִּי אֱלֹעֶזֶר. וְרַבִּי יְהוֹשֻעַ. וְרַבִּי אֱלֹעֶזֶר בֶּן
עֲזַרְיָה. וְרַבִּי עֲקִיבָא. וְרַבִּי טַרְפוֹן. שֶׁהָיוּ
מְסַבִּין בְּבִגְי בֶרֶק. וְהָיוּ מְסַפְּרִים בִּיציאת מִצְרַיִם כָּל
אוֹתוֹ הַלַּיְלָה עַד שֶׁבָּאוּ תַלְמִידֵיהֶם. וְאָמְרוּ לָהֶם
רַבּוֹתֵינוּ. הִגִּיעַ זְמַן קְרִיאת שְׁמַע שֶׁל שַׁחֲרִית :

אָמַר (לָהֶם) רַבִּי אֱלֹעֶזֶר בֶּן עֲזַרְיָה. הָרִי אֲנִי בֶּבֶן
שִׁבְעִים שָׁנָה. וְלֹא זָכִיתִי שֶׁתֹּאמַר יציאת מִצְרַיִם
בַּלֵּילוֹת. עַד שֶׁתִּרְשָׁה בֶּן זֹמְאָ. שֶׁנֶּאֱמַר לְמַעַן תִּזְכֹּר
אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. יְמֵי חַיֶּיךָ
הַיָּמִים. כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ הַלֵּילוֹת. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים. יְמֵי
חַיֶּיךָ הָעוֹלָם הַזֶּה. כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ לְהַבִּיא אֶת יְמוֹת
הַמָּשִׁיחַ :

בְּרוּךְ הַמָּקוֹם שֶׁנֶּתַן תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ בְּרוּךְ הוּא.
בִּנְגַד אֲרַבְּעָה בָּגִים דִּבְרָה תּוֹרָה אֶחָד חֻקִּים.
וְאֶחָד דְּשָׁע. וְאֶחָד תָּם. וְאֶחָד שְׂאִינוּ יוֹדַע לְשֹׂאֵל
חֻקִּים מֶה הוּא אוֹמֵר. מֶה דַּעְדוֹת וְדַחְתָּקִים וְהַמְשַׁבְּטִים
אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם. אֵף אִתָּה אָמֹר

לו כהלכות הפסח. אין מפטירין אחר הפסח
אפיקומן :

רשע מה הוא אומר. מה העבודה הזאת לכם. לכם
ולא לו. ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל.
כפר בעיקר. אף אתה הקהה את שגיו ואמור לו
בעבור זה עשה יהוה לי בצאתי ממצרים. לי ולא
לו. ואלו היה שם לא היה נגאל :

תם מה הוא אומר. מה זאת. ואמרת אליו. בחיזק
יד הוציאנו יהוה ממצרים מבית עבדים :

ושאינו יודע לשאל. את פתח לו. שנאמר. והגדת
לבנך ביום ההוא לאמר. בעבור זה עשה
יהוה לי בצאתי ממצרים. והגדת לבנך יכול מראש
החדש. תלמוד לומר ביום ההוא. אי ביום ההוא.
יכול מבעוד יום תלמוד לומר בעבור זה לא אמרת.
אלא בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך :

מתחילה עובדי עבודה זרה
היו אבותינו. ועכשיו
קרבתנו המקום ברוך הוא
לעבודתו. שנאמר. ויאמר
יהושע

יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם. כֹּה אָמַר
 יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֶבֶר
 הַנָּהָר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם
 תֵּרַח אָבִי אֲבִרְהָם וְאָבִי נָחוֹר
 וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים:

וְאָמַר אֵת אֲבִיכֶם אֵת אֲבִרְהָם מֵעֶבֶר הַנָּהָר. וְאוֹלָךְ
 אוֹתוֹ בְּכָל אֶרֶץ כְּנָעַן. וְאַרְבָּה אֵת זִרְעוֹ. וְאַתָּן
 לוֹ אֵת יִצְחָק. וְאַתָּן לְיִצְחָק אֵת יַעֲקֹב וְאֵת עֵשָׂו.
 וְאַתָּן לְעֵשָׂו אֵת הַר שְׁעִיר לְרִשְׁתּוֹ אוֹתוֹ. וַיַּעֲקֹב וּבָנָיו
 יָרְדוּ מִצְרָיִם:

בְּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְּטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל עִמּוֹ בְּרוּךְ הוּא.
 שְׁדַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְחַיֵּה אֵת הַקֵּץ. לַעֲשׂוֹת
 כִּמוֹ שֶׁאָמַר לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בֵּין הַבְּתָרִים שֶׁנֶּאֱמַר
 וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יְדַע תִּדְעַה כִּי גֵר יִהְיֶה זֶרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא
 לָהֶם וַיַּעֲבָדוּם וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה. וְגַם אֵת
 הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבָדוּ דָן אֲנִכִּי. וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרִכּוּשׁ
 גָּדוֹל:

לְדוֹךְ לַהֲגִיזָה הַכּוֹס וּלְכַסּוֹת הַמִּזְוֹת כ"כ הַחֹרֵ"י ז"ל
 וְהִיא שְׁעֵמֻדָּה לְאַבּוֹתֵינוּ וְלָנוּ.
 שלא

שְׁלֹא אַחֲרֵי כָּל עֵמֶד עָלֵינוּ
לְכַלּוֹתֵנוּ אֶלָּא שְׂבַבֵּל דּוֹר
וְדוֹר עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ.
וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ
מִיָּדָם:

צֵא וְלָמַד מֵהַ בִּקּוּשׁ דְּבֵן הָאֲרָמִי. לַעֲשׂוֹת קִיעֻקֵּב
אֶע"ה. שְׁפָרְעָה הָרָשָׁע לֹא נָזַר אֶלָּא עַל הַזִּכָּרִים.
וְלֵבֵן בִּקּוּשׁ לַעֲקוֹר אֶת הַבֵּל. שְׁנֵאמַר. אֲרָמִי אוֹבֵד
אֶבִי וְיָרַד מִצְרַיִם וַיִּגַּר שָׁם מִלֵּמַד שְׂלֹא יָרַד לְהַשְׁתַּקֵּעַ.
אֶלָּא לְגוֹר שָׁם שְׁנֵאמַר וַיֹּאמְרוּ אֵל פִּרְעֹה לְגוֹר
בְּאֶרֶץ כְּנָעַן כִּי אֵין מִרְעָה לְצֹאֵן אֲשֶׁר לַעֲבָדֶיךָ כִּי כָבֵד
הָרָעַב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן. וְעַתָּה יֵשְׁבוּ נָא עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ
נַשְׁטָן:

בְּמַתִּי מֵעַמִּי כְּמוֹ שְׁנֵאמַר. בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ אֲבוֹתֶיךָ
מִצְרַיִם וְעַתָּה יִשְׁמְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹכְבֵי
הַשָּׁמַיִם לָרֹב:

וַיְהִי שֵׁם לְגוֹי. מִלֵּמַד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְצֻנְנִים שָׁם
גְּדוֹל וְעֲצוּם. כְּמוֹ שְׁנֵאמַר. וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ
וַיִּשְׂרְצוּ

וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצֻמוּ בְּמָאד מָאד וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ
אֹתָם :

וְאֶעְבֹּר עָלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ
מִתְבּוֹסֶסֶת בְּדַמְיֶךָ
וְאֹמֵר לָךְ בְּדַמְיֶךָ חַי וְאֹמֵר
לָךְ בְּדַמְיֶךָ חַי :

וְרַב כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. רַבָּה
בְּצִמְחַת הַשָּׂדֶה נִתְּתִיךָ.
וְתַרְבִּי וְתַגְדְּלִי וְתַבּוֹאִי בְּעַדִּי
עַדִּיִּים. שָׂדִים נִבּוֹנוּ וְשַׁעֲרֵךְ
צִמְחָה. וְאַתָּה עִירוֹם וְעָרִידָה :

וַיִּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִים כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר הִבֵּה גִתְּחֻמָּה
לֹא פֶן יִרְבֶּה וְהִנֵּה כִּי תִקְרָאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסֶף
גַּם הָיָא עַל שְׁוֹנָאֵינוּ וְנִגְלַחַם בָּנוּ וְעָלָה מִן הָאָרֶץ :
וַיַּעֲנוּנוּ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. וַיִּשְׁלִיכוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים לְמַעַן
עֲנֹתוֹ בְּסִבְלוֹתָם וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכָּנוֹת לְפָרְעָה
אֵת פִּיתוֹם וְאֵת רַעַמְסֵס :

וַיִּתְּנוּ

וַתִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבוּדָה קָשָׁה כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּעֲבִידוּ
מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּבֶרֶךְ:

וּנְצַעֵק אֶל יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי
בַּיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֹּאמְרוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבָדָה וַיִּזְעֲקוּ וַתַּעַל שׁוֹעֲתָם אֶל
הָאֱלֹהִים מִן הָעֲבָדָה:

וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת קוֹלֵנוּ כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּשְׁמַע

אֱלֹהִים אֶת נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר
אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת

אֲבֹתָם אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב:

וַיֵּרָא אֶת עֲנָנֹו זֶה פְּרִישׁוֹת דֶּרֶךְ אֶרֶץ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּדַע אֱלֹהִים:

וְאֶת עַמְּלֵינוּ אֱלֹוֵי הַבְּגִימִים כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כָּל הַבֶּן
הַיָּלֹוד הַנֹּאכָה תִּשְׁלִיכֶהוּ וְכָל הַפֶּת תַּחֲזִיזִין: וְאֶת

לִחְצֵנוּ זֶה הַדַּחֲקִי כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְגַם רָאִיתִי אֶת
הַלֶּחֶץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם:

וַיִּזְעִיאוּנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם לֹא
עַל יְדֵי מֶלֶאךָ וְלֹא

עַל יְדֵי שָׂרָף. וְלֹא עַל
 יְדֵי שְׁלִיחַת. אֶלֹּא תִקְדוּשׁ פָּרוּךְ
 הוּא בְּכַבּוּדוֹ וּבַעֲצָמוֹ. כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר. וְעָבַרְתִּי בָאָרֶץ
 מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֹּה וְחַפְּתִי
 כָּל בְּכוֹר בָּאָרֶץ מִצְרַיִם מֵאָדָם
 וְעַד בְּחֵמָה וּבְכֹר אֱלֹהֵי
 מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי
 יְחִזֶּקֶה :

הוספת הגדה זה מהמדרש נמלא בסידור חלק וראוי לאמרה
 להזכיר חסדי המקום ולהבטחו וחבטתו לעם נחלתו לא עשה כן
 לכל גוי.

(אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל בְּשִׁירַד הַקָּדוֹשׁ פָּרוּךְ הוּא עַל
 הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם יָרְדוּ עִמּוֹ תִשְׁעַת אֲלָפִים דְּבָבוֹת
 מֵהֶם מֵלָאכֵי אִשׁ. וּמֵהֶם מֵלָאכֵי בָרָד. וּמֵהֶם מֵלָאכֵי
 דְתַת וּמֵהֶם מֵלָאכֵי זִיעַ. וּמֵהֶם מֵלָאכֵי חֲלָחָה.
 וְדָתָת וְחֲלָחָה אוֹחֶנֶת לְמִי שֶׁהוּא רוֹאֶה
 אוֹתָם. אָמְרוּ לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים

וְאֶדְוֵנִי הָאֲדוֹנִים וְהֵלֵא מֶלֶךְ בָּשָׂר וְדָם בְּשֵׁהוּא יוֹרֵד
 לַמִּלְחָמָה שָׁרִיו וְעַבְדָּיו מְקִיפִים בְּכִבּוּדוֹ וְאַתָּה מֶלֶךְ
 מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הָיִין עָלֵינוּ שְׁאַנְחֵנוּ עַבְדֶּיךָ וְהֵם בְּגִי
 פְּרִיָתְךָ גֵּרָד וְנַעֲשֶׂה עִמָּהֶם מִלְחָמָה אָמַר לָהֶם אֵין
 דַּעֲתִי מִתְקַרְרֶת עַד שְׂאֵרֵד אָנִי בַּעֲצָמֵי אָנִי בְּכִבּוּדִי
 אָנִי בְּגִדְלָתִי. אָנִי בְּקִדְשָׁתִי. אָנִי יְהוָה אָנִי הוּא
 וְלֹא אֲחֵר :

**בְּיָד חֲזָקָה וּבְזִרְעַ נְטוּיָה
 וּבְמוֹרָא גְדוֹלָ וּבְאוֹתוֹת
 וּבְמוֹפְתִים :**

בְּיָד חֲזָקָה זֶה הַדָּבָר. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר. הִנֵּה יָד יְהוָה הַזֹּהֶה
 בְּמִקְנֶה אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בַּפְּסוּסִים בַּחֲמוּרִים בְּגִמְלִים
 בְּבָקָר וּבִצְאָן. דָּבָר כָּבֵד מְאֹד :

וּבְזִרְעַ נְטוּיָה זֶה הַחֲרֵב. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר. וַתִּרְבּוּ שְׁלוּפָה
 בְּיָדוֹ נְטוּיָה עַל יְרוּשָׁלַּיִם :

וּבְמוֹרָא גְדוֹלָ. זֶה גִּילּוֹי הַשְּׂכִינָה כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר. אוֹ
 הִנֵּסָה אֱלֹהִים לָבֹא לְקַחַת לוֹ גּוֹי מִקְרֵב גּוֹי
 בְּמִסּוֹת בְּאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה וּבְיָד חֲזָקָה
 וּבְזִרְעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָאִים גְּדוֹלִים כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה
 לָכֶם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ :

ובאותות

וּבְאוֹתוֹת. זֶה הַמָּטָה כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. וְאֵת הַמָּטָה הַזֶּה
 תִּקַּח בְּיָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בּוֹ אֵת הָאוֹתוֹת:
 וּבְמוֹפְתִים. זֶה הַדָּם כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. וְנָתַתִּי מוֹפְתִים
 בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

דָּם וָאֵשׁ. וְתַמְרוֹת עֶשֶׂן:

גוֹדֵגִים לַזֶּדֶק מִן הַדָּם לַתּוֹךְ כְּלִי שֶׁבוֹר כְּשֶׁלּוֹמְרִים זֶה, וְכֵן
 כְּשֶׁזֶכֶר עֶשֶׂר מִכּוֹת וּג' תִּיכּוֹת בִּלְדָ"ךְ עַד"ש בִּלְח"ב:
 דְּבַר אַחֵר בְּיַד תְּחִזְקָה שְׁתִּים. וּבִזְרָע גִּטּוּיָה שְׁתִּים
 וּבְמוֹרָא גְדוֹל שְׁתִּים. וּבְאוֹתוֹת שְׁתִּים.
 וּבְמוֹפְתִים שְׁתִּים:

אֵלּוּ עֶשֶׂר מִכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל
 הַמִּצְוִים בְּמִצְרַיִם וְאֵלּוּ הֵן

דָּם. צִפְרִידֶּע. כְּנִים. עָרוֹב.
 דְּבַר. שְׁחִין. בָּרָד. אֲרֶבֶת.
 חֲשֶׁךְ. מַכַּת בְּכוֹרוֹת:

רַבִּי יְהוֹדָה הֵקֵי גוֹתֵן בָּהֶם סְמָנִים

דְּצ"ךְ עַד"ש בִּלְח"ב

רַבִּי יוֹסִי הַגָּלִילִי. אוֹמֵר מְנִין אֵתָּה אוֹמֵר שְׁלֵקוּ
 הַמִּצְוִים בְּמִצְרַיִם עֶשֶׂר מִכּוֹת וְעַל הָזֶם לָקוּ
 חַמְשִׁים

חמישים מכות. במצרים הוא אומר. ויאמרו החרטמים
אל פרעה אצבע אלהים היא. ועל הים הוא אומר.
וגרא ישראל את הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה
בַּמִּצְרַיִם. כִּמָּה לָקוּ בְּאֶצְבַּע עֲשָׂר מִכּוֹת. אָמור מַעֲתָה
בַּמִּצְרַיִם לָקוּ עֲשָׂר מִכּוֹת. ועל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים
מִכּוֹת :

רבי אליעזר אומר. מִנּוּן שֶׁכָּל מָכָה וּמָכָה שֶׁהָבִיא
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרַיִם בַּמִּצְרַיִם. הַיָּתָה
יֵשׁ אַרְבַּע מִכּוֹת שֶׁנֶּאֱמָר וַיִּשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ עֲבָרָה
אֶחָת זַעַם שְׁתֵּים אֶרֶב שְׁלֹשׁ מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכֵי רָעִים
אַרְבַּע אָמור מַעֲתָה בַּמִּצְרַיִם לָקוּ אַרְבָּעִים מִכּוֹת.
ועל הַיָּם לָקוּ מֵאַתִּים מִכּוֹת :

רבי עקיבא אומר. מִנּוּן שֶׁכָּל מָכָה וּמָכָה שֶׁהָבִיא
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרַיִם בַּמִּצְרַיִם. הַיָּתָה
יֵשׁ חֲמִשׁ מִכּוֹת. שֶׁנֶּאֱמָר. וַיִּשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ
אֶחָת. עֲבָרָה שְׁתֵּים. זַעַם שְׁלֹשׁ. אֶרֶב. מִשְׁלַחַת
מִלְּאֲכֵי רָעִים חֲמִשׁ. אָמור מַעֲתָה. בַּמִּצְרַיִם לָקוּ
חֲמִשִּׁים מִכּוֹת. ועל הַיָּם לָקוּ מֵאַתִּים וְחֲמִשִּׁים מִכּוֹת:

נהגו להגביר הקערה שיש בה המלות צעת חמירת דיעו ומלאתי
סמך למנהג זה בדברי המקובלים יעויין צס' פ"מ וצס' המוסר:

כִּמָּה מַעֲלֹת טוֹבוֹת בַּפּוֹלָת
וּמוֹכַפְלוֹת

וּמוֹכָפְלוֹת לְמָקוֹם בְּרוּךְ הוּא
עָלֵינוּ :

אֱלֹהֵינוּ הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא
עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים דִּיּוּנוֹ:
אֱלֹהֵינוּ עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים וְלֹא
עָשָׂה דִין בְּאֱלֹהֵיהֶם דִּיּוּנוֹ:
אֱלֹהֵינוּ עָשָׂה דִין בְּאֱלֹהֵיהֶם וְלֹא
הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם דִּיּוּנוֹ:
אֱלֹהֵינוּ הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם וְלֹא
נָתַן לָנוּ אֶת מִמּוֹנָם דִּיּוּנוֹ:

וּמִגִּזְלוֹת שֶׁנָּתַן לָנוּ אֶת מִמּוֹנָם. שֶׁנֶּאֱמַר. וַיִּשְׁאִילֵנוּ
וַיִּנְצְלוּ אֶת מִצְרַיִם. אִם עֲשָׂאוּהָ כְּמַצוּלָה זֶה שָׂאִין
כֶּה דָּגָה. וְאִם עֲשָׂאוּהָ כְּמַצוּדָה זֶה שָׂאִין כֶּה דָּגָן.
לָמָּה מְחַבֵּב הַפְּתוּב אֶת בִּזְת הָיִם יוֹתֵר מִבִּזְת מִצְרַיִם
אֲלֵא מֵה שֶׁהָיָה בַּפְּתִים נִטְלָאוּהוּ בְּמִצְרַיִם וּמֵה שֶׁהָיָה
בַּפְּתִי סוּרְאוֹת נִטְלָאוּהוּ עַל הָיִם. וְכֵן הוּא אוֹמֵר כְּנִפִּי
יִזְנָה נִחְפָּה בְּכֶסֶף זֶה בִּזְת מִצְרַיִם וְאַבְרוֹתֶיהָ פִּירְקָרָק

חֲרוּיִן

חרוין זו פזת היום ותקדי לי זו פזת מצרים.
ותבאי בערי עדנים זו פזת היום תורי זקב נעשה
לך זו פזת היום. עם נקדות הקסח זו פזת מצרים :

אלו נתן לנו את ממונם ולא
קרע לנו את הים דיינו:

אלו קרע לנו את הים ולא
העבירנו בתוכו בחרבה
דיינו:

אלו העבירנו בתוכו בחרבה
ולא שקע שנאינו בתוכו
דיינו:

אלו שקע שנאינו בתוכו ולא
ספק צרכנו במדבר ארבעים
שנה דיינו:

אלו ספק צרכנו במדבר
ארבעים

אַרְבָּעִים שָׁנָה וְלֹא הֶאֱכִילָנוּ
אֶת הַמֶּן דִּיּינוּ:

אֱלֹהֵי הֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמֶּן וְלֹא
נָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת דִּיּינוּ:
אֱלֹהֵי נָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת
וְלֹא קִרְבָּנוּ לִפְנֵי הָר סיני
דִּיּינוּ:

אֱלֹהֵי קִרְבָּנוּ לִפְנֵי הָר סיני וְלֹא
נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה דִּיּינוּ:
אֱלֹהֵי נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה
וְלֹא הַכְּנִיסָנוּ לָאָרֶץ
יִשְׂרָאֵל דִּיּינוּ:

אֱלֹהֵי הַכְּנִיסָנוּ לָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל
וְלֹא בָנָה לָנוּ אֶת בֵּית
הַבְּחִירָה דִּיּינוּ:

על אחת כמה וכמה מוצה. כפויקה ומוקפלת למקום
ברוך הוא עלינו הוציאנו ממצרים. עשה בהם
שפטים. עשה דין באלהיהם. הרג את בכוריהם.
נתן לנו את ממונם. קרע לנו את הזם. העבירונו
בתוכו בחרבה. שקע שנאינו בתוכו ספק צרכנו
במדבר ארבעים שנה. האכילנו את הזמן. נתן לנו
את השבת. קרענו לפני הר סיני. נתן לנו את התורה
הבניסנו לארץ ישראל. בנה לנו את הבית הבחירה
לכפר על כל עונותינו :

רבן נמליאל אומר. כל שלא
אמר שלשה דברים אלו
בפסח. לא יצא ידי חובתו :
ואלו הן פסח. מצה. ומרורים :

יזכר שלא יאחז הזרוע בידו אלא יסתכל בו ויחזור ויכסנו
פסח שהיו אבותינו אוכלין בזמן שביית המקדש
קנים. על שם מה. על שם שפסח המקום
ברוך הוא. על פתי אבותינו במצרים שנאמר נאמרתם
זבח פסח הוא ליהודה אשר פסח על פתי בני ישראל
במצרים. בנגפו את מצרים ואת פתינו הציל ויקר
העם וישתחווי :

לוקח המלה הפרוסה ומגביה אותה ואומר

מִצָּה זו שְׁאַנְחֵנוּ אוֹכְלִים עַל שֵׁם מָה. עַל שֵׁם
שֶׁלֹא הִסְפִּיק בְּצִיָּקָם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ לְהַחֲמִיץ.
עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא וּגְאֻלָּם מִיָּד. שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאפֹן אֶת הַבָּצֵק
אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֲוֹנוֹת מִצּוֹת כִּי לֹא חָמִין.
כִּי גֹרְשׁוֹ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָבִילוּ לְהַתְמַהֵמָה וְגַם צָדָה
לֹא עָשׂוּ לָהֶם :

לוקח בידו המרור ומגביהו ואומר

מְרוֹרִים אֵלֵינוּ שְׁאַנְחֵנוּ אוֹכְלִים עַל שֵׁם מָה
עַל שֵׁם שֶׁמָּרְרוּ הַמִּצְרִים אֶת חַיֵּינוּ
אֲבוֹתֵינוּ בַּמִּצְרִים. שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּמָּרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבוּדָה
קָשָׁה בְּחֵימָר וּבִלְבָּגִים וּבְכָל עֲבוּדָה בְּשָׂדֶה אֶת כָּל
עֲבוּדָתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָּהֶם בְּפֶרֶךְ

וּבְכָל יוֹר וְדוֹר חַיִּיב אָדָם לְהִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאֵלֵינוּ
הוּא בְּעַצְמוֹ יָצָא מִמִּצְרַיִם שֶׁלֹא אֶת אֲבוֹתֵינוּ
בְּלֶבֶד גָּאֹל אֱלֹא אַף אוֹתָנוּ גָּאֹל שֶׁנֶּאֱמַר וְאוֹתָנוּ
הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן הִבִּיא אוֹתָנוּ לְתֵת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבוֹתֵינוּ .

לפיכך

לוקח הכוס בידו ואומר בנינון ובשמוחה

לְפִיכָךְ אֶנְחֵנוּ חַיִּיבִים לְחֻדּוֹת
 לְחַדָּל לְשִׁבַּח לְפָאָר
 לְרוֹמָם לְחַדָּר וּלְנַצַּח וּלְבָרֵךְ
 לְמִי שֶׁעָשָׂה לְאֲבוֹתֵינוּ וּלְנוּ
 אֶת כָּל הַנְּסִים הָאֵלֹּי וְחֻצֵּיָנוּ
 מֵעַבְדוֹת לְחֵרוֹת וּמִשְׁעַבּוֹד
 לְגִאֲוִיָּה וּמִנָּגוֹן לְשִׁמְחָה
 וּמֵאֵכָל לִיזִם טוֹב וּמֵאִפְלָה
 לְאוֹר גְּדוֹל וְנֹאמַר לְפָנָיו
 תְּלַלִּיָּה :

תְּלַלִּיָּה הִלְלוּ עַבְדֵי יְיָ הִלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ : יְהִי שֵׁם
 יְיָ מְבָרָךְ מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם : מִמְּזִרְחַ שֶׁמֶשׁ
 עַד מְבוֹאוֹ מְהֵלֵל שֵׁם יְיָ : רַם עַל כָּל גּוֹיִם יְיָ עַל
 הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ : מִי פָנָי אֵלֵהֵינוּ הַמְּגַבִּיהֵי לְשִׁבַּת :
 הַמְּשִׁפִּילֵי

הַמְשִׁפִּילִי לְרֹאשׁוֹת בִּשְׁמַיִם וּבָאָרֶץ : מְקִימִי מַעֲפָר דָּל
מֵאֲשָׁפוֹת יָרִים אֲבִיוֹן : לְחֹשִׁיבִי עִם גְּדִיבִים עִם
גְּדִיבִי עִמּוֹ : מוֹשִׁיבִי עֶקֶרֶת הַפֶּתַח אִם הַבָּנִים שְׁמִיחָה
הַלְלָתָה :

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם.

בֵּית יַעֲקֹב מַעַם
לוֹעֵז : הִתְתָּה יְהוּדָה לְקַדְשׁוֹ.
יִשְׂרָאֵל מִמִּשְׁלוֹתָיו : הֵם רָאָה
וַיָּנֹס. הַנִּרְדֵּן יָסוּב לְאַחֹר :
הַחֲרִים רָקְדוּ בְּאֵילִים. גְּבַעוֹת
כַּבְּנֵי צֹאן : מַה לָּךְ הַיּוֹם כִּי
תָּנֹס. הַנִּרְדֵּן תִּסּוּב לְאַחֹר :
הַחֲרִים תִּרְקְדוּ בְּאֵילִים.
גְּבַעוֹת כַּבְּנֵי צֹאן : מִלִּפְנֵי
אֲדוֹן חֹלִי אֶרֶץ. מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי

יעקב: התופכי הצור אגם מים. חלמיש למעינו מים:

אתה גאלת את אבותינו ממצרים. ביד חזקה
ובזרוע נטויה: בהיות אבותינו בתוך ארץ
מצרים. היו מעונים ומשועבדים תחת יד פרעה
מלך מצרים: גם שם פרו ורבו בעפר הארץ:
ובארצי לבנון גבהו בקומה: דבר פרעה למחות
את שמם. ולאבד זכרם מקרב תבל: הוא ועמו
בעצה אחת היו. ונתחכמו סוד על זרע ישראל:
וימרו את חיהם בפרך. ובתשניק גדול קצרה
רוחם: זרע ישירין אנחה לבשו. כי יד אויב גברה
עליהם: חי וקום שמע בקולם. מלך מלכי המלכים
האזין להם: טוב וישר גדל מהם. משה ידיד בהזון
היטלח: יחד הראם באותות ישי. ובמיני נגעים
שנשפטו בני חם: כל בכוריהם לטבח מסר.
וראשית בטנם לדבר גדול הסגיר: לכן נפלה צעקה
גדולה בתוך ארץ מצרים. בבי ומספר בכל חיצותיה:
מעבדות לחירות יצאו ידידים ואין פושל במספר
שבטים: ניהגם בטובו צור עולמים. והנעים לים
סוף ברחמים רבים: סגר הים בהמונ גליו: ושוגא

רוּדָף בַּחַמּוֹן חִילוּ: עֵינֵיהֶם נָשְׂאוּ לַמָּרוֹם לִבְקֹשׁ
 רַחֲמִים מֵאֲבִיר יַעֲקֹב: פִּיהֶם פָּתְחוּ גְאוּלֵי יְהוָה
 לְשִׁבְחָה לְמַלְכָּם עַל רוֹב נִפְלְאוֹתָיו: צִלַּל רֶכְבּוֹ
 בְּאוֹיְבֵי עַמּוֹ. וְהִשְׁלִיךְ שׁוֹנְאֵיהֶם לְתוֹךְ מִי מְצוּלָה:
 קָרַע יְהוָה אֶת מִי יָם סוּף. לִקְנִים שְׂבוּעָה שְׁנִשְׁבָּע
 לְאַבְרָהָם אָבִינוּ: רְאוּ יְדִידִים בְּפָגְרֵי שׁוֹנְאֵיהֶם.
 שָׁהֵם מוֹטָלִים עַל שֵׁפֶת הַיָּם: שִׁירָה וְזִמְרָה וְדִבְרֵי
 הַלֵּל. אָמַר מֹשֶׁה לִפְנֵי קֹנְגְדוֹ: תִּהְלָה וְתִפְאָרֶת וְדִבְרֵי
 תִשְׁבָּחוֹת. אָמְרוּ פְדוּיִם לִפְנֵי גּוֹאֲלָם:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם אֲשֶׁר גָּאָלָנוּ
וְגָאֵל אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם
וְהִגִּיעָנוּ לַלַּיְלָה הַזֶּה לְאֹכֹל
בּוֹ מַצָּה וּמְרוֹרִים: כֵּן יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יִגִּיעָנוּ
לְמוֹעֲדִים וּלְרִגְלִים אַחֲרִים
 הַבָּאִים

הבאים לקראתינו לשלום.
 שמחים בבנין עירך. וששים
 בעבודתך. ונאכל שם מן
 הזבחים ומן הפסחים שיגיע
 דמם על קיר מזבחך לרצון
 ונודה לך שיר חדש על
 גאולתינו ועל פדות נפשנו.
 ברוך אתה יהוה גאל ישראל*
 ברוך אתה יהוה אלהינו מלך
 העולם בורא פרי הגפן:

ויסב על לז שמאל ויטה

רחצה אח"כ יטול ידיו ויצרך על נטילת ידים:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך
 העולם

* כ' מהרי"ן שחפש בכל הספרים הקדמונים וראה כי כולם פה א'
 ודעה ועלה א' כ' גואל ישראל צו"ו תע"ח עש"ב:

הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצּוֹתָיו
וְצִוָּנוּ עַל נְשִׁילַת יָדִים :

מוציא יקח המצות כסדר שהניחם. הפרוסה בין שתי השלימות.
וילחצו שלשתם בידו שיהיה לחם משנה ופרוסה משום
לחם עוני ויברך :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם הַמוֹצִיא לָחֶם
מִן הָאָרֶץ :

מצה אח"כ יחלק לכל אחד ואחד מן המסובין כזית מן העליונה וכזית
מן הפרוסה (שיעור כזית חצי צילה ביטנית) ויברך על
אכילת מלה (ויסין בצרכה זו לפטור אכילת הכריכה ואכילת
אפיקומן פוסקי') ויטבלם במלח ויאכלם ביחד בהסיבת שמאל ואם
אינו יכול לאכול שתיהן צבת אחת יאכל תחלה כזית מהעליונה.
ואח"כ כזית מהפרוסה. וימהר באכילתו שלא ישהה יותר מכדי אכילת
פרס ויזהר שלא יסוח בין הברכה לאכילת הכריכה וראוי להיות
זהיר מסיחת חולין עד אחר אכילת אפיקומן :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצּוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מִצָּה

הגדה של פסח

מרור אח"כ יקח מרור ויתן לכל אחד שיטור כזית ויטבלנו בחרוסת
ויער החרוסת מעליו ויברך ויכין לפטור זה גם את המרור
שברכיה. ויאכלנו בלא הסיצה ולריך ללעסו היטב :

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל
אֲכִילַת מָרֹר :

בורך יחלק לכל אחד כזית מהמלה השלישית וכזית חזרת (מרור)
וכורכן יחד ויטבלנה בחרוסת ואוכלן יחד זהסיצה בלא
ברכה ומקודם יאמר :

מִצֵּה וּמָרֹר בְּלֹא בִרְכָה זָכַר
לְמִקְדָּשׁ כְּהִלָּל הַזִּקֵּן
לְקַיִּים מִה שֶׁנֶּאֱמַר עַל מִצְוֹת
וּמָרֹרִים יֹאכְלוּהוּ :

שלחן עירך אח"כ אוכלין ושותין כל לרכס כזרכת ה' הטובה
עליהם ונהגין לאכול תחלה ביצים מבושלות ולכתחלה
יסב בכל הסעודה ויטל לשחות יין צמוך הסעודה ולא יאכל וישתה
יותר מדי שלא תהא עליו אכילת האפיקומן אכילה גסה. ויזהר
בעניים על שולחנו. וגסן להיות כל איש שורר בביתו שירות
ותשבחות

ותשכחות חסדי המקום ב"ה על שלחנו לעורר חצלות השרון לעורר חשק
ואהבה בין ישראל לאביהם שבשמים. אך יזהר לאכול האפיקומן קודם חלות :
צפון לאחר הסעודה יקח המלה המסומנת לאפיקומן ומחלק לכל
אחד לפחות כזית ויאכלנה בהסיבה ויזהר לאכול קודם
חלות. ואם שכח ולא אכל אפיקומן ולא זכר עד אחר שבירך ברהמ"ז
אם זכר קודם שבירך בפה"ג יכול ידיו ויברך המוליא ויאכל אפיקומן
ויחזור ויברך ברהמ"ז ובפה"ג וישתה הכוס. ואם לא זכר עד אחר
שבירך בפה"ג לא יאכל אפיקומן. ויסמוך על מלה שאכל בתחלה
(וי"א שלעולם חוזר ואוכל כזית ומבדק ברהמ"ז על כוס רביעי
שנזמר עליו הלל והגאון חק יעקב פסק ד"אכל אפיקומן ויברך
בלי כוס) אכל במקום שנהגו לעשות שימור למלת מלה משעת
קליטה אפי' לא זכר עד אחר ההלל. יכול ידיו ויברך המוליא
ויאכל אפיקומן ויחזור ויברך על הכוס אף שהוא כוס חמישי
ואין לחוש במה שמוסיף על הכוסות :

אם נאבד האפיקומן יאכל כזית ממלה שמורה אחרת. ואחר
אכילת אפיקומן אין לאכול שום דבר אלא יברך מיד ברהמ"ז
מי שישן בתוך הסעודה והקיץ דהיינו שינה שבתוך אכילת אפיקומן
היו הפסק ואינו חוזר לאכול. וי"א דגם קודם לזה היו שינה הפסק
ויש לחוש להתחלה שלא לישן בסוף הסעודה :

ברך מוזגין לו כוס שלישי ויעול ידיו למים אחרונים. ומוטל הכוס
בידו ומבדק ברכת המזון בכונה ובנעימה קדושה. ומלה
לחזור אחר ג' לזימון. ודוקא לזמנס מהחלת הסעודה אכל לא
לקרות חזירו שיפסיק סעודתו ויבוא לזימון ואח"כ יחזור
לסעודתו. והבא לזימון לא יאכל אפיקומן בביתו אלא כאן. ונהגו
שבעל הבית יברך אף אם יש לו אורח :

המבדק אומר בָּרְכוּ וְהַמְסֻבִּים עֹנִין בָּרֶךְ:

וְהַמְבַדֵּק אֹמֵר נְבָרֶךְ שְׂאֵבֵלָנוּ מִשָּׁלוֹ:

הגדה של פסח

והמסובין שנין

ברוך שאכלנו משלו ובטובו
הגדול חיינו:

והמבכר אומר

ברוך שאכלנו משלו ובטובו
הגדול חיינו:

ברוך הוא וברוך שמו. וברוך
זכרו לעולם עד:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם הן את העולם
כלו בטוב. בכן. בחסד. בריוח וברחמים. בטובו
הגדול לחם תמיד לא חסר לנו. ואל יחסר לנו אכילתנו
מזון לעולם ועד. כי הוא אל זן ומזין ומפרנס לכל.
וישלחנו ערוך לכל. באמור פותח את ידיך ומשביע
לכל חי רצון. והתקין (ומבין) מחנה ומזון לכל בריותיו
אשר ברא. ברוך אתה יהוה הן ברחמיך את הכל:
גודה לך על חסדך ועל טובך;

גודה לך יהוה אלהינו ונברכה מלפנינו על שהגדלת
לאבותינו ארץ חמדה טובה ורחבה. ברית ותורה

חיים

חיים ומזון. ועל שהוצאתנו מארץ מצרים. ופדיתנו
 מבית עבדים. ועל בריתך שהתמת בבשרינו. ועל
 תורתך שלמדנו. ועל חקי רצונך שהודעתנו. ועל
 חיים ומזון שאתה זן ומזין ומפרנס ומכלכל ומחיה
 אותנו ;

ועל הכל יהוה אלהינו אנחנו מודים לך ומברכים
 את שמך באמור ואכלת ושבעת וברכת את
 יהוה אלהיך על הארץ המנוחה אשר נתן לך. ברוך
 אתה יהוה על הארץ ועל המזון :

רחמינו שמחנו

בהם יהוה אלהינו עלינו. ועל ישראל עמך. ועל
 ירושלים עירך. ועל (הר) ציון משכן כבודך.
 ועל היבול. ועל מעונך. ועל דבירך. ועל הבית
 הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו. ומלכות בית
 דוד משיחך תחזירנה למקומה במהרה בימינו .

חס חל בשנת אומר

אלהינו ואלהי אבותינו רצה והחליצנו בכל מצותיך ומצות
 יום המנוח הישביעי הזה גשבות בו גנוח בו נתענג בו
 במצות חקי רצונך. ובצרונך הנח לנו אבינו ואל רחמא צרה
 ויגון ביום מנוחתינו מנוחת שבת :

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא. יגיע ויראה
 וירצה ישמע ויפקד ויזכר לפניך יהוה אלהינו
 ואלהי

וְאֵלֵינוּ אֲבוֹתֵינוּ: זְכוּרֵינוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ. זְכוּרוֹן
 יְרוּשָׁלַם עִירָךְ. זְכוּרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבָדְךָ. וְזִכְרוֹן
 כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ לְפִלִּיטָה לְמוֹכָה
 לְבִרְכָּה לְחֵן לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וְלִשְׁלֹום. בְּיוֹם
 חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה. בְּיוֹם טוֹב מְקַרָּא קָדֵשׁ הַזֶּה. לְרַחֵם
 בּוֹ עַלֵּינוּ וּלְחַוֵּשִׁיעֵנוּ: זְכוּרֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְמוֹכָה
 וּפְקֻדָּנוּ בּוֹ לְבִרְכָּה. וְחַוֵּשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים בְּדַבַּר
 יְשׁוּעָה וּרַחֲמִים. חוּם וְחֶנֶּן וְחַמּוּל וּרַחֵם עַלֵּינוּ
 וְחַוֵּשִׁיעֵנוּ (וּמַלְטֵנוּ בּוֹ מִכָּל צָרָה וְיָגוֹן) וְשִׁמְחֵנוּ בּוֹ
 שִׁמְחָה שְׁלֵמָה. בִּי יֵאל מֶלֶךְ חֲנוּן וּרְחוּם אֲתָה:

וּבִגְוָה אֵת יְרוּשָׁלַם עִירָךְ בְּקָרוֹב כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ. וּבִגְוָה
 אֲתָה בִּנְיָן עוֹלָם בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה
 יְהוָה הַבוֹנֶה בְּרַחֲמָיו אֵת יְרוּשָׁלַם אָמֵן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָאֵל לְעַד
 אָבֵינוּ מִלְכֵנוּ אֲדִירֵנוּ. בּוֹרְאֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ גּוֹמְלֵנוּ
 טוֹב קְדוֹשֵׁנוּ קְדוֹשׁ יַעֲקֹב רוּעֵנוּ וְרוּעֵה יִשְׂרָאֵל עַד. הָאֵל
 הַמֶּלֶךְ הַטוֹב וְהַטֵּיב שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם הוּא הַטֵּיב לָנוּ.
 הוּא הַטֵּיב לָנוּ. הוּא יֵטִיב לָנוּ הוּא גִמְלָנוּ הוּא גּוֹמְלֵנוּ
 הוּא יְגַמְלֵנוּ לְעַד לְנֶצַח חַיִּים וְחַן וְחֶסֶד וּרַחֲמִים
 וּבְרִנָּסָה וְהַצְלָה וְהַצְלָחָה וְכָל טוֹב: הַרְחֵקֵנוּ בְּרוּךְ
 הוּא וּמְלוֹךְ עַלֵּנוּ לְעוֹלָם וָעֶד הַרְחֵקֵנוּ בְּרוּךְ הוּא
 יִשְׁתַּבַּח

יִשְׁתַּבַּח עַל פֶּסַח כְּבוֹדוֹ: הִרְחֵמֶן בְּרוּךְ הוּא יִשְׁתַּבַּח
 בְּשָׂמִים וּבְאָרִיִן; הִרְחֵמֶן בְּרוּךְ הוּא יִשְׁתַּבַּח בְּנוֹ
 לְדוֹר דּוֹרִים: הִרְחֵמֶן בְּרוּךְ הוּא יִתְפָּאֵר בְּנוֹ לְנֹצֶה
 נִצְחִים: הִרְחֵמֶן בְּרוּךְ הוּא קָרַן לַעֲמּוֹ זֵרִים: הִרְחֵמֶן
 בְּרוּךְ הוּא יִשְׁבּוֹר עוֹל הַגְּלוּת מֵעַל צוֹאֲרֵנוּ: הִרְחֵמֶן
 בְּרוּךְ הוּא יוֹלִיכֵנוּ מִהֶרָה קוֹמְמִיּוֹת קְאֻרְצֵנוּ: הִרְחֵמֶן
 בְּרוּךְ הוּא יִבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵנוּ:

הִרְחֵמֶן בְּרוּךְ הוּא יַצְלִיחַ אֶת הִרְכֵּינוּ: הִרְחֵמֶן בְּרוּךְ הוּא יִסְעֵנוּ עַל
 מַעֲשֵׂה רִצּוֹנוֹ: הִרְחֵמֶן בְּרוּךְ הוּא יִמְלֵא כָּל מִשְׁאָלוֹת לִבֵּנוּ
 לְטוֹבָה: הִרְחֵמֶן בְּרוּךְ הוּא יַעֲשֵׂנוּ לְמוֹעֲדִים וְלִרְגָלִים אֲחֵרִים
 הַבָּאִים לִקְרָאתֵנוּ לְשָׁלוֹם: הִרְחֵמֶן בְּרוּךְ הוּא יוֹכֵנוּ וְיַחֲזִיקֵנוּ לְבִיָּאת
 אֲדוֹנֵנוּ וּמַחֲמַד צִיּוֹנוֹ הַמְּלֶכֶךְ הַמְּשִׁיחַ וּלְבָנֵינוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְלְטוֹב
 חַי הָעוֹלָם הַבָּא: הִרְחֵמֶן וְיִבְרַכֵּנוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִמֶּנּוּ אִישׁ בְּשֵׁמוֹ.

מִגְדוֹל יִשׁוּעוֹת מַלְכוּ וְעוֹשֵׂה חֶסֶד לַמְּשִׁיחַ
 לְדוֹד וּלְזֹרְעוֹ עַד עוֹלָם כְּפִידִים רָשׁוּ וְרַעֲבוּ
 וְדוֹרְשֵׁי יְהוָה לֹא נִחְסְרוּ כָּל טוֹב הוֹדּוּ לַיהוָה כִּי טוֹב
 כִּי לַעֲוֹלָם חֶסְדּוֹ בְּרוּךְ הָאֵל הַמוֹשִׁיעַ: בְּרוּךְ שֶׁהוּא
 חֶסְדּוֹ וְזֶה טוֹבוֹ זֶה שְׂבָחוֹ וְזֶה מִתְנַת זָדוֹ. חֶסְדּוֹ
 וְטוֹבוֹ לֹא יִסּוֹר מִמֶּנּוּ עַדִּי עַד:

מִה שְׁאֲבַלְנוּ יְהוָה לְשִׁבְעָה. וּמִה שִׁשְׁתִּינוּ יְהוָה
 לְרַבּוּאָה. וּמִה שֶׁהוֹתַרְנוּ יְהוָה לְכִרְקָה כְּדַכְתִּיב

הגדה של פסח

נִתַּן לַפְּנִיָּהֶם וַיֹּאכְלוּ נְיוֹתֵיהֶם וְכִדְבַר יְהוָה : בְּרוּכִים
אַתֶּם לַיהוָה עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ : בְּרוּךְ הַגָּבֵר אֲשֶׁר
יִבְטַח בַּיהוָה וְהָיָה יְהוָה מִבְטָחוֹ : יְהוָה עִזּוֹ לְעַמּוֹ יִתֵּן
יְהוָה יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם : חֲזָקוּ וַיֵּאמִין לְבַבְכֶּם
כָּל הַמְּיַחֲלִים לַיהוָה : בְּטָחוּ בַּיהוָה עַד כִּי בִנְיָה
יְהוָה צִוֵּר עוֹלָמִים : ג"פ וְהַפּוֹטַח בַּיהוָה חֶסֶד יִסּוּבְּכֶנּוּ :

וּמִזֶּרֶךְ צִפּוֹ"ג וְאִין לָרִיךְ לֹמֵר סַבְרֵי מִרְנָן בְּכַל הַג' כּוֹסוֹת וּפְסוּטֵי :
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְרִי

הַגָּפֶן

וַיִּשְׁתֶּה בְּהַסִּיבַת שְׂמַאל

הַלֵּל מוֹזְגִין לוֹ כּוֹס ד' וְקוֹרֵא עֲלוּ הַהֵלֵל :

עֲנִין מַה שָּׁאֵנוּ חוֹמְרִים שְׂפוּךְ וְכו' שָׁאֵנוּ מִתְּפַלְּלִין עַל חוֹתָן
שִׁיתְּקִבְלוּ עַל ה' וְעַל מַשִּׁיחוֹ בְּמַלְחַמַת גּוֹג וּמִגֵּג שִׁישְׁפוּךְ ה' /
קוֹבֵעַת כּוֹס חַמְתּוֹ עֲלֵיהֶם וּלְכֵן אֵנוּ חוֹמְרִים אַח"כ לֹא לָנוּ. אֵף
שֶׁאִמְרָנוּ כִּי אֲכַל אֶת יַעֲקֹב אֵין כּוֹנֵנֵינוּ בְּשִׁבְלֵנוּ רַק לְשִׁמְךָ יֵין
כְּבוֹד. עַל חֶסֶדְךָ. עַל שְׂכּוֹפְרִין בְּחֶסֶדְךָ שְׂמַלְאָה. הָאֲרֵץ. עַל אֲמִתְךָ
עַל שְׂכּוֹפְרִין בְּתוֹרַתְךָ שְׂקִירַת אֲמִת :

שְׂפוּךְ חֲמַתְךָ עַד הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּךָ. וְעַל
מִמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרְאוּ. כִּי אֲכַל
אֶת יַעֲקֹב וְאֶת נְדָהּ הִשְׁמָנוּ :

לֹא לָנוּ יְהוָה לֹא לָנוּ כִּי לְשִׁמְךָ חֵן כְּבוֹד עַל חֲסִידְךָ עַל אֲמִיתְךָ :
לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵימָה נָא אֱלֹהֵיהֶם : וְאֵלֵינוּ בִּישְׁמִים כָּל
אֲשֶׁר חִפֵּץ עֲשֶׂה : עֲצִבְיָהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֶׂה יְדֵי אָדָם : פֶּה
לָהֶם

לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ עֲנִים לָהֶם וְלֹא יֵרְאוּ: אֲנִינִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ
 אֶף לָהֶם וְלֹא יִרְיֹחוּ: יִרְיָקֵם וְלֹא יִמְיֹשׁוּן רַגְלֵיהֶם וְלֹא יִהְלְכוּ לֹא
 יִהְיוּ בְּגִרוֹנִם: כְּמוֹתָם יִהְיוּ עוֹשִׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר בָּטַח בָּהֶם: יִשְׂרָאֵל
 בָּטַח בִּיהוָה עֲזָרָם וּמִגֹּנָם הוּא: בֵּית אֶחָרָן בָּטְחוּ בִיהוָה עֲזָרָם
 וּמִגֹּנָם הוּא: יֵרָאִי יִהְיֶה בָטְחוּ בִיהוָה עֲזָרָם וּמִגֹּנָם הוּא:

יִהְיֶה זִכְרֵנוּ יִבְרַךְ יִבְרַךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְרַךְ אֶת
 בֵּית אֶחָרָן: יִבְרַךְ יֵרָאִי יִהְיֶה הַקְטָנִים עִם
 הַגְּדוֹלִים: יִסַּף יִהְיֶה עָלֵיכֶם עָלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם:
 בְּרוּכִים אַתֶּם לִיהוָה עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: הַשָּׁמַיִם
 שָׁמַיִם לִיהוָה וְהָאָרֶץ נָתַן לַבְּנֵי אָדָם: לֹא הַמֵּתִים
 יִהְלְלוּהָ וְלֹא כָל יִרְדֵי הַיָּמָה: וְאַנְחֵנוּ נִבְרַךְ יְהִי מַעֲשֶׂהָ
 נֶעַד עוֹלָם הַלְלוּהָ:

אֶהְבֶּתִּי כִי יִשְׁמַע יִהְיֶה אֶת קוֹלִי תַחֲנוּנִי: כִּי הִטָּה אָזְנוֹ לִי וּבִימִי
 אֶקְרָא: אֶפְפוּנִי חֲכָלִי מִנֶּחֱסִי וּמִצָּרִי שְׁאוּל מִצָּאוֹנִי צָרָה
 וְיָגוֹן אֶמְצָא: וּבִשְׁם יִהְיֶה אֶקְרָא אֲנִי יִהְיֶה מְלָטָה נַפְשִׁי: חֲנוּן
 יִהְיֶה וְצָדִיק וְאֱלֹהֵינוּ מְרַחֵם: שׁוֹמֵר פִּתְאִים יִהְיֶה דַלּוֹתִי וְלִי
 יְהוֹשִׁיעַ: שׁוֹבֵי נַפְשִׁי לְמִנוּחֵיכִי כִי יִהְיֶה גָּמַל עָלַיְכִי: כִּי חִלַּצְתָּ
 נַפְשִׁי מִמָּוֶת אֶת עֵינִי מִן דְּמָעָה אֶת רַגְלִי מִדָּחִי: אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי
 יִהְיֶה בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים: הֶאֱמַנְתִּי כִי אֶדְבֹר אֲנִי עָנִיתִי מְאֹד: אֲנִי
 אֶמְרַתִּי בְּחַפְזִי כָּל הָאָדָם כֹּזֵב:

מֶה אֵשִׁיב לִיהוָה כֹּל תַּגְּמוּלוֹתַי עָלַי: כּוֹס יְשׁוּעוֹת
 אֵשֶׁא וּבִשְׁם יִהְיֶה אֶקְרָא: נִדְרֵי לִיהוָה אֵשֶׁלֶם נִגְהָה

גַּם לְכָל עַמּוֹ. יָקָר בְּעֵינֵי יְהוָה הַמּוֹתָה לְחַסִּידָיו
 אֲנִי יְהוָה כִּי אֲנִי עַבְדְּךָ אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֲמִתְךָ
 פִּתְחָה לְמוֹסְרֵי: לֵךְ אֲנַפְחָה זָבַח תִּזְדָּה וּבִשָּׁם יְהוָה
 אֶקְרָא: גִּדְרֵי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם נִגְדָה גַּם לְכָל עַמּוֹ:
 בְּחִצְרוֹת בֵּית יְהוָה בְּתוֹכֵי יְרוּשָׁלַם הִלְלוּהָ:

הִלְלוּ אֶת יְהוָה כָּל גּוֹיִם
 שִׁבְחוּהוּ כָּל הָאֲמִים:
 כִּי גָבַר עָלֵינוּ חֲסִדּוֹ וְאֶמֶת
 יִדְּוָה לְעוֹלָם הִלְלוּהָ:

חֲזְרוּ לִיהְוָה כִּי טוֹב
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
 יֹאמַר גַּם יִשְׂרָאֵל

כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
 יֹאמְרוּ גַּם בֵּית אֲחֵרֶן
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
 יֹאמְרוּ גַּם יִרְאֵי יְהוָה

כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ

מִן הַמֶּצֶר קָרָאתִי יְהוָה עָנְנִי בַּמֶּרְקָב יְהוָה; יְהוָה לִי לֹא
 אֵיכָא מַה יַּעֲשֶׂה לִּי אָדָם: יְהוָה לִי בַּעֲזָרִי וְאֲנִי
 אֲרָאָה בְּשִׁנְאִי: טוֹב לַחֲסוֹת בִּיהוָה מִבְּטַח בְּאָדָם:
 טוֹב לַחֲסוֹת בִּיהוָה מִבְּטַח בַּגְּדִיכִים: כָּל גּוֹיִם סָבְבוּנִי
 בְּשֵׁם יְהוָה כִּי אֲמִילָם: סְבוּנִי גַם סָבְבוּנִי בְּשֵׁם יְהוָה
 כִּי אֲמִילָם: סְבוּנִי בַּדְּבוּרִים דַּעְכוּ פֹּאֵשׁ קוֹצִים בְּשֵׁם
 יְהוָה כִּי אֲמִילָם: דָּחָה דְחִיתָנִי לַגָּפֶל וִיהוָה עֲזָרָנִי:
 עֲזִי וְנִמְכַּת יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה: קוֹל רָנָה וִישׁוּעָה
 בְּאַהֲלֵי צְדִיקִים יִמִּין יְהוָה עֲשֶׂה חֵיל: יִמִּין יְהוָה
 רוֹמְמָה יִמִּין יְהוָה עֲשֶׂה חֵיל: לֹא אֲמוֹת כִּי אֲחִינּוּ
 וְאַסְפֵּר מַעֲשֵׂי יְהוָה: יִסֹּר יִסְרֵנִי יְהוָה וְלִמּוֹת לֹא נִתְּנִי:
 פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק אֲבֹא בָם אֲוֹדָה יְהוָה: זֶה הַשַּׁעַר
 לְיְהוָה צְדִיקִים יָבֹאוּ בוֹ: אֲוֹרֶךְ כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי לִי
 לִישׁוּעָה: אֵיךְ אֶבֶן מֵאֶסֶף הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה
 אֵין מֵאֵת יְהוָה הָיְתָה זֹאת הִיא נִבְלָאת בְּעִינֵינוּ:
 כֹּחַ זֶה הַיּוֹם עֲשֶׂה יְהוָה נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בוֹ: זֶה

אָנָּה יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָא:

אָנָּה יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָא:

אָנָּא יְהוָה הַצְלִיחָה נָא:
אָנָּא יְהוָה הַצְלִיחָה נָא:

בְּרוּךְ הָבָא (וענין המסובין) בְּשֵׁם יְהוָה בְּרַכְנוּכֶם מִבֵּית
יְהוָה: בְּרַכְנוּכֶם אֵל יְהוָה וַיֵּאָר לָנוּ: אֵל אֲסֵרוּ חַג
בַּעֲבוּתֵינוּ עַד קִרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ אֲסֵרוּ אֵלַי אֶתָּה וְאוֹדְךָ
אֱלֹהֵי אֲרוֹמָמְךָ: אֵלֵי הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם
חֲסִדוֹ: הוֹדוּ:

הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
הוֹדוּ לְאֲדוֹנֵי הָאֲדָנִים	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
לַעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבָדוֹ	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
לַעֲשֵׂה הַשָּׁמַיִם בַּתְּכוֹנָה	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
לְרַקַּע הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
לַעֲשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
אֵת הַשָּׁמַיִם לְמַמְשֶׁלֶת בָּיוֹם	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
אֵת הַיָּרֵחַ וּבֹכָבִים לְמַמְשֶׁלֶת בַּלַּיְלָה	כָּל"ח:
לְמַפָּה מַצְרִים בְּבִכּוּרֵיהֶם	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
בְּיַד הַזֹּקֵק וּבְזִרְעוֹ נִטְוָה	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
לְגֵזֵר יָם סוּף לַגִּזְרִים	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
וְהַעֲבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:

וְנָעַר פַּרְעֹה וַחֲיָלוּ בָנָם סוּף
 לְמוֹלִיד עִמּוֹ בַּמִּדְבָּר
 לַמֶּכָּה מַלְכִּים גְּדוֹלִים
 וַיַּהְרוֹג מַלְכִּים אֲדִירִים
 לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֲמֹרִי
 וּלְעֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן
 וַנִּתֵּן אֶרֶצָם לַנִּחָלָה
 גִּחְלָה לְיִשְׂרָאֵל עֲבָדוֹ
 שִׁבְשִׁבֵּנוּ זָכַר לָנוּ
 וַיַּכְרֵנוּ מִצְרָנוּ
 נֹתַן לָחֶם לְכָל בָּשָׂר
 חֹדֶד לְאֵל הַשָּׁמַיִם
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :

נִשְׁמַת כָּל חַי תִּכְבֶּדֶךָ אֵת שִׁמְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְרוּחַ כָּל בָּשָׂר
 תִּפָּאֵר וְתִרְוַמֶם אֵת וּבִרְךָ מַלְבְּנוּ תְּמִיד מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם
 אַתָּה אֵל וּמִכְלָעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ פּוֹדֶה וּמַצִּיל
 וְעֹנֶה וּמַרְחֵם בְּכָל עֵת צָרָה וְצוּקָה אֵין לָנוּ מֶלֶךְ עֹזֵר וּסוֹמֵךְ
 אֵלֶּה אַתָּה

אֱלֹהֵי הָרָאשֹׁנִים וְהָאַחֲרוֹנִים אֵלֹהֵי כָּל תְּבָרִיּוֹת אֲדוֹן כָּל
 הַתּוֹלָדוֹת הַמְהַלֵּל בְּכָל הַתְּשַׁבְּחוֹת הַמְּנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד
 וּבְרִוּיָתוֹ בְּרַחֲמִים רַבִּים וַיְהִי אֱלֹהִים אֶמֶת לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן
 הַמְעֹזֵר יִשְׁנִים וְהַמְקַוֵּץ נִרְדָּמִים מַחְסֵה מַתִּים וְרוֹפֵא חוֹלִים
 פּוֹקֵחַ עֲוִרִים וְזוֹכֵר בְּפוֹפִים הַמְשִׁיחַ אֲלֵמִים וְהַמְפַּעֵנֶת גַּעְלָמִים
 וְלֵךְ לְבַדְּךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים :

וואלו

ואלו פינו מלא שירה בים. ולשונו רנה בהמון גלוי. וּשְׁפָחוּתֵינוּ
 שָׁבַח בְּמִרְחָבֵי רִקְיעַ וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת בְּשֶׁמֶשׁ וּבְכָרֶחַח וְיָדֵינוּ
 פְּרוּשׁוֹת בְּנִשְׁרֵי שָׁמַיִם וְרַגְלֵינוּ קָלוֹת כְּאַיָּלוֹת אֵין אָנוּ מִסְפִּיקִין
 לַהוֹדוֹת לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וּלְבָרְכָךְ אֶת שְׁמֶךְ מַלְכֵנוּ אֲפִילוּ עַל
 אַחַת מֵאַלְפֵי אֲלָפִים אֲלָפִים וְרוֹב רַבֵּי רַבּוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת
 גַּסִּים וְנוֹפְלָאוֹת שְׁעִשִׂיתָ עִמָּנוּ וְעַם אֲבוֹהֵינוּ מִלְּפָנִים מִמְצָרִים
 גְּאֻלָּתֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ בְּרָעַב וְנָתַנוּ וּבִשְׂבָע
 כִּלְכַּלְתָּנוּ. מִחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ. וּמִדְּבַר מִלְּטָתָנוּ. וּמִחֲלָאִים רָעִים
 וְרַבִּים דָּלִיתָנוּ מַלְכֵנוּ. וְעַד הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ. וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֲסָדֶיךָ
 עַל בֶּן אֲבָרִים שֶׁפִּלַּגְתָּ בָנוּ. וְרוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁנִּפְחַתָּ בָּאָפָנוּ וְלִשׁוֹן
 אֲשֶׁר שָׁמַתָּ בְּפִינוּ. הֵן הֵם יוֹדוּ. וַיִּכְרְבוּ וַיִּשְׁבְּחוּ. וַיִּפְאֲרוּ וַיִּשְׁוֹדְרוּ
 אֶת שְׁמֶךְ מַלְכֵנוּ תְּמִיד. כִּי כָל פֶּה לָךְ יוֹדֶה וְכָל לִשׁוֹן לָךְ תִּשְׁבַּח
 וְכָל עֵין לָךְ תִּצְפֶּה. וְכָל בֶּרֶךְ לָךְ תִּבְרַע. וְכָל קוֹמָה לִפְנֶיךָ
 תִּשְׁתַּחֲוֶה. וְהַלְבָּבוֹת יִירָאוּךָ וְכָל קָרֵב וּכְלִיּוֹת עֲמָרוּ לִשְׁמֶךָ.
 כִּדְבָר שֶׁנֶּאֱמַר כָּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרָנָה יְהוָה מִי כָמוֹךָ. מִצִּיל
 עָנִי מִחֻזֶּק מָמְנוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגּוֹלָל. שְׁנַעַת עֲנִיִּים אַתָּה תִּשְׁמַע.
 אַעֲמַת הַדָּל מִקְשִׁיב וְתוֹשֵׁעַ. וּכְתוּב רַגְנוּ צְדִיקִים בִּיהוָה לִישְׁרִים
 גָּאֻהָ תִּהְיֶה :

בְּפִי	י	שְׁרִים	תָּת	ר	וּמָם :
וּבִשְׁפָתַי	צ	דִּיקִים	תָּת	בָּ	רָה :
וּבְלִשׁוֹן	ח	סִידִים	תָּת	ק	דָּשׁ :
וּבִקְרֵב	ק	דוֹשִׁים	תָּת	ה	לָא :

במקהלות

המון העם מוסיפין ואומרים תהתחזה ותודה והוא עשית ולא נמלא
 בים ספר כי מה ענין הודאה אלל קומה ולא שייך לבן הודאה הלא צפה
 כענין שאמר כאן כי כל פה לך יודה ולמה כפלו כאן וכבר תיאר
 לכל אי מה ששייך אליו (תעט)

במקהלות רבבות עמך בית ישראל שכן חובת כל הניצורים
לפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. להודות. להלל
לשבח לפאר לרומם להדר ולנצח על כל דברי שירות ומירות
ותשקחות דוד בן ישי עבדך משיחך :

ובכן ישתבח שמך לעד מלפני האל המלך הגדול
והקדוש בשמים ובארץ כי לך נאח יהוה
אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד שיר ושבחה
הלל וזמרה עוז וממשלה נצח גדולה וגבורה תהיה
ותפארת קדושה ומלכות. ברכות והודאות לשמך
הגדול והקדוש ומעולם ועד עולם אתה אל :

יהללוך יהוה אלהינו כל מעשיך וחסידיך וצדיקים
עושי רצונך ועמך בית ישראל כלם ברכה יודו
ויברכו וישבחו ויפארו את שם כבודך. כי לך טוב
להודות ולשמך נעים לומר ומעולם ועד עולם אתה
אל. ברוך אתה יהוה האל המלך המהלל המשבח
המפואר חי וממזים תמיד ומלוך לעולם ועד אמן :

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן
ויסתה בהסכת שמאל ומזכך חכמו על הגפן ועפה"ג :

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם על הגפן ועל פרי
הגפן ועל תנובת הישדה ועל ארץ המדה טובה ורחבה.
שירצית והנהלת לאבותינו. (לאכול מפרה ולטבוע
מטובה) רחם יהוה אלהינו עלינו ועל ישראל עמך
ועל ירושלים עירך ועל (הר) ציון משכן כבודך.
והעלנו

וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ. וְשִׁמְחֵנוּ בְּבִנְיָנָהּ: וְנֶאֱבֵל מִפְּרִיָּהּ
וְנִשְׂפַע מִפְּיוֹקָהּ. (בשבת אוסר וירצה וְהִתְלִיצֵנוּ בְּיוֹם הַמָּנוּחַ
הַשְּׂבִיעִי הַזֶּה) וְשִׁמְחֵנוּ בְּיוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה. בְּיוֹם טוֹב
מִקְרָא קוֹדֵשׁ הַזֶּה. וְנִבְרַךְ עָלֶיהָ בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ.
כִּי אֵל טוֹב וּמְטִיב אֶתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָהּ עַל הָאָרֶץ
וְעַל הַפִּירוֹת:

חייב אדם לעסוק בהלכות הפסח וביציאת מזרים ולספר בנסים
ובנפלאות שעשה הקב"ה לאבותינו עד שתאחזנו שינה וכל
דין ליל ראשון נוהג כליל שני. ומהגיס שלא לקרות על מעשו רק
פרשת שמע ולא שאר דברים שקורין בשאר לילות כדי להגן כי
ליל שמורים הוא מן המזויקים ויש מהגיס לקרות שיר השירים:

כתב מהרי"ן בתע"ח ו"ל ואחר ד' כוסות אלו אינו רשאי לאכול
שום מאכל או לשתות יין זולתי מים כאשר כתבו גדולי
הפוסקים וכו' מר"ן הב"י דכל המשקין דינם כיון וכו' עליו הר'
חמ"י וגרסה להתיר משקין שאינם משכרים שהרי כתב הר"ן דלא הוי
טעמא משום מוטה שהרי כבר שמו אחריה ב' כוסות אלא טעם הדבר
כדי שלא יהא מוסיף על ד' כוסות וגרסה כמתחיל בסדר אחר. וע"פי
טעם זה כל המשקה דלא הוי חומר מדינה מותר לשתות אחר ד' כוסות
וממעט זה התירנו לעצמי ולרבים אשר עמדי לשתות מי הקהורה
וכיוצא אחר הסדר עכ"ל וכן כתב הר' פר"ח:

וא"ב כ"ש דמותר לעשן את התרנגולת ופשוט הוא וכו' פרי האדמה
כו' ב' פסח מעובין אות שמ"ז דלא ראה התרנגולת לנהוג בשתיית
הקהורה והתירתן וכו' נפשו ירחק ממנו עכ"ל. וכו' עוד דהנחלת לבי
והחק יעקב פסקו בהפר"ח ומסיים ב' המ"א דאם מבשלים המים עם
הפוחים שרי. וכו' בית דוד סי' רס"ב ב' ג"כ דאינו חסור כי אם
דומיא דיון. דהני פירות מעורבין עם המים. אבל דבר יבש שאין בו
לחלוחית ואין יולא ממנו מים כלל אלא שהמים קולטים טעם הדבר
היבש ההוא אין זה נק' משקה ומותר כמים. ולפי' הדבר ברור להתיר
לשתות הקהורה וכיוצא עכ"ל. וכו' עוד וכל זה למעט הר"ן ז"ל אבל
לטעם הגאונים ומשמעות הר"ן ומהרמב"ם דסברי דהטעם כדי שיישן
וטעם מזה צפוי. פשיטא דחסור לשתות או לטעום שום דבר רק

מיס לבד דאין צהס להפיג טעם מולד עלמן וכבר האריך נהר שלום בזה.
ולקושיית הר"ן השיב וז"ל דלא חשו אלא על שתיית רשות ואכל על שתיית
מלוא לא חשיב מפני (וכ"כ בהגדה מג"ע) ומסיים דאין להקל נגד
משמעות הגאונים והרי"ף ורמב"ם וכ"ד מר"ן הב"י ז"ל וכן הוא אצלנו
מנהג קדוש עכ"ל: וכ' צהג' מג"ע שכך הוא המנהג וכן הוא ראוי:
(וכך היה מנהג מו"ז מהרי"ך ז"ל:)

נרצה חס עשה כסדר הזה יהיה רלוי לפני האל וכן יהי רלון. וכל
המקיים מלות פסח כהלכתו לעד עומדת לדקתו ומנן
ה' בעזרתו. אמן:

ת"ו ש"ר ב"ע

תפלה לאומרה מודם שיר השירים

לשם יחוד קב"ה בדחילו ורחימו ורחימו ודחילו ליחדא שם י"ה
צו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל הגה אנחנו באים לשורר
בקול נעים שיר השירים קדש קדשים לעורר חבילה השרון לשיר
בקול נעים גילה ורנן כבוד הלבנון ולחבר אשת נעורים עם דודה
באהבה ורעותא וחדוותא דלצא ששן ושמחה ימלא צה תודה וקול
זמרה ויעלה לפניך קריאת שיר השירים כאלו אמרו שלמה בעלמו
וכאלו השגנו כל הסידות החתומים צו. ויהי נועם ה' אלהינו עלינו
וגו': יהיו לרלון אמרי וגו':

שיר השירים אשר לשלמה: ב' ישקני מנשיקות פיהו
כי טובים דדיך מין: ג' לריח שמניך טובים שמן
תורק

תפסיר רס"ג

א' תסביח אלתסאביח אלדי לסלימאן: ב' יקבלני מן קבל פאה
ראין מוודהך אכיר מן מוודת אלכמר: ג' אשתתך לשמם
ראיחה

תורק שִׁמְךָ עַל בֶּן עֲלָמוֹת אֲהַבּוּךָ : י מִשְׁכְּנִי אֲחַרֶּיךָ
 גְּרוּצָה הָבִיאֵנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בְּךָ
 גְּזִפְרִיהַ דְּדִיךְ מִיָּן מִיִּשְׂרָאֵל אֲהַבּוּךָ : י שְׁחֹרְרָה אֲנִי
 וְנִאֲוָה בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם בְּאַהֲלֵי קֶדֶר פִּירֵיעוֹת שְׁלֵמָה : י
 אֵל תִּרְאוּנִי שְׁאֲנִי שְׁחַרְחַרְתָּ שִׁשְׁזַפְתָּנִי הַשָּׁמֶשׁ בְּנִי
 אֲמִי גִחְרוּ בִּי שָׁמְנִי נִטְרָה אֶת הַבְּרָמִים בְּרָמִי שְׁלִי
 לֹא נִטְרָתִי : י הַגִּידָה לִּי שְׁאֲהָבָה נִפְשִׁי אִיכָּה תִרְעָה
 אִיכָּה תִרְבִּיץ בַּצְּהָרִים שְׁלָמָה אֲהֵנָה פְּעוּטָוָה עַל
 עֲדְרֵי חֲבָרִיךָ : י אִם לֹא תִדְעִי לָךְ תִּקְפָּה בְּנָשִׁים צְאִי
 לָךְ בַּעֲקָבִי הַצֵּאֵן וִירְעִי אֶת גְּדִיּוֹתֶיךָ עַל מִשְׁפְּנוֹת
 הָרוּעִים : י טִלְסַסְתִּי בְּרַכְבִּי פִרְעָה דְּמִיתֶיךָ רַעֲעִתִּי : י גָּאוּ
 לְחֶנֶךְ בַּתּוֹרִים צֹאֲרֵךְ בַּחֲרוּזִים . י תּוֹרִי זָהָב נַעֲשֶׂה
 לָךְ עִם נִקְדַת הַכֶּסֶף : י עַד שְׁתִּמְלֹךְ בְּמִסְבּוֹ נִרְדִּי
 נִתֵּן

תַּפְסִיר רַס"ג

ראייתה ארהאנג אלהסנה, וטיב אסמך כטיב דידן באלך מרוק
 צאפי לדאלך אח'בוך אלאחדאת : י סקני וראך נחאצת,
 אדכלני אלמלך כדורה, נסתר ונפרח בך, נדבר ודאך אלדי הו
 אביר מן אלכמר, עלי דאלך אלמ'סתקימין אהבוך : י אנה סודא
 ומליחה, תכול בנאת מדינת אלסלאם, כאככיה אלערב, כשיאקאק
 סלימאן אלביץ : י לא תרוני אין אנה מסורה, פאן אלשמס קד
 אשהבתני, ובני א'מי תוולעו בי צי'רוני אחפץ כירום לירי, כמא
 ברמי אלדי לי לס אחפצ'ה : י אבברני יא אלדי אחבת, נפסי
 אין תרעא, אין תרביץ, פי אלצהורה אלמכאפה באלסלאמה,
 חתא אבין כאלמשתמל, עלא קטעאן אצחאבך : י אין לס תערפי
 דאלך יא נמילה פי אלנסא, פאברני לך פי אתר אלגנס, וארעי
 גדיאתך, עלא מסכאן אלרעאה : י לפרס פי מרכאב פרעון
 שבהתך יא סאחכתי : י חסנא כדורך באלשמארך ועניקך
 באלכר

נָתַן רִיחוֹ: י" צָרוּר הַמֶּר דּוּדֵי לִי בֵּין יְשָׁדֵי יֵלִין: י" אֲשַׁפֵּל
הַכֶּפֶר הַדּוּדֵי לִי בְּכַרְמִי עֵין גְּדִי: י" הֵנָּךְ יָפָה רַעֲיָתִי הֵנָּךְ
יָפָה עֵינֶיךָ יוֹנִים: י" הֵנָּךְ יָפָה הַדּוּדֵי אַף נָעִים אַף עֲרִשְׁנו
רַעֲנָנָה: י" קוֹרוֹת בָּתִּינו אֲרָנִים רְהוּטָנו בְּרוֹתִים:

ב " אֲנִי חֲבַצְלֶת הַשָּׂרוּן שׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים: י" בְּשׁוֹשַׁנָּה
בֵּין הַחוּחִים כֵּן רַעֲיָתִי בֵּין הַבָּנוֹת: י" כְּתוּבָה בְּעֵצִי
הַנֶּעַר כֵּן הַדּוּדֵי בֵּין הַבָּנִים בְּצֵלוֹ חֲמֻדָּתִי וְיִשְׁכַּבְתִּי
וּפְרִי מִתּוֹךְ לֶחֶמֶי: י" הִבִּיאֲנִי אֶל בֵּית הַזֶּן וְדָגְלוֹ
עָלִי אֲהַבָּה: י" סִמְכוּנִי בְּאִשִּׁישׁוֹת רַפְדּוּנִי בַּתְּפוּחִים
כִּי חוֹלַת אֲהַבָּה אָנִי: י" שְׁמָאֵלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וַיְמִינוּ
תַּחֲבָקְנִי: י" הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בָּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם בְּצִבְאוֹת
אוֹ בְּאֵילוֹת הַשָּׂדֶה אִם תַּעֲרִירוּ וְאִם תַּעֲזִירוּ אֶת
הָאֲהַבָּה

תַּפְסִיר רס"ג

בְּאֵלְכֶרֶן: י" שְׁמָאֲרוֹךְ דָּהָב נִנְעַל לָךְ, מֵעַד אֶקְרֹאטְאֵלְפִיצָה: י" מֵא
דָּאִם אֶלְמֶלֶךְ כִּי אֲחַבְאִיָּהּ וְרִסִּי אַעֲטֹא רֵאִיחַתָּה: י" צִרְחָה
אֶלְמֶסֶךְ כְּלִילִי לִי בֵּין תְּדִי יִבִּית: י" עֲנִקוֹר אֶל אֶלְחָנָא (נ"א
אֶלְקֶרֶנְפֶּל) וְדִידִי לִי כִּי כְרוּם עֵין גְּדִי: י" הוֹדָאךְ גְּמִילָה י"א
צֶאחֲכִתִּי הוֹדָאךְ חֲסִינָה עֵנָאךְ כַּעֲנִי אֶלְחָמָא: י" הוֹדָאךְ
גְּמִיל י"א וְדִידִי תִּלִּים לְדִידִי וְסִרִּירֵנָא רִיאַן: י" כִּשְׁבִי בִּוְתֵנָא אֲרִי
וְאֶהוּאֲצִנָא שְׂרָבִין:

ב " אֲנִי נִרְסֶרְדִי אֶלְסֶחֻלִּי סוֹסֶנֶת אֶלְמֶרוֹג: י" כְּסוֹסֶנֶת בֵּין אֶלְשׁוֹךְ
כְּדָאךְ צֶאחֲכִתִּי בֵּין אֶלְבִּנָּאֵת: י" כְּאֶלְתִּיפַח בֵּין עִידָאן אֶלְשֶׁעֶרָא
כְּדָאךְ צֶאחֲכִי בֵּין אֶלְבִּנִין כִּי צִלִּיָּה חֲנַעֲמַת וְנִלְסַת וְתִמְרִיָּה חֲלוֹ כִּי
חֲנִכִּי: י" אֶדְכֻלֵּי אֶלָּא בֵּית אֶלְכֶמֶר וּמִרְכּוּזָה עֲלִי מַחֲבָה: י"א
אֶסְנִדּוּנִי בְּאֶלְקֶנָאנִי אֶרְפְּדוּנִי כְּאֶלְתִּפֶּאפִּיָּה אֲנִי מְרִיצָה אֶלְחִיב:
י" פֶּאדָא בִּיסֶאֲרִיָּה תַּחַת רֹאשִׁי וַיְמִינָה תַּעֲאֲנִקְנִי: י" אֶסְמַת עֲלִיכִם

הַאֲהָבָה עַד שְׁתַּחֲפִין: ח קוֹל דּוֹדִי הִנֵּה זֶה בָּא מִרְלָג
עַל הַהָרִים מִקְפִּין עַל הַגְּבָעוֹת: ט דּוֹמָה דּוֹדִי לְצִבִּי
אוֹ לְעוֹפֹר הָאֵילִים הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחֵר כְּתָלָנוּ
מִשְׁגִּיחַ מִן הַחֲלוֹנוֹת מִצִּיץ מִן הַחֲרָבִים. י עֲנֵה דּוֹדִי
וְאָמַר לִי קוֹמִי לָךְ רַעֲיָתִי יָפְתִי וְלִכִּי לָךְ. יא כִּי הִנֵּה
הִסְתִּיו עֶבֶר הַגֶּשֶׁם חִלַּף חִלַּף לֹא: יב הַנְּצָנִים גָּרְאוּ
בְּאֲרֵין עַת הַזְמִיר הִגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר גִּשְׁמַע בְּאֲרָצֵנוּ: יג
הַתְּאֵנָה הַנִּטָּה פָּגִיהַ וְהַגְּפָנִים סָמְדָר נָתַנוּ רִיחַ
קוֹמִי לָךְ רַעֲיָתִי יָפְתִי וְלִכִּי לָךְ. יד יוֹנְתִי בַּחֲנוּי הַסֹּלַע
בְּסֹתֵר הַמְּדֻרְגָּה הִרְאִינִי אֶת מְרֹאֵךְ הַשְּׁמִיעִי אֶת
קוֹלְךָ כִּי קוֹלְךָ עָרַב וּמְרֹאֵךְ גָּאוֹה: יוֹ אֲחֹזֶנּוּ לָנוּ שׁוֹעָלִים
שׁוֹעָלִים קָטָנִים מִחֲבָלִים כְּרָמִים וּכְרָמֵנוּ סָמְדָר:
טו דּוֹדִי לִי וְאֲנִי לֹא הִרְעָה בְּשׁוֹשָׁנִים: טז עַד שִׁיפּוֹחַ הַיּוֹם

וְגַם

תפסיר רס"ג

יא בנאת דאר אלסלאם באלצ'בא, או באיאל אלצתרי' אן
תצתרו ותנכוהו אלמחבה אלי' אן תת'ריר: ח צות מחבי' הודא
קד גא' מתצפר ערא אלגבאל, מתקפו' עלא אלרואבי: ט שביה
ודידי באלצבי' או כגפר' אלאיאל, הודא הו' ואקפ' ורא חוטאנה'
מ'תטלע מן אלטאקאת, משרף מן אלכואת: י אבדתא ודידי וקאל,
קומי יא צאחבתי יא גמילתי ואנטלקי לך: יא אן הודא אלשתא
מד גא' ואלגית מצא ואנטלק לסבילה: יב אלנואר נ'צרו פי
אלארץ, ווקת אלחקניב קד דנא וצות אלשפנין קד ס'מע פי
בלאדנא: יג אלתינה קד עקדת נצחא (נ"א פנהא) ואלג'פן
אלסמנדר קד אעטת ראיחתהא, קומי אמצי' יא צאחבתי יא
גמילתי ואנטלקי לך: יד יא חמאממתי פי כתף אלצכר, פי סתר
אלדרגה אוריני מנצרך, אסמעני צותך, לאן צותך לדיד (נ"א
ערב) ומנצרך חסן: טז אצבטו לנא תעלאבי, צנאר מפסדי

אלברום

וְנָסוּ הַצִּלָּלִים כִּבְדָּמָה לָךְ דּוֹדִי לַצִּבִּי אוֹ לְעֶפְרַיִם הָאֵלִילִים
עַל הָרֵי בָתָר;

ג אַ עַל מִשְׁכְּבִי בְּלִילֹת בִּקְשָׁתִי אַתְּ שָׁחַבְהָ נַפְשִׁי
בִּקְשָׁתִי וְלֹא מָצָאתִי: ב אֶקְיָמָהּ נָא וְאֶסּוּבְכָהּ
בְּעִיר בְּשׁוּקִים וּבְרַחֲבוֹת אֲבַקֶּשֶׁה אֶת שָׁחַבְהָ נַפְשִׁי
בִּקְשָׁתִי וְלֹא מָצָאתִי: ג מְצָאוֹנִי הַשְׁמָרִים הַשּׁוֹכְבִּים
בְּעִיר אֶת שָׁחַבְהָ נַפְשִׁי רְאִיתֶם: ד נִמְעַט שְׁעֵבְרָתִי
מֵהֶם עַד שֶׁמָּצָאתִי אֶת שָׁחַבְהָ נַפְשִׁי אֲחֻזָּתִי וְלֹא
אֶרְפְּנִי עַד שֶׁהִבִּיאוּתִי אֶל בֵּית אֹמִי וְאֶל הַדֶּרֶךְ הַזֶּה
הַשְׁפַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם בְּצִבְאוֹת אוֹ בְּאִילֹת
הַשָּׂדֶה אִם תַּעֲזְרוּ וְאִם תַּעֲזֹרוּ אֶת הָאִשָּׁה עַד
שֶׁתַּחֲבִין: ו מִי זֹאת עֹלָה מִן הַמֶּדְבָּר בְּתִימְרוֹת עֶשֶׂן
מִקְטָרֶת כֹּר וּלְבוֹנָה מִגֵּל אֲבִקֶּת רוֹכֵל: ז הִנֵּה מִפְּתוֹ
שְׁלֹשָׁמָה שְׂשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ מִגְּבוּרֵי יִשְׂרָאֵל:

כֵּלָם

חפסיר רס"ג

אלכרום וכרומנא סמנדר: יו כלילי לי ואנא לה אלאעי פי
אלסואסן: יי אליי אן ינבסט אלנהאר ותוול אלאצלאל מל
ואשבה יא כלילי לצבי או גפר אלאיאל עליי גבאל אלתסטרי
ג « עלא מצנעי באלליל בנית אלדי אחבת נפסי פטלכתה
ולם וגדתה: ב אקום אלן ואדור פי אלקריה ואלאסיאק
ואלרחאב אבתני אלדי אחבת נפסי פטלכתה ולם וגדתה: ג
צארפוני אלהראם אלדי ידורו פי אלקריה בסאלתהם וקלת
להם הל אלדי אחבת נפסי ראיתם: ד ען כליל רמא גות מנהם
ואל קד וגדת אלדי אחבת נפסי צכטתה ולם ארכיה אליי
אז ארכלתה אלא בית אמי ואלא כדר ואלדתי: ה אקסמת
עליכם יא בנאת דאר אלסלאם באלצ'בא או באיאל אלצחרי
אן לא תצחרו ותנכוו אלמחבה אליי אן תריר: ו מן הדא
אלצעדה

ה כלם אחי חרב מקמדי מלחמה איש חרבו על
 ירכו מפחד בלילות: ט אפריון עשה לו המלך
 שלמה מעצי הלבנון: י עמדיו עשה כסף רפדתו
 זהב מרקבו ארגמן תוכו רצוף אהבה מפנות ירושלים:
 יא צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה
 שעטרה לו אמו ביום חתנתו וביום שמחת לבו:
 ד " הנך יפה רעיתי הנך יפה עיניך יונים מפער
 לצמחך שעריך בעדר העזים שגלשו מחר
 גלעד: ב שניך בעדר הקצובות שעלו מן הרחצה
 שכלם מתאימות ושכלה אין בהם: ג בחוט השני
 שפתותיך ומדברך גאווה בפלח הרמון רקתך מפער
 לצמחך: ד כמגדל דוד צוארך בגוי לתלפיות אלה
 המגן

תפסיר רמ"ג

אלצאעדה מן אלברייח, כאפור אלד' כאן מ'כברה באלמסך
 ואלל' כאן מן כל גנות עמ'אר: ו הודא אלסריר אלדי לסלימאן.
 סתן גבאר מסתדיר בהא מן גבאברה אל אסראל: ח כ'לה'ם
 צאבטין לאלסיוף, מחע'למין אלמלחמה, (י"א אחרב) אלמ'ר
 סיפה עלאורכיה מן אלפזע באלליל: ט צנע לה' אלמלך סלימאן
 הודג מן עידאן אללב'נאן: י צנע אעמאדה מן פ'צה, ורפאדתה
 מן דהב, וגלאגליה ארגואן, ווסט'ה מרצוף מחבה מן בנאת דאר
 אלסלאם: יא א'כר'גין ואנצ'רין יא בנאת ציון, אלא אלמלך
 סלימאן ואנצ'רין אלתאגאלדי תווגת'ה א'מה, פי יום ערס'ה, ויום
 פרח קלבי'ה:

ד " הודאך גמילה יא צאחבתי הודאך חסינה, עינאך כאעיאן
 אלחמאם, מן ענר נקאבך, שערך כקטוע אלמאעו, אלדי אנחדרת מן
 גבא גרש: ב אשנאנך כקטוע אלמחרודאת, אלדי צעדן מן אלרחצה,
 פ'כ'לה'ן צחאה, וריס פיהן מתבלה: ג כביט אלקרמו שפתיך
 ומנמחר

הַמִּגְזֵן תִּלְוִי עָלָיו כָּל שְׁלֵטֵי הַגִּבּוֹרִים: ה' שְׁנֵי שָׁדִיךְ
 כְּשֵׁנֵי עֶפְרַיִם תְּאֹמִי צְבִיָּה הָרָעִים בְּשׁוֹשָׁנִים: ו' עַד
 שִׁנְפוֹת הַיּוֹם וְנָסוּ הַצִּלָּלִים. אֵלֶּךְ לִי אֶל־הַר הַמּוֹר
 וְאֶל־גִּבְעַת הַלְּבוֹנָה: י' כָּלֶךְ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ: ח'
 אֲתִי מִלְּבָנוֹן בָּלָה אֲתִי מִלְּבָנוֹן תְּבוֹאִי תְשׁוּרִי מֵרֹאשׁ
 אֲמָנָה מֵרֹאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן מִמַּעֲוֹנוֹת אֲרֻיּוֹת מִהַרְרֵי
 נְמָרִים: ט' לִבְתִּנִּי אֲחָתִי כָלָה לִבְתִּנִּי בְּאֶחָת מַעֲיִינֶיךָ
 בְּאֶחָת עֵנֶק מִצּוֹרְנֶיךָ: י' מִה־יָּפוּ דְדֶיךָ אֲחָתִי כָלָה
 מִה־טִּבּוֹ דְּדֶיךָ מִיֵּין וְרִיחַ שְׁמָנֶיךָ מִכָּל־בְּשָׁמִים: יא'
 נִפְתַּת תַּטְפָּנָה שְׁפֹתוֹתֶיךָ כָלָה דָּבֵשׁ וְחֶלֶב תַּחַת
 לְשׁוֹנֶךָ וְרִיחַ שְׁלֹמֹתֶיךָ כְּרִיחַ לְבָנוֹן: יב' גֵּן גִּעּוֹל אֲחָתִי
 כָלָה גֵּל גִּעּוֹל מַעֲיֵן חֲתוּם: יג' שְׁלַחֲךָ פְּרָדִים רְמוּנִים
 עִם

וּמִנְטָקָה חֲסִין, כִּפְלַע אֶל־רִמֵּי וְנִנְתָּךְ מִן תַּחַת נִקְאֵכֶךָ: דַּעֲנִי־ךָ
 כַּחֲצֵן (נ"א כַּמְגֵּרֶל) דְּאֹדֵי מִבְּנֵי מִשְׁרָף, אֶל־חֲתָרִם מַעֲלָק עֲלֵיהֶּ
 כֹּל קִנְאִדִּיל אֶל־גִּבְעָרָה: ה' כֹּלֹא תִדְרִיךְ כִּכְלֹא לַפְּרִין תֹּאמִי צְבִיָּה
 אֶל־תִּי יִרְעִיא פִּי אֶל־סוּאֵסֶן: ו' אֵלִי אֵן יִנְבַּסֵּט אֶל־נִהָאֵר וְתִהְרִיב
 אֶל־אֶצְלָאֵל, אֶנְטִלִּיק לִי אֵלִי גִבֹּל אֶל־מַסָּךְ, וְאֵלִי רֵאכִיָּה אֶל־לִבָּאֵן.
 ז' כִּילֶךְ גִּמְלִיָּה יֹא צִאֲחֻבְתִּי, וְלִים פִּיךָ עֵיב: ח' עוֹדִי (נ"א עֲנִדִּי):
 ט' מִן אֶל־לִבָּנָאֵן יֹא כִנָּה יֹא עֲרוֹם חִים אֵיתִי מִן אֶל־לִבָּנָאֵן תִּנִּין,
 תִּלְמַחֲזִין מִן רֹאס אֲמָנָה, מִן רֹאס סִנִּיר וְחֶרְמוֹן, מִן מוּאֲטִין
 אֶל־אֶסְאֵר, מִן גִּבְאֵל אֶרְנִמָּאֵר: ט' אֲכֹדֵת קִלְבִּי יֹא אֲכֹתִי יֹא
 עֲרוֹם, אֲכֹדֵת כִּלְבִּי בּוֹאֲחֶרָה מִן עֵינָאֶךְ, בִּמְכַנְקָה וְאֲחֶרָה מִן עֵינָאֶךְ
 י' מֹא אֲחֶסֶן תּוֹוֹרְדֶךָ יֹא אֲכֹתִי יֹא עֲרוֹם, מֹא אֲנֹד מִחֲבַתְךָ אֲטִיב
 מִן אֶל־כִּמָּר, וְרֵאִיחַת אֶדְהָאֲנֶךְ אֶל־זֵר מִן אֶל־אֲטִיָּאֵב: יא' שְׁפֹתֶיךָ
 תִּנְטָפָה שְׁהֵרָא יֹא עֲרוֹם, אֶל־עֶסֶל וְאֶל־לִבָּן תַּחַת לִסְאֲנֶךָ וְרֵאִיחָה
 אֶתּוֹאֲבֶךָ כִּרְאִיחָה, אֶל־לִבָּנָאֵן (נ"א אֶל־לִבָּאֵן) י' יֹא אֲכֹתִי יֹא עֲרוֹם,
 אַנְתָּ כִּנְנָאֵן מִלְּלוֹק, וּמַעֲיֵן מִבְּחֹם: יג' מִידְאֲנֶךָ פְּרָדִים רִמָּאֵן, מַע
 תִּמְרָה

עם פרי מגדים פפרים עם-נגדים : יי נרה וכרפם
קנה וקנמון עם כל עצי לבונה מר ואהלות עם כל
ראשי בשמים : יי מעין גנים באר מים חיים ונזלים
מן-לבנון : יי עודי צפון ובואי תימן הפיחי גני וזלו
בשמי ויבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו :

ה א באתי לגני אחתי פלה אריתי מורי עם-בשמי
אכלתי יערי עם-דבשי שתיתי ייני עם-חלבי
אכלו רעים שתו ושכרו דודים ב אני ישנה ולבי
ער קול דודי דופק פתחי לי אחותי רעיתי יונתי
תמתי שראשי נמלא טל קוצותי רסיסי ליזה :
ג פשטתי את פתנתי איכבה אלפשנה רחצתי את
רגלי איכבה אמנפם : ד דודי שלח ידו מן החור
ומעי המו עליו : ה קמתי אני לפתח לדודי וירי נטפו
מור

תפסיר רס"ג

תמרה' אלפואבה קרנפ'ל מע ועפראן : יי ורם וועפראן קסט
וצנדל מע כל עידאן אללפאן מסד וענבר מע כל רום אלאטיאב
יי מעין אלגנאן ביר מאנאכע והואטל מן אללכנאן : יי אנתכדי
אלי' אלשמאל תם אקבלי אלי אלדארום ואנפכי יא
בסאתיני חתא תהטל אטיאביה ידכל כלילי לבסתאנה ויאכל
תמר פואכה :

ה א דכלת בסתאני יא א'כתי יא ערום גנית מסכי מע טיבי
אכלת ש'הדי מע עסלי שרבת במרי מע ליבני אכלו יא אצחאבי
אשרבו ואסכרו יא אחבאבי : ב אנא נאימה וקלבי נאבה צות
כלילי יטרק ויקול אפתחי לי יא א'כתי יא צאחבתי יא חמאמתי
יא צחיתתי אן ראסי אמתלא טלא ודואיבי מן טש אלליל
אבתלת : ג סלכת תונייתי כף עאר אלכסדהא ורחצת רגלי
פכית אוס'כהמא : ד כלילי מר ירה
מן

מור ואצבעתי מור עבר על כפות המנעול: ה פתחתי
אני לדודי ודודי חמק עבר נפשי יצאה בדברו
בקשתי ואלא מצאתיהו קראתיו ולא ענני: ו מצאתי
השמרים הסבכים בעיר הפוני פצעוני נשאו את
רדידי מעלי שמרי החומות: ז השבעתי אתכם בנות
ירושלים אם תמצאו את דודי מה תגידו לו שחולת
אהבה אני: ח מה דורך מדוד הנקה בנשים מה
דורך מדוד שקבה השבעתנו: ט דודי צח ואדום
דגול מרבקה: י ראשו כתם פז קוצותיו תלתלים
שחרות בעורב: יא עיניו כיונים על אפיהי מים
רוחצות בקלב ישבות על מלאת: יב לחייו כערוגת
הבשם מגדלות מרקחים שפתותיו שושנים נטפות
מור

תפסיר רס"ג

מן אלמשבאך, ואמעאי (נ"א ומחבתי) האגת עליה: ה קימת אנא
אפתח לכלילי וידיי תנטף מסך, ואצאבעי מסך כאלק, עלא
כדור אלמגאלק: ו פתחת אנא לכלילי וכלילי גפאני וגאז, נפסי
כרגת ענד כטאביה, אבתנית'ה ולם וגדת'ה, ודעית'ה ולם אנאבני: ז
צאטפוני אלח'ראס' אלדאירין פי אלקריה, צרכוני ושנוני, אכדו
רדאי, ח'ראס אלסואר: ח אקסמת עליכם יא בנאת דאר
אלסלאם אנ וגדת'ם כלילי, לתקולו לה, אני מריצא מן אלמחבה:
ט מא צפה וידיך מן אלודוד יא נמילה מן אלנסא, מא כלילך
מן כליל, אד כדא אחלפתנא: י כלילי צאפי אלביאץ ילחקה
ח'מרה, מ'בנד באלבנד' מתל עסכר פי רבוה: יא ראס'ה כפצון
מן פוז, דואיב'ה מסלסל סוד כסואד אלגראב: יב עינאה כחמאס
עלא גדראן אלמא, מגסולה (נ"א גאסלאת) באללכן, גאלסאת
עלא נצאס: יג כד'ה כסבאיב אלטיב, מרכיאת אלע'טר, שפתיה

מור עבר: י ידיו גלילי זָהב מְמָלָאִים בַּתְּרִישִׁיט מְעִי
עָשֶׂת שֶׁן מְעַלְפֶת סְפִירִים: טו שוֹקִיו עֲמוּדֵי שֵׁט
מִיֶּסְדִּים עַד אֲרָנֵי פִזְמֵרָאוֹ בְּלָבָנוֹן בְּחֹזֶר פְּאָרְזִים: טז
חֲפֹז מִמַּתְקִים וְפָלוֹ מִחֲמָדִים זֶה דּוּדֵי וְזֶה רְעֵי בָנוֹת
יְרוּשָׁלַיִם:

ן א אָנָה הָלַךְ הַדּוּדֵי הַנֶּפֶחַ בְּנָשִׁים אָנָה בָּנָה הַדּוּדֵי
וּנְבִקְשָׁנוּ עִמָּךְ: ב דּוּדֵי יָרֵד לָגֵנוּ לְעֶרְוֹנוֹת
הַבָּשָׂם לְרַעוֹת בָּנִים וְלִלְקֹט יְשׁוּשִׁים: ג אֲנִי לְדוּדֵי
וְהוּדֵי לִי הָרָעָה בְּשׁוֹשָׁנִים: ד יָפָה אֶת רַעֲיָתִי כְּתִרְצָה
נְאוּה פִירוּשָׁלַם אֵימָה בְּנִדְגָלוֹת: ה הִסְפִּי עֵינֶיךָ
מִנְּגִדֵי שֶׁהֵם הִרְהִיבֵנִי שְׁעָרָךְ כְּעָרֵךְ הָעוֹיִם שְׁגָלָשׁוֹ
מִן הַגִּלְעָד: ו שְׁנִיךָ כְּעָרֵךְ הָרַחֲלִים שְׁעָלוּ מִן הָרַחֲצָה
שְׁכֵלָם

תפסיר דס"ג

סואסן יִנְטֹפִין מִסֵּךְ כֹּאֲלֵךְ: י יִדְאָה מִתַּל בְּנִדְאָת אֵלְדֶּהב מִרְצֵעָה
בֹּאֲלִנְאוּהֶר אֵלְבַּחְרִיָה אֵבְצֶה מְעַכְנָה בֹּאֲלֵעֲאֵמ מְכִלְלָה בֹּאֲלִפְצוֹן
טו סֵאֲמִיָה אַעֲמֵאֲדֶה ר'כֹּאֵם מֵאֲסִסָּה עֵלָא קוֹאֲעַד אֲלִפּוֹז מִנְצִרָה
כֹּאֲלִלְבִּנְאָן וּמִכְתָּאֶר כֹּאֲלֵאֲרוֹ: טז חֲנֻכָּה חֲלֹה וְכִלְיָה מִנָּא
הִדָּא כִלְיָי וְהִדָּא צֶאֱחָבִי יֵא בְנָאת מְדִינָה דֹּאֶר אֵלְסִלָּאִם:
ו א אֵין דֶּהב וְדִירָךְ יֵא נְמִילָה פִי אֵלְנִסָּא אֵין וְלֵא כִלְיָךְ נְבַחְתִּיחַ
מַעֲךָ: ב וְדִירָךְ אֵנְחֵדֶר אֵלָא בְּסַחְתָּאֵנָה וְאֵלִי סְכִיבָה אֵלְטִיב
לִירְעָא פִי אֵלְגִנָּאן וְלִילְקִיט סוֹאֲסָן: ג אֵנָא לְכִלְיָי וְכִלְיָי לִי
אֵלְרֵאֵעִי פִי אֵלְסוֹאֲסָן: ד אַנְתְּ נְמִילָה יֵא צֶאֱחָבְתִּי מִתַּל צִפּוֹרָה
(יֵא תִרְצָח) הִסִּינָה מְלִיחָה כְּמִדִּינָה דֹּאֶר אֵלְסִלָּאִם מִהוּבָה
כֹּאֲלִמְרָאֲכוֹ: ה אֵדִירִי עֵינֶיךָ (יֵא טִרְפִּיךָ) מִן חִדָּאִי אֵנְהֵמָא קֵד
אַפְתִּנָּאִי שְׁעָרָךְ כְּקִטּוּעַ אֵלְמֵאֵעוֹ אֵלְדִי קֵד אֵנְנֹאוֹת מִן גְּבַל
גִּרְשִׁי: ו אֵסְנָאֲנֶךָ כְּקִטּוּעַ אֵלְרִכְלָאִי אֵלְדִי צַעֲדָן מִן אֵלְרַחֲצָה
פִּכְלָהָא

שָׁכְלָם מִתְאַיִמוֹת וְשִׁכְלָה אֵין בָּהֶם: י כְּפִלְח הָרַמּוֹן
 בְּקֶתֶד מִפְּעֵד לְצִמְתָּד: י שִׁשִּׁים הָפָה מְלָכוֹת וּשְׁמָנִים
 פִּילָגְשִׁים וְעִלְמוֹת אֵין מִסְפָּר: י אַחַת הִיא יוֹנָתִי
 תִּמְתִּי אַחַת הִיא לְאַמָּה בָּרָה הִיא לְיוֹלָדָתָה רְאוּהָ
 בָּנוֹת וַיֵּאשְׁרוּהָ מְלָכוֹת וּפִילָגְשִׁים וַיַּהֲלִלוּהָ: י מִי זֹאת
 הַגִּשְׁקָפָה כְּמוֹ שָׁחַר יָפָה כְּלָבָנָה בָּרָה כַּחֲמָה אֵימָה
 כְּבָרָגְלוֹת: יא אֵל גִּנֵּת אֲגוֹז יִרְדְּתִי לִרְאוֹת בְּאִפִּי
 הַנֶּחֱל לִרְאוֹת הַפְּדָה הַגֶּפֶן הַנְּצוֹ הָרַמְנִים: יב לֹא
 יָדַעְתִּי נַפְשִׁי שְׁמִתְנִי מִרְקָבוֹת עַמִּי גְדִיב:

ז אֲשׁוּבִי שׁוּבִי הַשּׁוּלָמִית שׁוּבִי שׁוּבִי וְנִחְנָה בָךְ
 מֶה תִּחְנוּ בַּשּׁוּלָמִית כְּמַחֲלַת הַמִּתְנָנִים: כ מֶה יָפוֹ
 כְּעַמִּיךְ בְּנֻעָלִים בַּת גְּדִיב חֲמוּקֵי יִרְבִּיךְ כְּמוֹ חֲלָאִים
 מַעֲשֵׂה יְדֵי אָמֶן: ג שְׁרָרְךָ אֲנִי הַסֵּהר אֵל יַחֲסֵר הַפִּגֶּג
 בַּמֶּנֶד

תפסיר רס"ג

כִּכְלֵהָ צַחֲחָה וְלִים כְּהֶאֱמַתְכֵל: י וכְּפִלַּע אֶלְרִימֹן וְנִתְקִיךְ מִן
 כְּעֵד נִיקָאבִיךְ: י כִּדְאֵךְ הִים סִתִּין מִלֵּאכְתִּי וְתִמְאֵנִין סוּרִיִּיהָ
 וְאַחֲדָת אֶלְגִּיָּר בְּנִיר אַחְצָא: י חֲמֵאֲמִתִּי הִי וְאַחֲדָה לֵאמִיָּהָ
 צַחֲחָה נִמִּיָּה הִי לֹאֲלִדְתָּהָ רֵאוּהָ פּוֹצְפוּהָ וְאַלְמִרְכָּאָת
 וְאַלְסִרָאֲרִי פִמְדַּחוּהָ: י מִן הָדָה אֶלְמִטְלַעָה כְּטִלוֹעַ אֶלְפִּנֵּר
 בַּאֲלִסְחָרִי הִי גִמִּילָה בַּאֲלִקְמָרִי וְנִקִּיָּה כַּאֲלִשְׁמֵסִי מִהוּיֹכָה
 כַּאֲלִמְרָאָכוֹ: יא אֵלִי גִנָּאן בִּסְתָאֵן אֶלְגּוֹז אֶנְחִרְתִּי לֵאנְצִיר פִּי
 אִוָּאֵן אֶלּוּאָרִי וְאַרָּה הֵל פִּרְעֵת אֶלְגִּפֶּן וְהֵל אִוָּהָר אֶלְרִימֹן בַּאֲלִנוּאָרִי:
 יב לֹא מֵה עֵלְמֵתִי כֵּל נַפְסִי גַעֲלַחְתִּי מִרְאָכְבִּי לִשְׁעֵבִי אֶלְשִׁרְיָף:
 ז אֵלֵּא אֶרְגֵּעִי יֵה מַעֲפָה תִּים אֶרְגֵּעִי וְעוֹדִי הֵתֵה נִנְצִיר בָךְ
 מֵה תִנְצִירוֹ בַּאֲלִמְקִדְסִיָּה כְּמִרְיָצָה אֶלְעִסְכִּרִין: י מֵה אֲנִמֵּל
 קִדְמָךְ פִּי אֶלְנַעֵל יֵה בְנֵאת אֶלְשִׁרְיָף אִוָּרָאָכְךְ אֶלְגִּבִּיָּה (יֵה
 אֶלְגִּבִּיָּה) מֵתֵל אֶלְכִּרֵה צִנְעֵת יְדֵי אֶלְאַסְתָּאָד: ג סִרְכִּי מֵתֵל

בַּמָּנֶה עֲרַמְתַּת חַטִּים סוּגָה בְּשׁוֹשָׁנִים: ד' שְׁנֵי שְׂדֵיךְ
 בְּשְׁנֵי עֶפְרַיִם תָּאֲמִי צִבְיָה: ה' צִנְאָרְךָ כְּמִגְדֵּל הַשֵּׁן
 עֵינֶיךָ בְּרִכּוֹת כְּחֶשְׁבֹן עַל שַׁעַר בֵּית רַבִּים אַפֶּךָ כְּמִגְדֵּל
 הַלְבָנוֹן צוּפָה פָּנֵי דְמָשֶׁק: ו' רֹאשֶׁךָ עָלֶיךָ כְּפָרְמֶל
 וְדִלַּת רֹאשֶׁךָ כְּאַרְגָּמָן מֵלֶךְ אֲסוּר בְּרֹהֲטִים: ז' מִהַיִּפּוֹת
 וּמִהַנְעֻמָּת אֶהְבָּה בַּת־עֲנוּגִים: ח' זֹאת קוֹמָתְךָ דְּמָתָה
 לְתָמָר וְשְׂדֵיךְ לְאַשְׁכְּלוֹת: ט' אָמַרְתִּי אֶעֱלֶה בְּתָמָר
 אֲחִזָּה בְּסִנְסִיּוֹ וַיְהִי־נָא שְׂדֵיךְ כְּאַשְׁכְּלוֹת הַגֶּפֶן וְרִיחַ
 אַפֶּךָ כְּתַבּוּחִים: י' וַחֲבֶךָ כִּיִּין הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוּרֵי
 לְמִישָׁרִים הוֹבֵב שִׁפְתֵי יִשְׁנִים: יא' אָנִי לְדוּרֵי וְעָלִי
 תְּשׁוּקָתוֹ: יב' לָכֵה דוּרֵי גִצָּא הַשָּׂדֶה גְּלִיגָה בְּכַפְרִים:
 יג' נִשְׁפִּימָה לְכַרְמִים גִּרָּאָה אִם־פָּרְחָה הַגֶּפֶן פִּתַּח
 הַסִּמְדָּר

תפסיר רס"ג

דור אלהלאל לא יעזו אלמוזאג, בטנך ערמה' (ניא מרחא)
 אלחנטה, אלמסווגה באלסואסן: ד' כ'לא תדאיך ככ'לא גפ'ריין
 תאמי צביה: ה' ע'נקך כח'צן אלעאג, עינך ככ'רנך פי חשבון,
 עלא מחל אלכתרה אנפך כח'צן אלב'נאן, נאצר ונה דמשק: ו'
 ראסך עליך כאלכרמל, וארתפאע ראסך ראסך פאלארנאן
 מלך מרבוט באלחואק: ז' מא' אנמלך ומא' אנעמד, יא' מחבה
 באלתדלל: ח' הדח קמאתך תשבה אלנבלה ותדאיך באלענאמיד
 ט' תוסמרת (ניא ק'רת) ואטלע (ניא אצער) פי אלנבלה, אצבט
 באעדאמרהא, ויכונאן אלן תדאיך כענאקיד אלג'פן, וראיחה'
 אנפך באלתפאח: י' והנכך כאלכמר אלג'יד, אלמנטלק אלא ורידי
 מ'סתקים יחרך שפתי אלנאיאמין: יא' אנא לודידי ועדיי אנקאד'ה
 יב' אנטל'ם יא' ורידי נכ'רג אליי אלצחר, נבאת פי אלמחל: יג'
 נדלג לאלכרום, ננצ'ר אן כאן קך פרעת אלג'פ', ואנפתח
 לאסמנדר

הַסִּמְדָר הַנְּצוּ הַרְמוֹנִים שֵׁם אֶתְּן אֶת־הוֹדִי לָךְ:
 יי הַהוֹדָאִים נִתְּנוּ־רִיחַ וְעַל־פִּתְחֵינוּ כָּל־מַגִּדִּים חֲדָשִׁים
 גַּם־יִשְׁנִים הוֹדִי צָפַנְתִּי לָךְ:

ח א מי יִתְּנָךְ כָּאֵחַ לִי יוֹנֵק שְׂדֵי אִמִּי אֲמַצְאָךְ
 בְּחוּץ אֲשִׁקָּךְ גַּם לֹא יָבוֹז לִי: ב אֲנִהְיָךְ
 אֲבִיאָךְ אֶל בֵּית אִמִּי תִלְמַדְנִי אֲשִׁקָּךְ מִיּוֹן הַרְבֵּה
 מִעֲסִים רַמְנִי: ג שְׂמֹאלוֹ תַּחַת רֹאשִׁי וַיְמִינוּ תַּחֲבָקְנִי:
 ד הַשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם מֶה תַּעֲרִיר וּמֶה
 תַּעֲרִיר אֶת הָאֶהָבָה עַד שֶׁתַּחֲפִּין: ה מי זֹאת עֲלֶה
 מִן הַמִּדְבָּר מִתְרַבֶּקֶת עַל הוֹדָה תַּחַת הַתַּפּוּחַ עוֹרֶרְתִּיךְ
 שָׁמָּה חִפְּלָתְךָ אִמָּךְ שָׁמָּה חִפְּלָה יְקֻדָּתְךָ: ו שִׁימְנִי
 בַּחוּתָם עַל לֶבֶךְ בַּחוּתָם עַל זְרוּעֶךְ כִּי עֲזָה בַּמָּוֶת אֶהָבָה
 קָשָׁה כִּשְׂאוֹל קִנְיָה רִשְׁפִּיהָ רִשְׁפִּי אִשׁ שְׁלֵהָבְתִּיהָ זְמוּם
 רַבִּים

תפסיר רס"ג

אלסמנדר, ונווד אלר'מאן, ת'ם אעטי מ'וודתי לך, (נ"א אנעל
 מחבתי מעך) יי ואללפאח קד פאח באלראיחה, ועל"י אכואבנא
 גמיע, אלפואכח, אלחארתה ואלעאתקה, יא ודידי (נ"א כליל)
 כד דכרת לך דאלך:

ח א יא ליתך כונת לי באך, תרצע תדאיא אימי, אנךך פי אלסוק
 ואקבלך, לא יודרון לי כך: ב אקוהך אני כך, אדכלך אלא בית
 אימי תעלמני, אסקיך מן אלכמר אלמ'עטר, מן אלר'מאן: פאדא
 בשמאל'ה תחת ראסי, וימאניה תעאנקני: ד אקסמת עליכ'ם יא
 בנאת דאר אלסלאם, אן לא תצחרו ותנכוו אלמחבה אלי' אן
 תריד: ה מן הדה אלצאערה מן אלכר'יה מתדללה עלי' ודידהא,
 תחת אלתפאח ת'רת כך: (נ"א אנכהתך) הנאך מלצת כך
 אימך, הנאך מלצת ואלדתך: ו ציירני ככאתם עלי' קלכך או
 ככאתם עלי' אדראעך, אן אלמחבה שדירה כאלמות, ואלגורה
 צעכה כאלתרא, ואגהא והג אלנאר להיבהא: ז אלמאיא אלכתירה

רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה
 אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בון ובונו
 לו: ח אחות לנו קטנה ושדים אין לה מה געשה
 לאחותנו ביום שידבר בה: ט אם חומה היא נבנה
 עליה טירת כסף ואם דלת היא נצור עליה לוח
 ארז: י אני חומה ושדי במגדלות אז הייתי בעיני
 כמוצאת שלום: יא פרם הנה לשלמה בבעל המון
 נתן את הפרם לנמרים איש יבא בפריו אלה כסף:
 יב פרמי שלי לפני האלה לקדשמה ומאתים
 לנמרים את פריו: יג הישבת בגנים חברים מקשיבים
 לקולך השמיעני: יד ברח דודי ודמה לקדשבי או
 לעפר האילים על הרי בשמים:

תפסיד רס"ג

לא יסתיעון יטפון אלמחבה ואלאנהאר לא יגרוהא. ולו אן
 אעטא אלמר גמיע מאלה בארמחבה אודראא יודרא ב'ה: ח
 א'בת לנא צנירה. ותדאא לים להא מא דאך נצנע לא'בתנא. פי
 יום י'כלם פיהא: ט אן'הי כסור פנבני עליהא קצר פצה. ואין הי
 כמצראע נחציר עליהא לוח ארז: י אנא כסור שאמך ותרי
 כאלחצון. חניד' כנת ענדה כואגדת חצאא וסלאם: יא כרם כאן
 לסלימאן פי בעל המון. (נ"א פי סהל אלגמהור) אעטה דאלך
 אלכרם מן יחפצה. כ'ל אמר יאתי בתמרה. אלה דרהם פצה:
 יב ברמי אלד' לי קדאמי. פאלאלך לקד' יא סדימאן ואלמאיתין
 למן יחפך תמרה: יג יא גאלסה פי אלגנאן. אלאצחאב מצגין
 לצותך פאסמענה. יד אחר'ב יא ודירי ואשכה לקדשבי או
 גפר אלאיאל. עלי' גבאל ארת'עטיר:

לאחר שיר השירים יאמר

רבוץ כל העולמים יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי
שבכות שיר השירים אשר קריתי ולמדתי שהוא ק"ק ובזכות
פסוקיו. ובזכות תיבותיו. ובזכות אותיותיו ובזכות נקודותיו ובזכות
שמותיו ולירופיו ורמזיו וסודותיו הקדושים והעשירים הנוראים היוצאים
ממנו שיהא שעה זו שעת רחמים שעת הקשבה שעת האזנה
ונקראך ותענו נעתירה לך ותעתר לנו ויהיה עולה לפניך קריאה
ולימוד שיר השירים כאילו השגנו כל הסודות הנפלאים והנוראים
אשר הם חסומים וסתומים זו בכל תנאיו ומזה למקום שהנפשות
ורוחות וגשמות נחלצות משם וכאילו עשינו כל מה שמוטל עלינו
להשיג בין בגלגול זה בין בגלגולים אחרים ולהיות מן העולים
והזוכים לעולם הבא עם שאר לדיקים וחסידים ומלא כל משאלות
לבינו לטובה ותהיה עם לבבנו ואמרי פינו בעת מתשבותינו ועם
ידינו בעת מעבדותנו ותשלח צרכה והללחה והרוחה בכל מעשה ידינו
ומעפר עניינו תקימנו ומאשפות דלותינו תרוממנו ותשיב שכינתך
לעיר קדשך במהרה בימינו אמן.

אדיר במלוקה. בחור בהלקה. גודדיו יאמרו לו. לך ולך. לך
כי לך. לך אף לך. לך יי הממלקה. כי לו נאה. כי לו נאה
דגיל במלוקה. הדור בהלקה. ותיקיו יאמרו לו. לך ולך וכו'.
ובאי במלוקה חסין בהלקה. טפסריו יאמרו לו. לך ולך וכו'.
יחיד במלוקה. בביר בהלקה. למנדיו יאמרו לו. לך ולך וכו'.
מלך במלוקה. נושא בהלקה סביביו יאמרו לו. לך ולך וכו'.
עניו במלוקה. פודה בהלקה. צדיקיו יאמרו לו. לך ולך וכו'.
קדוש במלוקה. רחום בהלקה. שגאנו יאמרו לו. לך ולך וכו'.
תקיף במלוקה. תומך בהלקה. תמימיו יאמרו לו. לך ולך וכו'.

הגדה של פסח

אֲדִיר הוּא יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקֶרֶב, בְּמִהְרֵה, בְּמִהְרֵה בְּיָמֵינוּ בְּקֶרֶב,
אֶל בְּנֵה, אֶל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב, בְּחֹר הוּא, גָּדוֹל
הוּא, גָּדוֹל הוּא, יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקֶרֶב, בְּמִהְרֵה בְּמִהְרֵה, הָדוֹר הוּא, וְתִיק
הוּא, וְכָאִי הוּא, חָסִיד הוּא, יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקֶרֶב, בְּמִהְרֵה בְּמִהְרֵה,
מְחֹר הוּא, יְחִיד הוּא, בְּכִיר הוּא, לָמוֹד הוּא, מֶלֶךְ הוּא, נוֹרָא
הוּא סָנוֹב הוּא, עֲוֹן הוּא, פֹּדֶה הוּא, צָדִיק הוּא, יִבְנֶה בֵּיתוֹ
בְּקֶרֶב, בְּמִהְרֵה בְּמִהְרֵה, קְדוֹשׁ הוּא, רַחוּם הוּא, שְׂרִי הוּא, מְסֻפָּה
הוּא, יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקֶרֶב, בְּמִהְרֵה בְּמִהְרֵה :

אֶחָד מִי יוֹדֵעַ, אֶחָד אֲנִי יוֹדֵעַ אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבְאָרֶץ :
שְׁנַיִם מִי יוֹדֵעַ, שְׁנַיִם אֲנִי יוֹדֵעַ, שְׁנֵי לָחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ
שְׁבַשְׁמִים וּבְאָרֶץ :

שְׁלֹשָׁה מִי יוֹדֵעַ, שְׁלֹשָׁה אֲנִי יוֹדֵעַ, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לָחוֹת
הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבְאָרֶץ :

אַרְבַּע מִי יוֹדֵעַ, אַרְבַּע אֲנִי יוֹדֵעַ, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת
שְׁנֵי לָחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבְאָרֶץ :

חֲמִשָּׁה מִי יוֹדֵעַ, חֲמִשָּׁה אֲנִי יוֹדֵעַ, חֲמִשָּׁה חוּמֵי תוֹרָה, אַרְבַּע
אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת שְׁנֵי לָחוֹת הַבְּרִית אֶחָד
אֱלֹהֵינוּ, שְׁבַשְׁמִים וּבְאָרֶץ :

שִׁשָּׁה מִי יוֹדֵעַ, שִׁשָּׁה אֲנִי יוֹדֵעַ, שִׁשָּׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמֵי
תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לָחוֹת הַבְּרִית,
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבְאָרֶץ :

שְׁבַע מִי יוֹדֵעַ, שְׁבַע אֲנִי יוֹדֵעַ, שְׁבַע יָמֵי שַׁבָּת, שִׁשָּׁה
סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמֵי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת,
שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לָחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים
וּבְאָרֶץ :

שְׁמוֹנֶה מִי יוֹדֵעַ, שְׁמוֹנֶה אֲנִי יוֹדֵעַ, שְׁמוֹנֶה יָמֵי מִלְחָה, שְׁבַע יָמֵי
שַׁבָּת

שבתא. ששה סדרי משנה. חמשה חומשי תורה.
ארבע אמהות: שלשה אבות. שני לחות הבית. אחד אלהינו
שבשמים ובארץ:

תשעה מי יודע. תשעה אני יודע. תשעה ירחי לידה. שמונה ימי
מילה. שבעה ימי שבתא. ששה סדרי משנה. חמשה
חומשי תורה. ארבע אמהות. שלשה אבות. שני לחות הבית.
אחד אלהינו שבשמים ובארץ:

עשרה מי יודע. עשרה אני יודע. עשרה דבריא. תשעה ירחי
לידה. שמונה ימי מילה. שבעה ימי שבתא. ששה סדרי
משנה. חמשה חומשי תורה. ארבע אמהות. שלשה אבות.
שני לחות הבית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ:

אחד עשר מי יודע. אחד עשר אני יודע. אחד עשר כוכביא.
עשרה דבריא. תשעה ירחי לידה. שמונה ימי מילה.
שבעה ימי שבתא. ששה סדרי משנה. חמשה חומשי תורה. ארבע
אמהות. שלשה אבות. שני לחות הבית. אחד אלהינו
שבשמים ובארץ:

שנים עשר מי יודע. שנים עשר אני יודע. שנים עשר שבטא.
אחד עשר כוכביא. עשרה דבריא. תשעה ירחי לידה.
שמונה ימי מילה. שבעה ימי שבתא. ששה סדרי משנה. חמשה
חומשי תורה. ארבע אמהות. שלשה אבות. שני לחות הבית.
אחד אלהינו שבשמים ובארץ:

שלשה עשר מי יודע. שלשה עשר אני יודע. שלשה עשר
מדא. שנים עשר שבטא. אחד עשר כוכביא.
עשרה דבריא. תשעה ירחי לידה. שמונה ימי מילה. שבעה ימי
שבתא. ששה סדרי משנה. חמשה חומשי תורה. ארבע אמהות.
שלשה אבות. שני לחות הבית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ:

הגדה של פסח

חד גדיא. חד גדיא. דובין אבא בתרי וווי. חד גדיא חד גדיא:
 ואתא שווגרא. ואכלה לגדיא. דובין אבא בתרי וווי. חד גדיא.
 חד גדיא. ואתא כלבא. ונשך לשווגרא. דאכלה לגדיא. דובין
 אבא בתרי וווי. חד גדיא: ואתא חוטרא. דהכה לכלבא. דנשך
 לשווגרא. דאכלה לגדיא. דובין אבא בתרי וווי. חד גדיא חד גדיא:
 ואתא נורא. ושרף לחוטרא. דהכה לכלבא. דנשך לשווגרא.
 דאכלה לגדיא. דובין אבא בתרי וווי. חד גדיא חד גדיא:

ואתא מיא. וקבה לנורא. דשרף לחוטרא. דהכה לכלבא. דנשך
 לשווגרא. דאכלה לגדיא. דובין אבא בתרי וווי. חד גדיא חד גדיא:
 ואתא תורא. ושתא למיא. דקבה לנורא. דשרף לחוטרא. דהכה
 לכלבא. דנשך לשווגרא. דאכלה לגדיא. דובין אבא בתרי וווי.
 חד גדיא חד גדיא:

ואתא השוחט. ושחט לתורא. דשתא למיא. דקבה לנורא. דשרף
 לחוטרא. דהכה לכלבא. דנשך לשווגרא. דאכלה לגדיא. דובין
 אבא בתרי וווי. חד גדיא חד גדיא:

ואתא מלאך המות. ושחט לשוחט. דשחט לתורא. דשתא למיא.
 דקבה לנורא. דשרף לחוטרא. דהכה לכלבא. דנשך לשווגרא.
 דאכלה לגדיא. דובין אבא בתרי וווי. חד גדיא חד גדיא:

ואתא הקדוש ברוך הוא. ושחט למלאך המות. דשחט לשוחט.
 דשחט לתורא. דשתא למיא. דקבה לנורא. דשרף לחוטרא. דהכה
 לכלבא. דנשך לשווגרא. דאכלה לגדיא. דובין אבא בתרי וווי.
 חד גדיא חד גדיא:

חסל סדור פסח בהלכתו. פכל משפטו וחקתו.
 באשר זכינו לסדר אותו: פן גזבה לעשותו: זך
 שוכן מעוונה: קומם קהל עדת מי מנה: בקרוב נהל
 נטעי כנה: פדוים לציון ברנה:

קידוש ליל יו"ט של סוכות

אֵס חַל כְּחֹל מִתְחִיל

שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם מֵלֹאכֵי הַשֶּׁרֶת מֵלֹאכֵי עֲלוּן מִמֶּלֶךְ מִלְכֵי
הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:

בּוֹאֵם לְשֵׁלוֹם מֵלֹאכֵי הַשֶּׁלוֹם מֵלֹאכֵי עֲלוּן מִמֶּלֶךְ מִלְכֵי
הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:

בְּרַכּוֹנִי לְשֵׁלוֹם מֵלֹאכֵי הַשֶּׁלוֹם מֵלֹאכֵי עֲלוּן מִמֶּלֶךְ מִלְכֵי
הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בְּצִאתְכֶם לְשֵׁלוֹם מֵלֹאכֵי הַשֶּׁלוֹם מֵלֹאכֵי עֲלוּן מִמֶּלֶךְ מִלְכֵי
הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:

כִּי מֵלֹאכֵינוּ יֵצִיָּה לָךְ לְשִׁמְרֶךָ בְּכָל דְּרֹכֶיךָ. יִישְׁמַר צֶאֱתָךְ
וּבּוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

וְאֵס כְּ לֹקַח הַכֹּס צִשְׁתִּי יָדָיו וְאֶחָזוּ צִימִינוּ וְאֶזְמַר

יוֹם הַשִּׁשִּׁי וַיִּכְלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צִבְאָם. וַיִּכְדּוּ אֱלֹהִים בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי מֵלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבּוּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מֵלֹאכְתּוֹ
אֲשֶׁר עָשָׂה וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ כִּי בּוֹ
שָׁבַת מִכָּל מֵלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת

וְאֵס חַל כְּחֹל מִתְחִיל מִכָּאָן

אֱלֹהִי מוֹעֲדֵי יִי מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אוֹתָם בְּמוֹעֲדָם:
סְבִרֵי מִרְנָן וְעוֹנִיָן לַחַיִּי

בְּרוּךְ אַתָּה יִי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

בְּרוּךְ אַתָּה יִי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ מִכָּל עַם
וְרוֹמַמְנוּ מִכָּל לִשׁוֹן בַּחֵר בְּנוֹ וַיְגַדְּלֵנוּ רִצָּה בְּנוֹ וַיַּפְאֲרֵנוּ וַתִּתֵּן לָנוּ
יִי אֱלֹהֵינוּ (בְּשִׁבְתָּ שְׁבֻתוֹת לְמִנוּחָהּ ו) מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חֲגִים
וְזִמְנִים לְשִׁשׁוֹן אֶת יוֹם הַמִּנוּחַ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה וְאֶת יוֹם חַג
הַסֻּכּוֹת הַזֶּה אֶת יוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה זְמַן שִׂמְחָתֵינוּ בְּאַהֲבָה
מִקְרָא קֹדֶשׁ זָכַר לִיְצִיַּאת מִצְרַיִם כִּי בְּנוֹ בָּחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ
מִכָּל הָעַמִּים וּמוֹעֲדֵי קִדְּשֶׁךָ בְּשִׂמְחָה וּבְשִׁשׁוֹן הִנְחַלְתָּנוּ בְּרוּךְ
אַתָּה יִי מִקְדֵּשׁ (הַשְּׁבֻת ו) יִשְׂרָאֵל וְהַזְמִינִים

וְאֵם

הגדה של פסח

ואס חל צמולא'י שבת אומר

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא מאורי האש :
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם המבדיל בין קדש לחול
ובין אור לחושך ובין ישראל לעמים ובין יום השביעי
לששת ימי המעשה : בין קדושת שבת לקדושת יום טוב
הבדלת ואת יום השביעי מששת ימי המעשה הקדשת. והבדלת
והקדשת את עמך ישראל בקדושתך. ברוך אתה יי המבדיל
בין קדש לקדש :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו
לישב בסוכה :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו והגיענו
לזמן הזה :

צלילה ראשונה יצרך ליטב צסוכה ואח"כ שהחיינו. והסימן יקס"ז
יין. קדוש. סוכה. זמן. וצלילה שניה יצרך שהחיינו ואח"כ סוכה
והסימן יקז"ס יין. קדוש. זמן. סוכה :

ליום סוכה

מזמור לדוד יי רועי לא אחסר : בנאות דשא ירביציני על מי
מנוחות ינהלני : נפשי ישובב ינחני במעגלי צדק למען
שמו : גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי
שבטך ומשענתך המה ינחמוני : תעריך לפני שלחן נגד צוררי
דשנת בשמן ראשי כוסי ריח : אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי
ושבתי בבית יי לארך ימים :

ובחמשה עשר יום לחדש השביעי מקרא קודש יהיה לכם כל
מלאכת עבודה לא תעשו וחנותם חג דיי שבעת ימים :
אלה מועדי יי מקראי קודש אשר תקראו אותם במועד : וידבר
משה את מועדי יי אל בני ישראל : להקדים הודו ליי כי טוב
כי לעולם חסדו :

סברי מרגן ועוין לחיי

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן :

קדוש

קדוש ליל שמיני עצרת

אם חל בשבת מתחיל שלוש עליכם וכו' יום הששי וכו'
ואח"כ אומר

אלה מועדי יי מקראי קודש אשר תקראו אתם במועדם:
סברי כרנן ועונין לחיי

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו מכל עם ורוממנו
מכל לשון. בחר בנו ויגדלנו רצה בנו ויפארנו. ויתן
לנו יי אלהינו (בשבת שבתות לסנוחה ו) מועדים לשמחה חגים
וזמנים לששון את יום הסנוח השביעי הזה זאת יום שמיני חג עצרת
הזה. את יום טוב מקרא קודש הזה. זמן שמחתנו באהבה
מקרא קודש וזכר ליציאת מצרים. כי בנו בחרת ואותנו קדשת
מכל העמים ומועדי קדשך בשמחה ובששון הנחלתנו. ברוך
אתה יי מקדש (השבת ו) ישראל והזמנים:
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו ורהיננו
לזמן הזה:

גם ליל שני שהוא שמחת תורה מנכך שהחיינו

מתחיל מזמור לדוד וגו' ואח"כ אומר

ביום השמיני עצרת תהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו
אלה מועדי יי מקראי קודש אשר תקראו אתם במועדם
וידבר משה את מועדי יי אד בני ישראל: להקדים הודו ליי
כי טוב כי לעולם חסדו:

סברי כרנן ועונין לחיי

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:

קדוש ליום א' וב' שד פסח

מתחיל מזמור לדוד וגו' ואח"כ אומר

ובחדש הראשון בארבעה עשר יום לחדש פסח ליי: ובחמשה
עשר יום לחדש הזה חג שבעת ימים מצות יאכל:
ביום הראשון מקרא קודש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא
תעשו

הגדה של פסח

תעשו: אלה מועדי יי מקראי קודש אשר תקראו אתם במועדם
וידבר משה את מועדי יי אל בני ישראל. להקדים הורו ליי
כי טוב לעולם חסדו:

סברי מרגן ועוין לחיי

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:
ליל ז' וז' של פסח

מקדש על היין שכתוב בקדוש של סוכות אומר את יום חג המצות
הזה את יום טוב מקרא קודש הזה זמן חירותינו
וכו' ואינו מברך שהיינו:

יום ז' וז' של פסח

מתחיל מזמור לדוד וגו' ואח"כ אומר

וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא
תעשו: אלה מועדי יי מקראי קדש אשר תקראו אותם
במועדם: וידבר משה את מועדי יי אל בני ישראל: להקדים
הורו ליי כי טוב כי לעולם חסדו:

סברי מרגן ועוין לחיי

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:
קדוש ליל שבועות

אם חל בשבת מתחיל שלום עליכם וגו' יום הששי וגו'

ואם חל בחול מתחיל מכאן

אלה מועדי יי מקראי קודש אשר תקראו אותם במועדם:

סברי מרגן ועוין לחיי

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו מכל עם
ורוממנו מכל לשון. בחר בנו ויגדלנו רצה בנו ויפארנו. ותתן
לנו יי אלהינו (בשבת שבתות לסנוחה ו) מועדים לשמחה חגים וזמנים
לששון את יום הסנוח השביעי הזה זאת יום חג השבועות הזה. את
יום טוב מקרא קודש הזה. זמן מרתן תורתנו באהבה מקרא
קודש

קודש וזכר ליציאת מצרים. כי בנו בחרת ואותנו קדשת מכל
העמים ומוערי קדשך כשמתה ובששון הנחלתנו. ברוך אתה יי
מקדש (השגת ו) ישראל והזמנים:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו והניענו
לזמן הזה:

ובליל שני מברך שהחיינו

ליום שבועות

מתחיל מזמור לדוד ואח"כ אומר

וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה ליי בשבעותכם מקרא

קודש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו: אלה

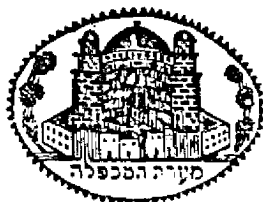
מועדי יי מקראי קודש אשר תקראו אתם במועדם: וידבר

משה את מועדי יי אל בני ישראל: להקרים הודו ליי כי טוב

כי לעולם חסדו

סברי מרנן ועונין לחיי

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:

נסי אל ונפלאותיו

סי' אבגד אל ערוסי יצ"ו

אפרוש לאל כפים. ואודה לצור בשמים.

מוציא האור מעינים. שפופרת מלא מים.

הבוחר בירושלים. ובנוצרי דת יומים.

בורא עולמות שנים. בלי זרוע וידיים:

שירו ערתו ועמיו. הודו לו ברכו שמו:

נסי אל ונפלאותיו

בעת בא הפרעות.	חשבו לעשות רעות:
והאל לנו למושעות.	בלבל העתים והשעות:
ועשה נסים צנועות.	טמונות לא ידועות:
השניא נזים להטעות.	בקולות וברק וזוועות:
שירו ערתו ועמו.	הודו לו ברכו שמו:

גברו בני האמה.	להבחיר אומה שלימה:
בתורה ומצות עצומה.	עובדת שוכן רומה:
באו תוך ירושלימה.	לשפוך חרון אף וחמה:
יטור נפיש וקדמה.	ומשמע ומשא ודומה:
שירו ערתו ועמו.	הודו לו ברכו שמו:

דבר ישורון בתהלוכה.	חקה אשר לא נצרכה:
כאלפים בחור מערכה.	בתשעה באב דרכה:
בעת קריאת איכה.	מבלי דין והלכה:
ממנה שנאה נמשכה.	חברו אויבים על ככה:
שירו ערתו ועמו.	הודו לו ברכו שמו:

ליתה שנאה כרוכה.	כאטים באומה נסרכה:
בקשו בעלי מלאכה.	לשוט ולרוך במדוכה:
נאולה תפלה נסמכה.	נטילה ותיקף ברכה:
דמעה בעין נתכה.	גם חמת לב לא שככה:
שירו ערתו ועמו.	הודו לו ברכו שמו:

וממחרת עון נפלל.	באו ערבים גוי סבל:
נתנפלו על הכותל.	וספרי תורות חולל:
באש שלהבת אוכל.	וגזבר יסורים סבל:
אויב מבקש יתעולל.	מחשב איזה יום יתנפל:
שירו ערתו ועמו.	הודו לו ברכו שמו:

זרים בעצה נתחכמו.	על עם קודש הסכימו:
התחילו בשבת נחמו.	כשטנים עדיהם קמו:
ילדים בכדור נאמו.	כשלח בהם נלחמו:
במחשבות זממו.	שמונה פצועים נרשמו:
שירו ערתו ועמו.	הודו לו ברכו שמו:

נסי אל ונפלאותיו

חישב צור עליהם ועשה.
הביאו חולים לבית הדסה.
וילד מכתו נתמסמסה.
כמו עוף ברנל נרמסה.
שירו עדתו ועמו. הודו לו ברכו שמו

טפש רב בן נכריה.
לנפול על בני עלייה.
ואל השקוף מעלייה.
והיתה לנפש חיה.
שירו עדתו ועמו הודו לו ברכו שמו

יום רביעי הם נוסעים.
לפנות לדרכם מודיעים.
הוכו ונעשה פצועים.
וורים דינם ונעים.
שירו עדתו ועמו. הודו לו ברכו שמו :

כולם סגרו בדלתים.
להכות בני ירושלים.
בעצת איש הבינים.
וחלוק מעופף בכנפים.
שירו עדתו ועמו הודו לו ברכו שמו

להם השקיף משמים.
מחלון פקח עינים.
פעמים ארבעהים.
נפלו חללים מהחיים.
שירו עדתו ועמו. הודו לו ברכו שמו :

מועצותיהם לליל כפור.
לקבץ כל רשע נמור.
נעשה כל ערל קבור.
בטיט היון שאול חפור.
שירו עדתו ועמו הודו לו ברכו שמו :

נְסִי אֵל וּנְפִלְאוֹתָיו

נָבֵעַר עֲמֶלֶק מִדַּעַת.	כַּחמֹר בְּלִי מִרְדַּעַת.
לֹא הָיָה לוֹ לֵב לִדְעַת.	כִּי הָיָא אוֹם מְדוּשָׁה נִוְדַעַת.
הַמִּלְמַד אָדָם דַּעַת.	בִּלְבַּל עֲצָתוֹ גַּם טַעַת
בֶּן שַׁפְחָה אֲשֶׁר הָיָא מִרְשַׁעַת.	עוֹלָה וְאוֹן הָיָא זוֹרַעַת.

שִׁירוֹ עֲדָתוֹ וְעָמּוֹ. הוֹדּוּ לוֹ בִּרְכוּ שְׁמוֹ.

סִדְרָה אוֹם מִנְהוּגוֹתֶיהָ.	כִּבְתּוֹ מֶלֶךְ הַלְכוּתֶיהָ.
נִלּוּחַ טוֹב וְשִׁבְלֹתֶיהָ.	וְהַחֲלִיפָה שְׁמִלּוֹתֶיהָ.
עֲרֵכָה כָּל תְּפִילּוֹתֶיהָ.	יוֹם כִּפְרַת חֲטָאֶתֶיהָ
וְזָר לֹא יִקְרַב הִיכְלֶיהָ.	כָּל יִגּוֹן נַעֲלָם מַעֲיִנֶיהָ.

שִׁירוֹ עֲדָתוֹ וְעָמּוֹ הוֹדּוּ לוֹ בִּרְכוּ שְׁמוֹ

עַל זֹאת יִשְׁכְּבוּ בִּבְשָׁתָם.	וּרְתַכְסֵם עוֹד כְּלִימָתָם
כִּי דִהְגָּה עוֹד חֲסִדָּה דַּעַתָּם.	נִתּוּסָף פֶּחַד יִרְאָתָם
וְתִשָּׁב עֲלֵיהֶם חֲמָתָם.	כִּי לֹא הוֹעִילָה עֲצָתָם
נִתְּכַלְקְלָה מַחֲשַׁבּוֹתָם.	וּבִינַת לֵב אֵין אֲתָם

שִׁירוֹ עֲדָתוֹ וְעָמּוֹ הוֹדּוּ לוֹ בִּרְכוּ שְׁמוֹ

פָּנֵי אֵל בּוֹדִים אֲרוּרִים.	מִתַּעֲתָעִים כַּשְׁכוּרִים.
וּמִמִּשְׁמָשִׁים כִּמּוֹ עוֹרִים.	לֹא מִצְאוּ עוֹד עוֹזֵרִים.
בוֹשׁוּ נִכְלָמוּ הַצּוֹרֵרִים.	יִהְיוּ נָא בִּיקָר כְּרִים:
וְכָל בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים.	בְּרֹב שִׁמְחָה יוֹם כְּפוּרִים

שִׁירוֹ עֲדָתוֹ וְעָמּוֹ הוֹדּוּ לוֹ בִּרְכוּ שְׁמוֹ.

צִיּוֹם כְּפוּר בַּחֻקּוֹתֵיהֶם.	בְּשִׁמְחָה בְּכָל מִשְׁמְרוֹתֵיהֶם
לְשִׁבָּח לֹאֵל אֲבוֹתֵיהֶם.	לְחֹדֶשׁ בְּטוֹב שְׁנוֹתֵיהֶם.
לְהַכְחִיד אֶת אוֹיְבֵיהֶם.	וְתִרְיָן שְׁבִתוֹתֵיהֶם.
לְהַגֵּן לָהֶם מִצָּרֵיהֶם.	לְהַשְׁקִיט כָּל מַחֲנִיָּהֶם.

שִׁירוֹ עֲדָתוֹ וְכו'.

קִרְנֵיהֶם שֶׁבַר וְגִרָע.	וְכָל זָר וְעֶרְל נִמְנָע.
בְּיוֹם כְּפוּר לֹא נִשְׁמָע.	אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְהָרַע.
עֲמֵק רֹאשׁ צָרִים נִכְנָע.	בְּאֵין שִׁטָּן וְאֵין פִּנָּע.
וְנִשְׁנַב אֲשֶׁר בְּשִׁמּוֹ יִרָע.	יִשְׂרָאֵל בְּשֵׁם הַשֵּׁם נוֹשָׁע.

שִׁירוֹ עֲדָתוֹ וְכו'.

נְסִי אֵל וּנְפִלְאוֹתָיו

רָאשׁ צָרִים בִּירוּשָׁלַיִם. פָּתַח בַּחֲלָק שִׁפְתִּים.
פָּרָא חֲמוּר חֲמוּרֹתָיִם. לֹא הִבִּין מֶה מַּחֲרָתִים.
בִּקֵּשׁ עֲשׂוֹת לוֹ קִרְנִים. אוֹ אוֹ יִטְלוּ לוֹ אוֹנִים.
צוּם לַעֲבוֹר בִּידִים. הֵן הוּא כַתְנוֹר וְכוּרִים.
שִׁירוֹ עֲדָתוֹ וְכוּ'.

עֵינִם הִכִּינוּ בְּנֵי רִשְׁעָה. אֶקְדָּחִים כְּאוֹצֵר קְבוּעָה.
כָּלִי מוֹת לַיּוֹם רָעָה. לְהִכִּין רֶשֶׁת בַּצְנֵעָה.
וְאַתֶּם עֹבְרִית נִטְמָעָה. הִיא בְּכָל סוֹדֵם יִדְעָה.
הַדְּבָר לַמַּלְכוֹת נִשְׁמָעָה. בּוֹזֵה הַכֹּל בְּעֵד שְׁעָה.
שִׁירוֹ עֲדָתוֹ וְכוּ'.

תְּבוֹאָה בֹא לָהֶם עוֹרָה. מַחְצוּצָה לָאֶרֶץ לַיּוֹם עֹבְרָה.
וְכוּ פְצוּצִים נִסְתָּרָה. כֶּתוּךְ הַקֶּמֶחַ קְשׁוּרָה.
נִקְרַע בֵּים בְּנֵי קְטוֹרָה. וְהֵן עֹבֵר בֵּים צָרָה.
הַבִּיאוּהוּ לַמִּשְׁטָרָה. לְדְרוֹשׁ עֲלֵיו וּלְחַקֹּרָה.
שִׁירוֹ עֲדָתוֹ וְכוּ'.

אֲנִי לֶךְ רֹאשׁ בּוֹעֵרִים. עֹמֵלֶךְ צָר הַצּוֹרְרִים.
עֲצָתְךָ הֵם נִבְעֵרִים. הַשְׁכֵּנֶת צַחִיחָה סוֹרְרִים.
הַשְׁקִיחֵם לְמִי הַמְרִים. כִּי הֵם בְּמוֹזָנִם מִצְטַעְרִים.
נַעֲשׂוּ כַמִּים הַנְּגֵרִים. רוֹבְצִים בְּרִחוּב כַחֲמוּרִים.
שִׁירוֹ עֲדָתוֹ וְכוּ'.

לֶךְ אֵל אֶעְרוֹךְ תְּהִלָּה. כּוֹרֵא כָל קוֹדֵם וְתַחֲלָה.
אֲשֶׁר הַשְׁקִיט בְּנֵי עוֹלָה. הַסְתִּירֵם בֵּין מִצּוֹלָה.
בַּיּוֹם כְּפוֹרִים וּמַחֲלָה. יוֹם קוֹדֵשׁ יוֹם הַתְּפִלָּה.
הַעֲדוּ מִטָּה וּמַעֲלָה. כִּי יִשְׂרָאֵל עִם סְנוּלָה.
שִׁירוֹ עֲדָתוֹ וְעַמּוֹ. הוֹדוּ לוֹ בִּרְכוּ שְׁמוֹ :

עַל זֶה תִּמְיֵד אֶהְלָלָה. כִּי זֶה הוּא נֶם נִפְלָא.
וּמִמַּחֲרַת זֶרֶה אֲבִילָה. שְׁלֹשֶׁת יָמִים אֲפִילָה.
עַל כִּי מִכֶּסֶּא נִפְלָה. וְלֹא נָחַן לָהּ אֲשֶׁר שְׁאַלָה.
אוֹ בִּשְׁאוּל תַּחֲתִית טַבְלָה. כִּי שׂוֹא וְתַחֲוֹ נִתְקַלָּה.
שִׁירוֹ עֲדָתוֹ וְכוּ'.

נְסִי אֵל וּנְפִלְאוֹתָיו

רְאוּ כָל עַמִּים תִּמְהוּ. וְלֹא יָדְעוּ מָה הוּא.
כִּי יֵה עִם חִלְצָהוּ. מְכַל צָרָה הִצִּילָהוּ.
כִּי זָרִים בָּנֵי הַתְּהוֹמוֹ. מֵרַעִים כִּמְהָ יִמְרוּהוּ.
כַּחֲשׂוֹ וַיֹּאמְרוּ לֹא הוּא. בָּנֵי צָרָה הִכְעִיסוּהוּ.
שִׁירוּ עֲדָתוֹ וְכו' :

וְיָמִי בְכֶם אֶת אֵל יִשְׂרָאֵל. הוּא אֲשֶׁר בִּי רוּחוֹ הָעִיר.
וְאִשׁ אֶהְבְּתוּ בְלֵב הַבְּעִיר. אֲשֶׁר חָרוֹן אַפּוֹ הִסִּיר.
קֶשֶׁר רִשְׁעִים הוּא הִתִּיר. מַלְכוּת זֶדוֹן הוּא יַעֲבִיר.
יִשְׁמִיד לְצַפִּיר הַשְּׁעִיר. עַמּוֹ כַּחַן כְּבוֹד יַכְתִּיר.
שִׁירוּ עֲדָתוֹ וְכו' :

סֹוכָה קִבְּעֵנוּ בְּשִׂמְחָה. וְנִם כָּל יַגֵּן וְאַנְחָה.
וְשִׂמְחַת חוֹרָה בְּמִנוּחָה. בְּהַשְׁקֵט וּשְׁלוֹה וּבִטְחָה.
וּפִי זֵרוֹת בְּתוֹךְ שׁוֹחֶה. תָּמִיד לוֹ יִרְאוּ מִנוּחָה.
בֶּת מֶלֶךְ בְּיוֹם טוֹב שִׂמְחָה. בֵּין טוֹב וְרִיחַ תְּרִיחָה.
שִׁירוּ עֲדָתוֹ וְכו' :

יַחֲדָשׁ שְׁשׁוּנֵינוּ כְּזוֹהָר. יָמֵינוּ כַּחֲמָה וְכִסְהָר.
יַחְתּוּם עִם חַיִּים בְּסִפְר. כַּעֲצָם שָׁמַיִם לְטוֹהָר.
יוֹם חִישָׁב יִהְיֶה הַנוֹעַר. דַּעְתּוֹ נְטוּלָה וְהֵן כִּפְר.
וְנִינוּ יָד עִיפָה וְעַפְר. גַּם הֵם יִמְחוּ מִסִּפְר.
שִׁירוּ עֲדָתוֹ וְכו' :

יִקְרַב לְבִיאָתוֹ יַגֵּן. וְנִשְׁמַח יַחַד בְּעִיר צִיּוֹן.
נִגִּילָה בְּבָנִין אֶפְרַיִם. בְּהַמֶּשֶׁךְ שְׁפָרִיר חֲבִיּוֹן.
יִבְנֶה חֶרֶבֶן גֵּיא חֲזוּיִן. וַיִּשִׁיב שְׁכוֹת בָּנֵי עֲלִיּוֹן.
וְאַרְחָץ כָּפִי בְּנִקְיוֹן. לְהַתְּפַלֵּל בְּלֵב נָכוֹן.
שִׁירוּ עֲדָתוֹ וְכו' :

צִוֵּר רֵם שׁוֹכֵן מַעוֹנִי. הָאֶזֶן קוֹלִי שִׁמְעוֹנִי.
הֲלֹא לְעַבְדְּךָ רָצוֹנִי. אֲבָל מָה אַעֲשֶׂה וְיָמִי אֲנִי.
רִאשׁוֹן דַּחֵק וְגַם עוֹנִי. שְׁאוּר בַּעִיסָה עֲכַבְנִי.
נִכְסֶף תְּמִיד הַחֲטִיאֲנִי. אֲנִי מִיִּצְרֵי אֲנִי מִקּוֹנִי.
שִׁירוּ עֲדָתוֹ וְכו' :

נסי אל ונפלאותיו

ושמי אני המחבר. בן משה חיילים יגבר.
אברהם בשיר אדבר. ושלום כמו נחל גבור.
תהלות לאל אספר. לעם קודש גיל יאמר.
בין הרים שוטף ועובר. שירו עדתו וכו'.

עני אני דל ונבזה. דבר לי אל במחזה.
לא מזה ולא בן מזה. כי הוא ממרום יחזה.
יושיע עם דל ורזה. כי הנה אדהינו זה.
ענות עני לא יבזה. שירו עדתו וכו'.

אני גר בירושלימה. יעשה באויבינו נקמה.
עני נטלת לשמי רומה. דין נפילה ובזו כלמה.
לא יחיה בם כל נשמה. מערכי לב לא נעלמה.
למען שמו שכן שמה. שירו עדתו וכו'.

אקרא צור אלהי אבי. בין רבין אשר בלבבי.
עלבון כותל המערבי. רצוני חמדת לבבי.
ראה צור כל מחשבתי. האזן שיחי וגם ניבי.
ואור נונה יהי סביבי. מרום רוחך חרש בקרבי.
סלח פשעי וכל חובי. שירו עדתו וכו'.

והללויה שבחו פארו הללו שמו של הקב"ה אשר
דבר עם משה פנים בפנים כאשר ידבר
איש אל רעהו. ומרו לשמו כי נעים הבוחר במשה עבדו
ויעש ככל צוהו. וזכרו נפלאותיו אשר עשה מופתיו
ומשפטי פיהו. והללויה.

גם ליל הכפורים. כליל שימורים.

מה להלן ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו וכו'
את כהן ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו וכו'
למען

נסי אל ונפלאותיו

למען תדעון אשר יפלה ה' בין מצרים ובין ישראל
אקרא לישורון נכללו לו חבמו זאת ישכילו: עדת קודש
אשר נסגלו. ראו נסי אל מה גדלו. ומה עצמו סוד נחלו.
סדרו עלילות לא יכלו. יזכו לרום ראש יעלו. יקדישו.
שמו לעד ויהללו.

שׁיר נאה לחג הפסח סי' שמי אברהם.

מבית עבדים הוציאנו.	מיד מצרים הצילנו.
ומלחץ חלצנו.	מעבדות פדה אותנו.
בכל דור מצילנו.	יחיש עוד לנאלינו.
הציל בנים יקרים.	מיד מרעים סוררים.

שמחו במצות ומרורים כליל זה ליל שמורים :

ידידים פצחו בתורה.	בכל קהל ועדה.
בני ישראל ויהודה.	בששון קראו הגדה.
במצות ותורה צמודה.	בת גלים היא למודה.
זמרו צור מומרים.	תהלות ה' מספרים.

שמחו במצות ומרורים. כליל זה ליל שמורים.

אלהינו הוא נערץ.	בסוד מדומי ערץ.
חלק ידיד משחץ.	ונם ראש אויב מחץ.
ישורון קדש ורחץ.	ננש וברפס יחץ.
ויין בכוסות יקרים.	ונם מצות ומרורים.

שמחו במצות ומרורים. כליל זה ליל שמורים.

בתוך הקערה תמצא.	צלי אש מרור ומצה.
ידקות חרוסת וביצה.	ואמצע מחצה למחצה.
זהסדר מגיד רחצה.	ואחרי כן מוציא מצה.
בחסדי אל חוקרים.	בשבח יציאות מספרים.

שמחו במצות ומרורים. כליל זה ליל שמורים.

רם עלי עמו סוכך.	בצלו וטוב חסדו מושך.
על כל העולם מולך.	ואור מאתו ימשך.
לכבודו שלחן עורך.	ומצה ומרור כורך.

הגדה של פסח

טבול הרוסת בחדרים. תפוח שקדים ותמרים
שמחו במצות ומרורים בליל זה ליל שמורים.

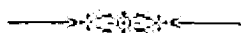
הלל הניגה ושמחה. אכילה שתייה הסבה;
ארבעה כוסות בברכה. וכל סדר לילה חובה;
לשיר בלשון עריבה. לשמוח באהבה רבה.
לכבוד בעל העיקרים. הוא אדיר באדירים
שמחו במצות ומרורים בליל זה ליל שמורים.

מהיר אשר חן מצא. ודרך אלהיו יחפצה
ילך אחריו וירוצה. בליל זה ישיש יעלוצה.
לאכול מרור ומצה. ולחתום בהלל נרצה.
וצפון ברך להקדים. אפיקומן למאחרים.
שמחו במצות ומרורים. בליל זה ליל שמורים.

שלום רב לעומתו. וטוב נצב לקראתו.
יודע סדר עבודתו. חסל פסח כהלכתו.
מה נעמה מנתו. ומה יפה ירושתו
יראה למקדש הדרים. כי נצא בראש ההרים:
שמחו במצות ומרורים בליל זה ליל שמורים:

והללויה זמרו ליי כל היהודים. האריכו לספר ביציאת
מצרים כל החסידים. זכרו נפלאותיו אשר
עשה וכל החסידים. הבה בעשר מכות למורדים. וקרע
את דים והעכיר ביבשה כל בני יידיים. הורו לו ברכו
שמו מושיב יחידים. ואמרת אליו בחזק יד הוציאנו ה'
ממצרים מבית עבדים. והללויה.

לשנה הבאה בירושלים

הנה מלכך יבא לך צדיק ונושע הוא עני ורוכב על יחמור

שאי סביב עיניך וראי פלם נקפצו באי לך בניך מרחוק יבוא

שירה על ענין משיח. מהרב שלום שבזי זי"ע"א

יא מרחבא אליום יא סירי מניין. הי האת הי האת. וכם פיך
מן בשאש: פ"ז

קום יא רסולי בחאל דא אלסאעתין. ושל למי. ואענל פי
דהש: פ"ז לא ענד צולטאן חאלי אלסאעדין. רגדוד

תיהאן. משרוע באדורש: פ"ז וחין יוכטר יסלב
באשתין. תאנין מן אלפאז בראסה מ'רתגש: פ"ז

מצנף מ'רצע. בענקה. לייתין. חואם גוהר בהו זאד אחתנו:
פ"ז גבינה כמא אלשמס. ילצי אומתין. דוסר וניעמאן

ילצו כאלק'שאש: פ"ז ואעיאן תואגר. שביה אלמוגתיין
חואנב קוסיין. כאלגמאם אלא אכתאש. פ"ז מ'רעף

כמא אלסיף סקיל אלהובתיין. מ'צחך כבארק. מן אלקבלה בגש
פ"ז מבסם כמא אלהר. מאוזן קפלתין. ריק'ה כמא

אלמן. ש'הדיה ואלדבש: פ"ז הוא חאלי אלענק
עליהו נוקשתין. פי נקשת אלכלה. בהו זאד אנתקש: פ"ז

ואלצטר ב'סתאן. עליהו נובתיין. וכזיל נובה. בהא כמסין חבש:
פ"ז

הגדה של פסח

פ"ו ואלבטן סוסי תסוא מאייתין. מאייתין מדינה.
 באלאמאל ואדניאש פ"ו אפכאד לוחיין יאקות
 בצלתיין. אחמר ואכצר בט"דה ארתשש : פ"ו סאקן
 כמא אלצבי יקפו קאמתיין. לא ישרב אלמא. ולא מס"ה עטש :
 פ"ו או רית יא סיד חאלי אלמוקלתיין. מן ולד יפת.
 בחובה אכתלש : פ"ו כאלאה יא סיד אפעל סגרתייין.
 כינא עסא אללא לעיקדך אכתרש. פ"ו גווב ויא
 ריח שלי שכותייין. לא ענד קומי יכלו אלונש פ"ו לו צאנו
 אלדין איצ"א מרתין. מן קלב טאהר. ולא פיהו נשאש. פ"ו
 לו תאבו אללה פעאד לה סנתייין. שא ילום נגורה וכלה ואלשוש
 פ"ו ולה מ'קרב חסין אלשערתיין ולדין לה ארון. יכבר
 פי נבש. ולה ולד יוסף חסין אלשאמתיין. יולול
 אלארץ. יכתר באלגרש פ"ו מן בעד האדא יפעל
 קתלתיין. יא מן יכאלף. יקתל באלחנש. פ"ו
 אסתדעו אללה בפצל אלאייתין. יר"ד רהו אלרוח יקים הוא
 פי דהש. פ"ו יצל לכיבר. וינשר ראייתין. ינמע
 אלאסכאטי. כמא אלרעד לא אלארתעש : פ"ו נהר
 סנבטיון ישעל כברתיין. אולאד מוסא יגיבו פי דהש. פ"ו
 יד'ק ענמאן. בארץ אלרימתיין. בלאד פרנני ונצראני וכש. פ"ו
 ערן ואביאן יפעל כטרתין. יד'ק לקיפה. ודאלף
 אלטהש. פ"ו יצאל צעדה בחאל אלסאעתיין. יגש
 אלקום. כטא אלמדה אלא ונש. פ"ו בכיל וחאשד
 יגיבו טאעתיין. וכול נקיבן. במאלה אקתרש. פ"ו ידב'ל
 לצנעא ויקבץ סאדתין וכל דאף אלאמול. עשא אלקום ואלטרש
 פ"ו יגול סמארה ויצרב טאסתיין. קאע אלסחול
 לאלעקאיר אפתרש. פ"ו ירגע לחובאן. לקאע
 אלקיובתיין. כאלפין כימה מ'כלף אלע'שש. פ"ו
 ואלמגריבינש. בלאד'ה כרתין. יגש שאם וענמאן ולוק'ה ואלטבש
 פ"ו יצאל אלא אלרוביעי. ויפעל דמתיין. וקום אלסחאר
 תלעק באלכושאש. פ"ו מן בעד האדיא יצלי אלעצר

וידעי דעותיין אלמא יסיר וחדה. ואלדם כאלחואש. פ"ז
 תנשר ליה. אלראיאת. מעא. אלנוכתין. תוה. אלעסאבר. מעא
 דאך אלשוואש. פ"ז. וכאמס יום מן אדר. תצח אלזעקתין
 ואלגאן ואלגנאס דמאה'ם ארתבש. פ"ז. מן בעד הארא
 יצאל ולד יהודה. יגש אלאחמר ואיצא. אלחמותין. שוין ואגנאן
 תגיב'ה פי דהש. פ"ז. ועאשר יום מן ניסן. יטלב
 אלריח תגיב'ה פי בצטתיין. וירפע לקומ'ה כרבעת אלמרש
 פ"ז. יצאלו אלא אלקודס בחאל אלכרעתין. יכון
 דבולחום. ביום נומעה גבש. פ"ז. תרחב ירושלם
 תקול יא מרחבא. יא מרחבא כנגדי עיילי אלטהש. פ"ז
 ואלפין סלאמי עליהום מרתין. תכין אלאסבאט
 אעיאן אלחנש תם:

עוד פיוט נאה שאומרים בפסח

אסבת לאלדי אנשא. כואביב פי אל סמא תמשא. ולא יתרך ולא
 ינסא. לעברה די סומי אל אנסאן: פ"ז אסבת לה באל אלחאני
 כמא הוא רב רחמאני. והוא עאלם באשגאני. ראפיע אל טיר פי
 אל אנצאן: פ"ז בטידין צאח מעא אל אצבאחי
 וערפ'ה פאח כמא אל תופאח. סמעתה אנהו מרתאח. והו ינגס
 באל אל חאן: פ"ז אילא יא נאם כס שא אסתר.
 מעי חאגס יריד ישער. חסאב עאד אל קוליב אכצר. וקד ראתת
 בהו אל אנבאן: פ"ז קוליבי כא דרא שאנך. ואתרך
 כול אשגאנך. ורכי ירוק אומאנך: מגית אל וחש פי אל כוליאן
 קרח האתו מן אר כמרא. ושא נשרב ושא נסלא. עכא נגלים
 אילא אל פגרא. עסא ואל כאס יכון מליאן פ"ז. אילא יא
 ויד ואגרף לי. ואסקיני בכאם מחלי. ושא אפרח ולא אבאלי. סעיד
 אסמי ולד סלימאן: פ"ז אילא יא נאם אנא תעבאן. תעיב
 קלבי מן אל אנבאן. אילא יא רב יא רחמאן. אגיר עבדך
 מן אל גיראן: פ"ז אעין עבדך מן אל גורבא ופך אל
 ציק ואל כורבא. מצא אל וקת בלא טיבא. כתר גאבני מן אר
 אשגאן פ"ז. אילא יא טיר יא סארי. עסא תנוע עלא
 דארי. ואעלמהם באכברי וסלים לי עלא. סלימאן: פ"ז
 ואסתעלים ואעלמהו ואסתעלים עלא אש הוא וקול ואלדך
 אערפחו. אבוך אליים פי חבאן. פ"ז אילא יא רב יא ולי ויא נצר
 ערא חאלי. תודיני אילא אהלי. ואנא סאלים גיאנים פרחאן. פ"ז
 כתמת אל קוול ואל נצמי. ברב אל גוד ואל כרמי. אנא אל
 שאעיר סעיד אסמי. יכון עוויי אל רב דו אל אחסאן: תם:

